Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Ϛ' ΕΤΟΣ — ΑΡΙΘ. 61 Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1909

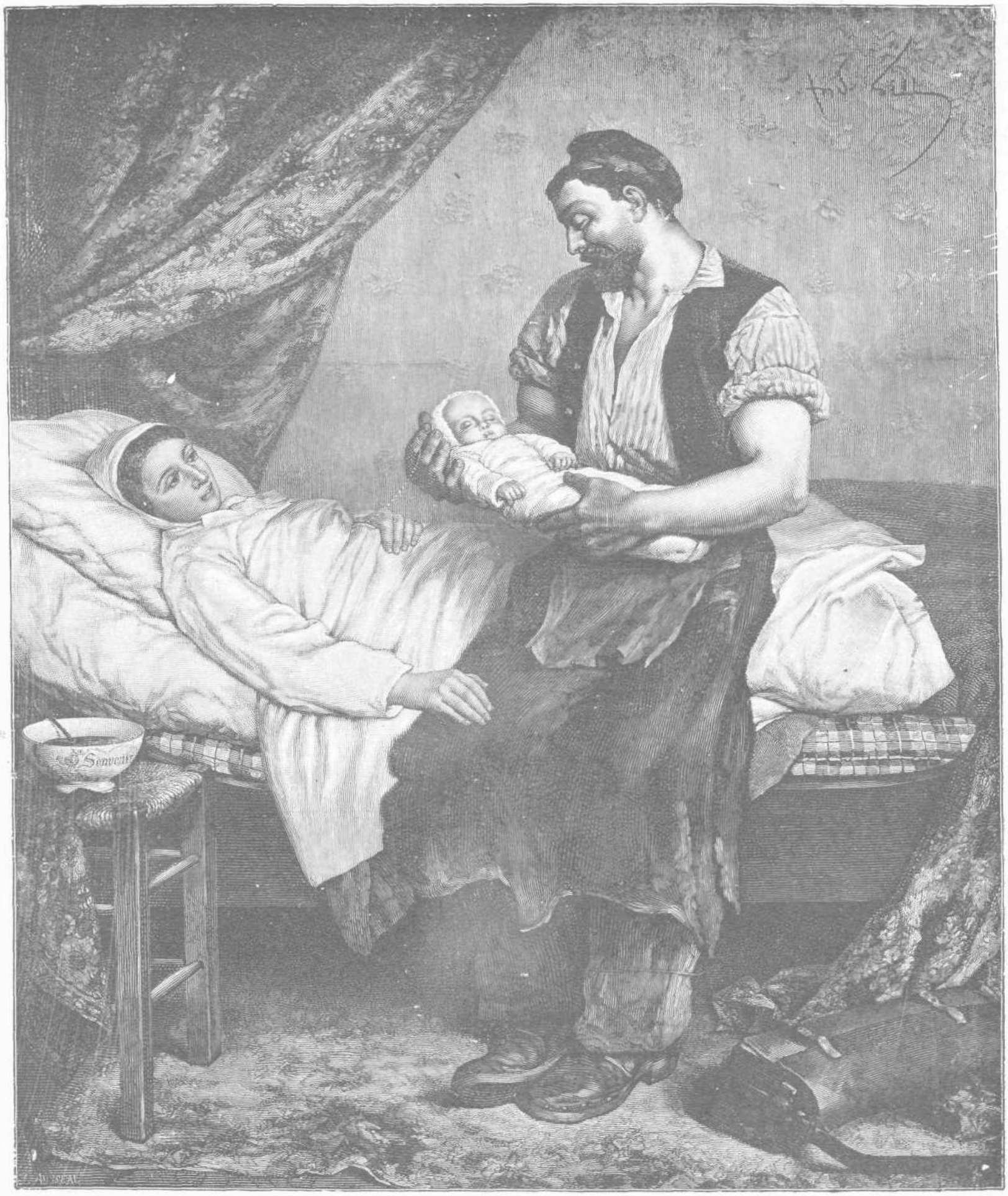

ΠΑΤΕΡΑΣ!

ΤΟ ΑΡΚΑΔΙΟΝ

Ἡ Κρητικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1866 προσέθεσε τὰς θαυμαστοτέρας σελίδας εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μεγαλονήσου, ἂν μεταξὺ αὐτῶν, ὅλων θαυμαστῶν, εἰμπορεῖ νὰ γίνῃ σύγκρισις.

Ἦτον ἀγὼν ἄνισος. Δεκάδες χιλιάδων τουρκικοῦ καὶ αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ ἐστάλησαν κατὰ τῶν ὀλίγων ἐπαναστατῶν, τοῦ δὲ στρατοῦ τούτου προΐσταντο στρατηγοὶ ἐμπειροπόλεμοι καὶ βοηθοὶ ἦσαν Τουρκοκρῆτες ἀνδρεῖοι καὶ καλῶς ὡπλισμένοι ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. Οἱ ἐπαναστάται ἀφ' ἑτέρου καὶ ὅπλων ἀκόμη ἐστερεῦντο, ἐξ ὅσων δὲ εἶχον πολλὰ ἦσαν παλαιοτάτου συστήματος μὲ πετρολίθους. Καὶ ὅμως ἡ ἐπανάστασις τοῦ 66 διῆρκεσε τρία ὁλόκληρα ἔτη, ἀδάμαστος καὶ μαρτυρική.

Μετὰ ἄλλας ἐχθροπραξίας τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1866 ἐστάλη εἰς Κρήτην ὁ Μουσταφᾶς πασσᾶς Κριτσιλῆς, ὁ ὁποῖος, μετὰ μάχας περὶ τὴν Μαλάξαν, τὸν ἐμπρησμὸν τῶν Λάκκων, τοῦ Θερίσου καὶ τῶν Μεσκλῶν, μίαν εἰσβολήν του εἰς Ἀποκόρωνας καὶ τὸ δρᾶμα τοῦ Βαφέ, εἰσέβαλεν εἰς Ρέθυμνον.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀναχωρήσῃ ἀρχηγὸς τοῦ τμήματος αὐτοῦ, ὁ ἀξιωματικὸς καὶ πρώην ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Πᾶνος Κορωναῖος, ὁδηγῶν καὶ ἄλλους ἀξιωματικοὺς καὶ ἐθελοντὰς ἐξ Ἑλλάδος. Ὁ Κορωναῖος καταλαβὼν τὴν Μονὴν τοῦ Ἀρκαδίου διώρισε τὸν ἀξιωματικὸν Ι. Δημακόπουλον φρούραρχον αὐτῆς.

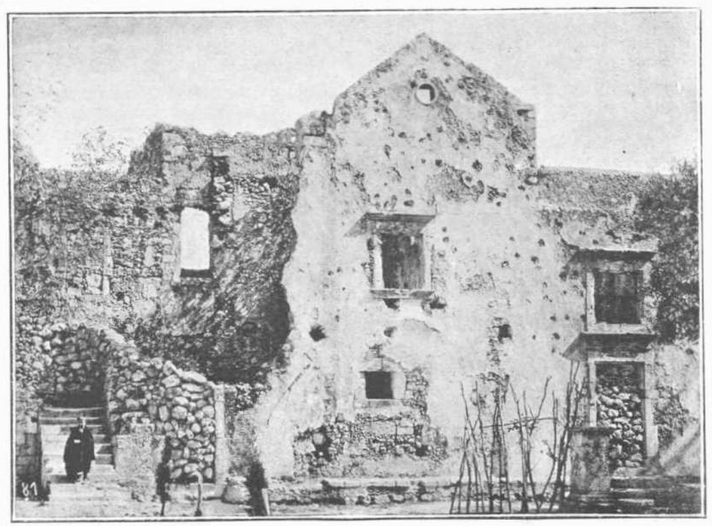

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

Ὁ Μουσταφᾶς ἔρχεται τώρα ἐξ Ἐπισκοπῆς κατὰ τῆς Μονῆς καὶ οἱ ἐν αὐτῇ ἔχοντες τροφὰς καὶ πολεμεφόδια ἀποφασίζουν νὰ μείνουν ἐκεῖ, ἐλπίζοντες ὅτι, ἐν περιπτώσει πολιορκίας, θὰ ἤρχοντο ἔξωθεν ἐπικουρίαι. Εἰς τὴν γνώμην αὐτὴν ἐπέμενεν ἰδίως ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Γαβριὴλ παρὰ τὰς προτροπὰς τοῦ Κορωναίου, ὅστις δὲν εἰσηκούσθη ἐπίσης συμβουλεύσας ν' ἀπομακρυνθοῦν τὰ γυναικόπαιδα. Αἱ γυναῖκες ἐδήλωσαν ὅτι ἐνόουν νὰ συναποθάνουν μετὰ τῶν ἀνδρῶν.

Τὴν ἑβδόμην Νοεμβρίου ἐφάνησαν ἐρχόμενοι οἱ Τοῦρκοι πολιορκήσαντες τὴν μονὴν ἐκ τριῶν μερῶν.

Ἔμενεν ἀκόμη καιρὸς νὰ φύγουν οἱ ἐν τῇ μονῇ, ἂν ἤθελον, εἰς τὴν πρόσκλησιν ὅμως τῶν ἐχθρῶν ἀπήντησαν διὰ τῶν ὅπλων. Ἤρχοντο ἔξωθεν εἰδήσεις ἀπαίσιαι. Ὁ στρατὸς τοῦ Μουσταφᾶ εἶχε διακόψῃ κάθε ἐπικοινωνίαν τῶν γύρω ἐπαναστατῶν μὲ τὴν μονὴν καὶ συνεπῶς ἐκ τῶν προτέρων ματαιώσῃ πᾶσαν ἐλπίδα βοηθείας. Ὁ πασᾶς, ἀφοῦ ἀπεμόνωσε τὴν μονήν, ἦλθε καὶ αὐτὸς ἔξωθεν αὐτῆς ἔχων ἤδη συγκεντρώσῃ ἐκεῖ δέκα χιλιάδας στρατοῦ, πυροβολικὸν καὶ ἀτάκτους Τουρκοκρῆτας. Δευτέρα πρόσκλησις εἰς παράδοσιν ἔσχεν ὡς ἀπάντησιν τὴν ἄρνησιν καὶ ἤδη γίνεται ἔφοδος κατὰ τῆς μονῆς, ἔφοδος εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντων δι' εὐστόχου πυρὸς οἱ ἐν αὐτῇ. Τὸ πυροβολικὸν ἔβαλλεν ἰδίως κατὰ τῶν πυλῶν τοῦ περιβόλου τῆς μονῆς, αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις ἀντεῖχον.

Μία ἀπόπειρα τοῦ Κορωναίου καὶ τοῦ παπᾶ - Μαρουλιανοῦ νὰ φέρουν ἀντιπερισπασμὸν, συλλέγοντες ἐκ τῶν πέριξ ὀλίγους ἐπαναστάτας ἀπέτυχε καὶ ἡ τελευταία πλέον ἐλπὶς ἐξέλιπε διὰ τοὺς ἐν τῇ μονῇ.

Παρ' ὅλα ταῦτα οὗτοι δὲν ἐσκέφθησαν νὰ παραδοθῶσιν. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔμενον ἄκαμπτοι, οἱ ἄνδρες, οἱ ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμοῦντες καὶ αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι εἰργάζοντο διὰ νὰ κατασκευάζωσι χάρτινα φυσίγγια ἐκ φύλλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων καὶ ἔφερον πολεμεφόδια εἰς τοὺς πολεμιστὰς κάτω ἀπὸ βροχὴν μολυβδίνην. Ἦτον ἐκεῖ, ὡς διηγεῖται ὁ κ. Κονδυλάκης, μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ἡ Χαρίκλεια Δασκαλάκη. Εἶχε τρεῖς υἱούς, οἱ ὁποῖοι καὶ οἱ τρεῖς ἐπέπρωτο νὰ πέσουν εἰς τὰς διαφόρους μάχας, εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτον ἐντὸς τῆς μονῆς. Ὅταν οἱ ἀρχηγοὶ συνεσκέπτοντο ἠκούετο καὶ ἡ γνώμη τῆς γενναίας αὐτῆς γυναικὸς καὶ ἡ γνώμη της ἦτο νὰ προτιμήσουν τὸν θάνατον παρὰ νὰ παραδοθοῦν εἰς τοὺς Τούρκους.

Ἡ νὺξ διῆλθε μέσῳ προσευχῶν τῶν μὲν καὶ ἐργασίας τῶν ἄλλων πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν βλαβῶν, ὅσας ἐπέφερον εἰς τοὺς τοίχους τῆς μονῆς τὰ μικρὰ πυροβόλα τοῦ Μουσταφᾶ.

Τὴν ἑπομένην οἱ πολεμισταὶ τοῦ Ἀρκαδίου εἶδον ὅτι ὁ Μουσταφᾶς εἶχε φέρει καὶ δύο ἄλλα πεδινὰ πυροβόλα ἐκ Ρεθύμνου. Ἐνόησαν πλέον ὅτι ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡ κρίσιμος. Βοήθεια οὐδαμόθεν ἐφαίνετο καὶ ἤδη οἱ τοῖχοι τοῦ περιβόλου τοῦ μοναστηρίου ἔχανον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, κλονισθέντες ἀπὸ τὰ πυροβόλα τὰ νέα. Ἡ μάχη ἤρχισε λυσσαλέα. Τρομεροὶ ἦσαν οἱ ἐπιτιθέμενοι καὶ τρομερώτεροι οἱ ἀμυνόμενοι. Ὁ Γαβριὴλ εἶχε τὸ τίμιόν του ἔνδυμα διάτρητον ὑπὸ σφαιρῶν, περιερχόμενος τὰς διαφόρους θέσεις καὶ ἐνθαρρύνων τοὺς μαχητάς. Ἐσείετο τὸ μοναστήριον ἀπὸ τοὺς πυροβολισμοὺς καὶ εἶχε γεμίσῃ ἀπὸ τραυματίας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ γυναῖκες. Αὐταὶ ἀνεδείχθησαν ἡρῳΐδες. Δὲν ἔκλαυσαν, ἀλλ' ἐνεθάρρυνον μὲ τὴν ἀταραξίαν των. Πολλαὶ ἐγέμιζον τὰ ὅπλα τῶν μαχητῶν καὶ ἄλλαι τοὺς ἀνεκούφιζον πυροβολοῦσαι ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπλησίαζον καὶ ἐκύκλουν στενότερον τὴν μονήν. Κανεὶς πλέον δὲν ἤλπιζε νὰ σωθῇ. Ἦσαν οἱ μελλοθάνατοι καὶ οἱ ἀτάραχοι διότι ἐγνώριζον ὅτι τίποτε δὲν θὰ τοὺς ἔσωζεν ἀπὸ τὸν θάνατον, ἂν μὴ μαρτύρια καὶ κακουχίαι. Ἐμάχοντο διὰ νὰ ἀποθάνουν δοξασμένοι καὶ μέσα εἰς τὴν μάχην ἡσυχάζοντο.

«Οἱ πολιορκούμενοι, διηγεῖται ὁ κ. Κονδυλάκης, εἶχον καὶ σαλπιγκτὴν ἕνα ἐθελοντὴν μιγάδα, διὸ καὶ τὸν ὀνόμασαν Ἀράπην. Ὁ σαλπιγκτὴς ἐμάχετο καὶ αὐτός, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων ἔρριπτε καὶ ἓν σάλπισμα εἰς τὸν πάταγον τῆς μάχης, ὡς κραυγὴν ἐνθαρρύνσεως πρὸς τοὺς συμπολεμιστάς του. Ἦτο εὔθυμος καὶ ἀγαθός, διὸ καὶ κατὰ τὰς τραγικὰς ἐκείνας στιγμὰς τὸ σάλπισμά του εἶχε κάτι τι ἀπὸ τὴν παιδικήν του εὐθυμίαν καὶ ἀπὸ τὸ ἀώνιον μειδίαμα τῶν λευκῶν του ὀδόντων.

— Γειά σου, Ἀράπη! τοῦ ἐφώναζαν εἰς ἕκαστον σάλπισμα ἀπὸ τὰ τείχη τῆς μονῆς.

Τινὲς δὲ καὶ τοῦ ἀπηύθυνον ἀστεϊσμούς:

— Δὲν πᾶς νὰ ψαφῆς, μωρέ; Ἀπὸ τὴν μπαρούτη ἔχεις γίνει σὰν ἀράχης.

— Εἶμαστε ἀδέρφια, ὅλοι ἀράπηδες· ἀπήντα ὁ σαλπιγκτής».

Ἡ δὲ Χαρίκλεια Δασκαλάκη, διηγεῖται πάλιν ὁ ἴδιος, ὅσον ὁ κίνδυνος ηὔξανε, τόσον θαρραλεωτέρα ἀνεδεικνύετο. Ὅταν δὲν προσηύχετο πρὸ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ὅταν δὲν ἐπεστάτει εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πυριτιδοβολῶν, εὑρίσκετο πλησίον τοῦ υἱοῦ της Κωστῆ. Ἐπανειλημμένως βληθεὶς ὑπὸ σφαιρῶν, κατέπεσεν ὁ ἱστὸς τῆς σημαίας τοῦ υἱοῦ της καὶ πάντοτε αὐτὴ τὴν ἀνεστήλωνεν. Ὅταν δὲ ἀπεκόπη καὶ τὸ σχοινίον καὶ ἡ σημαία κατέπεσε, τὴν ἐδίπλωσε καὶ τὴν ἐφύλαξεν εἰς τὸν κόλπον της, ἀταράχως ἱσταμένη ὑπὸ τὴν βροχὴν τῶν σφαιρῶν».

Ὅλη ἡ ἡμέρα δὲν ἐχρησίμευσε παρὰ διὰ ν' αὐξήσῃ τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς τραυματίας, ἐκτὸς δὲ αὐτοῦ αἱ σφαῖραι τῶν πεδινῶν πυροβόλων διέρρηξαν τὴν θόραν ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ἀνοίξῃ τελείως. Τὴν νύκτα ἀπεστάλησαν ἔξω τρεῖς ἀγγελιοφόροι διὰ νὰ καλέσουν βοηθείας· οἱ Παπα - Κρανιώτης, Παῦλος Κοῦβος καὶ Ἀδάμης Παπαδάκης καὶ οἱ λοιποὶ συνήχθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς. Ἦτο δέησις ἡ ἀκολουθία ἐκείνη ἢ νεκρώσιμος; Ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ οἱ μάρτυρες ἢ ἤρχισαν τὴν πλησίον τοῦ θρόνου Του ζωήν των;

Ὁ Γαβριὴλ ὡμίλησε πρὸς τοὺς πολεμιστάς:

«Ἀδελφοί μου, ἔχετε πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ θὰ σωθῶμεν. Μὴ φοβῆσθε τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἐὰν ὁ ἐχθρὸς εἶναι δυνατός, ὁ Θεὸς εἶναι παντοδύναμος. Καὶ ὁ Θεός, ὅστις ἐβύθισε τοὺς στρατοὺς τοῦ Φαραὼ εἰς τὴν Ἐρυθράν, δύναται ἐπίσης νὰ καταστρέψῃ τοὺς στρατοὺς τοῦ Μουσταφᾶ. Ὁ Θεὸς ὅστις ἐδυνάμωσε τὸν βραχίονα τοῦ μικροῦ Δαυὶδ διὰ νὰ καταβάλῃ τὸν γίγαντα Γολιάθ, θὰ δώσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀσθενεῖς τὴν δύναμιν νὰ νικήσωμεν τὸν ἰσχυρὸν ἀντίπαλον.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ Θεὸς ἄλλως θελήσῃ, ἂς παρηγορηθῶμεν καὶ ἂς χαρῶμεν, διότι ἡμᾶς ἐδιάλεξε διὰ τὴν ὑψηλὴν θυσίαν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Τάχα ἀρχὰ ἢ γρήγορα δὲν θ' ἀποθάνωμεν; Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ. Προτιμότερον λοιπὸν ν' ἀποθάνωμεν ὡς μάρτυρες τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἤνα, ὄχι μόνον ἡ ψυχή μας μείνῃ ἀθάνατος εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀλλὰ καὶ ἡ μνήμη μας ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὸν σεβασμὸν τῶν ὁμοεθνῶν μας. Ὁ θάνατός μας, ὅστις εἰς ἄλλην περίστασιν θὰ εἶναι ἀνωφελής, τώρα θὰ γίνῃ πρόξενος μεγάλου καλοῦ· θὰ σώσῃ τὴν πατρίδα μας. Καὶ τώρα, ἀδελφοί μου, ἂς συγχωρήσωμεν καὶ ἀσπασθῶμεν ἀλλήλους καὶ ἂς ζητήσωμεν συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἔπειτα δὲ ἂς πράξωμεν ἐπὶ τέλους τὸ καθῆκον ἡμῶν πρὸς τὴν ἱερὰν ἡμῶν πίστιν καὶ τὴν πατρίδα καὶ ἂς γείνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.»

Μετέλαβον ὅλοι τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ὅταν ἐπανῆλθον οἱ ἀπεσταλμένοι φέροντες εἰδήσεις ὄχι πολὺ εὐχαρίστους ἡ θυσία ἀπεφασίσθη. Ἐσκάφη ἐπόνομος διὰ τὴν ἀνατίναξιν τῆς μονῆς καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἐτοποθετήθησαν δώδεκα βαρέλια πυρίτιδος.

Τὸ πρωὶ οἱ Τοῦρκοι ὥρμησαν λυσσαλέοι διότι ἐφοβοῦντο μὴ ἔλθῃ βοήθεια εἰς τοὺς ἐν τῇ μονῇ. Ἡ πύλη ἤνοιξε καὶ ὁπισθεν αὐτῆς ὁ Γαβριὴλ ξιφήρης ἐπάλαιε στῆθος πρὸς στῆθος κατὰ τῶν Τούρκων, οἱ ὁποῖοι ἐπλησίασαν τέλος. Ἦτο φανερὸν ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίευσαν τὴν μονήν. Οἱ περὶ τὸν Γαβριὴλ ὀλίγοι καθίστατο ὁλονὲν ὀλιγώτεροι καὶ ὁ ἡγούμενος διέταξε τὸν πλησίον του Γεώργιον Γιαμπουδάκην νὰ ἀνάψῃ τὴν ὑπόνομον. Οὗτος ἐπυροβόλησε τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν ἀνέφλεξε. Τρομερὸς κρότος ἠκούσθη καὶ μέρος τῆς μονῆς κατέρρευσε θάπτον Τούρκους καὶ Χριστιανούς. Ὁ ἡγούμενος ἔζη ἀκόμη. Παρέδωσε τὸ περίαπτόν του εἰς τὴν Δασκαλάκη καὶ ἔτρεξε κατὰ τῶν ἐκ νέου ἐπανερχομένων Τούρκων. Εἰς τὰ κελλία οἱ μαχηταί, οἱ ὁποῖοι δὲν εὗρον τὸν θάνατον τὸν ὁποῖον ἐπεζήτησαν, ἀνθίστατο, ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι ἦσαν ἤδη κύριοι τῆς μονῆς.

Ἂς ἐπανέλθωμεν διά τινα ὡραῖα ἐπεισόδια εἰς τὴν διήγησιν τοῦ κ. Κονδυλάκη.

«Εἰς ἓν τῶν κελλίων εὑρίσκετο ὁ Κωστῆς Δασκαλάκης μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν συγγενῶν του. Ἐνῷ δὲ ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἐμάχετο, ἐπληγώθη εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸ αἷμα περιέλουσε τὸ πρόσωπόν του.

— Ὦ! ἀνεφώνησεν.

— Γιὰ τόσο πρᾶμμα;... τοῦ εἶπεν ἡ μήτηρ του ἐξετάζουσα τὸ τραῦμα μὲ τὴν σπαρτιατικήν της ἀταραξίαν. Θέλεις νὰ σ' ἀκούσουν νὰ ποῦν πῶς ἐφοβήθηκες, γυιέ μου;

Πρὸ τοῦ κελλίου εἶχε πέσει φονευθεὶς εἰς Τοῦρκος στρατιώτης, ἐπειδὴ δὲ τὰ πολεμεφόδια τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ κελλίου ἐπλησίαζον νὰ ἐξαντληθῶσιν, ἤνοιξαν τὴν θύραν ἐπὶ μίαν στιγμὴν καὶ ἔσυραν μέσα τὸν νιζάμην, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὗρον πυριτιδοβολάς τινας καὶ δοχεῖον ἐκ λευκοσιδήρου περιέχον καφὲ καὶ ζάχαριν. Μὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο εὕρημα κατώρθωσαν νὰ καταπραΰνωσι μίαν ἀρτιγέννητον ἐγγονὴν τῆς Δασκαλάκη, ἥτις, κλαίουσα ἀπαρηγόρητα, τοὺς εἶχε τρελλάνει μὲ τὰς κραυγάς της».

Ἐν τούτοις ὅλα τὰ μέρη τῆς μονῆς κατελήφθησαν ἀπὸ τοὺς πολιορκητὰς σφάζοντας ἄνδρας, γυναῖκας, νήπια. Ἐκάλεσαν τὸν Δημακόπουλον νὰ παραδοθῇ, ἀλλ' οὗτος ἀντέστη μέχρις ὅτου ἦλθε τακτικὸς στρατός, εἰς ὃν παρεδόθη. Μέσα εἰς τὰ πτώματα εὗρον καὶ τὸ πτῶμα τοῦ Γαβριήλ. Ἦτο γεμᾶτο πληγὰς καὶ εἶχε κομμένην τὴν κεφαλήν.

Ἔπειτα οἱ αἰχμάλωτοι ὡδηγήθησαν εἰς τὸ Ρέθυμνον. Ὁ Δημακόπουλος καὶ οἱ ἐθελονταὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν στρατὸν διὰ νὰ ἀποθάνουν τὸν φρικτὸν διὰ λογχισμοῦ θάνατον καὶ ὁ γενναῖος Ἕλλην ἀξιωματικὸς πρὶν τὸν λογχίσουν ἠντοκτόνησε διὰ τοῦ ξίφους του. Αἱ κεφαλαί των διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ γύρω.

Καὶ τὸ Ἀρκάδι μένει εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς ἓν ἀπὸ τὰ φωτεινότερα σημεῖα τῆς αὐταπαρνήσεως διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν ἀρνεῖται ἡ πολιτικὴ εἰς τὴν ἡρωϊκὴν νῆσον.

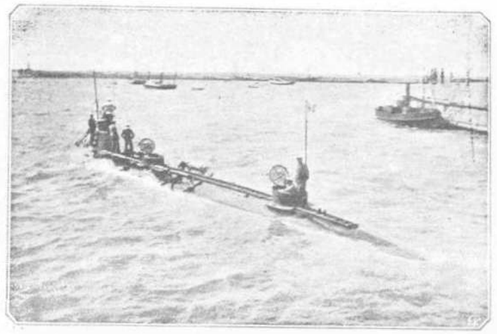

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΚΑΤΑΔΥΟΜΕΝΟΝ

(Ἡ Κυβέρνησις συμπληροῦσα τοὺς ναυτικοὺς ἐξοπλισμοὺς θὰ παραγγείλῃ τὴν κατασκευὴν τεσσάρων ἀντιτορπιλλικῶν καὶ ἑνὸς ὑποβρυχίου. Παραθέτομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τύπους ὑποβρυχίων γαλλικῶν).

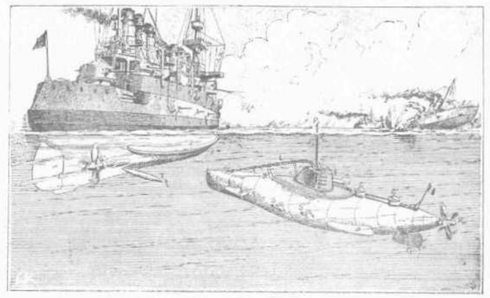

ΠΩΣ ΕΝΕΡΓΟΥΝ ΤΑ ΣΚΑΦΗ ΑΥΤΑ ΥΠΟ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ

Η ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩι ΕΠΙ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ 1807-1814

[Συνέχεια από τὸ προηγούμενον τεῦχος]

Καὶ οἱ ποιηταὶ καὶ λόγιοι τοῦ Ἰονίου δὲν ἐφείσθησαν λιβάνου. Ὁ Ζακύνθιος γνωστὸς ζωγράφος ἱερεὺς Κουτούζης, ὅστις τὸν δημοκράτην Βοναπάρτην ἔπειτα τὸν ὕμνησεν ὡς αὐτοκράτορα καὶ ἐποίησε καὶ Μεγαληνάρια[1]. Ὁ Μαρτελάος ὅμως, ἕτερος Ζακύνθιος καὶ ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Ναπολέοντα ἤλπιζε τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὴν ἤλπιζεν ὅταν ἦτο δημοκράτης:

Ἡ Γαλλία ἦλθε πάλι νὰ μᾶς δώσῃ ἐλευθερία,[2]
Τὴν Ἑλλάδα νὰ ξεθάψῃ ὅπου κεῖται στὴ δουλεία.
Ναπολέων, θεὲ τοῦ Κόσμου, ἐνθυμήσου τὴν Ἑλλάδα
Ταῖς ἀλύσαις της, ***Σὺ κόψε,*** *γιὰ νὰ ἔχωμε πατρίδα.*

Ὁ Κερκυραῖος ποιητὴς Νικόλαος Λελβινιώτης ἐπίσης, ἐποίησεν ὡραίαν **ᾠδὴν** ἰταλιστὶ πρὸς τὸν Ναπολέοντα. Εἰς τινας στροφάς, βλέπει ὁ ποιητὴς τὴν Ἑπτάνησον ἐλευθερωθεῖσαν ἀπὸ τὸν Μεγάλον Γαλάτην, ἐνῷ ἡ Ρωσσία ἤθελε νὰ τὴν δεσμεύσῃ. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ Ἑπτάνησος ἐχαίρετο καὶ ἠγάλλετο, ἡ Ἑλλὰς ἀλυσοδεμένη ἐζήτει ἀπὸ τὸν Ναπολέοντα τὴν **Ἐλευθερίαν**[2] της.

Καὶ ὁ Ζακύνθιος Δημήτριος Γουζέλης, δημοσιεύσας τῷ 1807 τὴν μετάφρασιν τῆς **Ἐλευθερωμένης Ἱερουσαλὴμ** τοῦ Τάσσο τὴν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Ναπολέοντα, ὡς δεῖγμα **πιστοῦ ὑπηκόου.** Ἄλλοι ἐφάνησαν μόνον κόλακες πρὸς τὸν ἰσχυρότατον τῆς ἡμέρας.

*

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν *Berthier* εἰς τὴν γενικὴν τῶν Νήσων διοίκησιν στρατηγὸς *Donzelot*, πρώην διοικητὴς Ἀπουλίας, ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς μᾶλλον εὐπαιδεύτους καὶ χρηστοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ εἶχε λάβει μέρος εἰς τοὺς πολέμους ὅλους τῆς Δημοκρατίας. Οὗτος ἠγάπησε τὴν Ἑπτάνησον καὶ εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς εὐημερίας αὐτῆς[3] καὶ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων.

Ὁ πρὸς τὰς Μούσας ἔρως τῶν Γάλλων πολὺ ἐφάνη καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ ἂν καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν ὅπλων, τῆς ἀστασίας τῶν πολιτικῶν πραγμάτων καὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν Νήσων ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, ἐπιθυμούντων νὰ κυριεύσωσιν αὐτάς.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἔλαβε νέαν πρόοδον, αἱ ἐπιστῆμαι νέαν βάσιν. Διετηρήθη ὡς ἱστοριογράφος τῆς Ἑπανήσου ὁ Μουστοξύδης, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὰς ἱστορικὰς ἐρεύνας. Τὸν Κεφαλλῆνα Γεράσιμον Πιτσιμᾶκον ἐνεθάρρυναν εἰς τὴν καλλιτεχνίαν καὶ ὑπεστήριξαν ὁ *Berthier* καὶ *Donzelot*. Καὶ ἡ Ἰόνιος Γερουσία διὰ θεσπίσματος ἐθέσπισεν, ὅπως δημοσία δαπάνῃ ἀποσταλῇ εἰς τὴν ἐν Ρώμῃ σχολὴν τῶν Ὡραίων Τεχνῶν, κατ' ἐντολὴν τοῦ Ναπολέοντος καὶ ἐπιδοθῇ ἐντονώτερον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ζωγραφίας καὶ ἀρχιτεκτονικῆς.

Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ θρησκευτικὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἠθέλησε νὰ φέρῃ τὴν τάξιν, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἑξῆς προκήρυξις, ἥτις ἐδημοσιεύθη καὶ ἑλληνιστί, καὶ ἦν ἀναδημοσιεύομεν διὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἀξίαν καὶ διὰ τὴν γλῶσσαν:

ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

ΕΠ' ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΡΗΝΟΥ

Ἡ ΙΩΝΙΚΗ[1] ΓΕΡΟΥΣΙΑ

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1808

Θεωρημένης τῆς ἀνυποταγῆς μερικῶν ἱερέων πρὸς τὴν ἐπισκοπικὴν ἐξουσίαν, θεωρημένης τῆς ἀταξίας, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνεργοῦνται αἱ ἐκκλησιαστικαὶ γυμνάσεις καὶ ἡ ἀμέλεια τῶν καθηκόντων, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐγκαταλελειμμένοι οἱ περισσότεροι ἱερεῖς, διὰ ὅλον ἐκεῖνο, ὁποῦ ἀποβλέπει τὸ ἔργον τους

Θεσπίζει:

Α'. Ὅλαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν Ῥωμαίων, τόσον δημόσιαι ὅσον κατὰ μέρος[2] *μηδεμιᾶς ἐξαιρουμένης, δηλοποιοῦνται εἰς ἀπόλυτον ἐλευθερίαν καὶ νόμιμον ἐξάρτησιν ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ἐπίσκοπον, ἢ μέγαν οἰκονόμον ἀποδεδειγμένον ἀρχηγὸν τῆς ἐπαρχίας, εἰς τοὺς ὁποίους αὐταὶ ἤθελον ἀνήκει διὰ ἐκεῖνο, ὁποῦ ἀποβλέπει ἡ πνευματικὴ διδασκαλία, αἱ ἐκκλησιαστικαὶ γυμνάσεις, ἡ εὐπρέπεια καὶ ἡ καθαριότης τῆς λατρείας.*

Β'. Κάθε ἀνυποταγὴ τῶν ἱερέων πρὸς τοὺς ἀρχηγούς των, κάθε ἐπανάστασις, ὁποῦ ἤθελε φέρει ἀνησυχίαν, κάθε πρᾶξις ὀλίγον ἀπρεπὴς γνωρισμένη ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐκκλησίας θέλει εἶναι ὑπὸ ***ποινὴν ἀρέστου***[3]*, ἀποδιώξεως ἔξω τῶν Νήσων καὶ ἐξορίας ἀπὸ τὴν ἐπικράτειαν ὑπὸ τῆς διοικήσεως κατὰ τὴν δευτέραν φορὰν τοῦ πταίσματος.*

Γ'. Οἱ ἀρχιεπίσκοποι, ἐπίσκοποι καὶ ἀρχηγοὶ τῶν ἐκκλησιῶν, καθεὶς διὰ ταῖς ἐπαρχίας του, θέλει ἀποκρίνεται ἀκριβῶς διὰ κάθε ἄπρεπον, ὁποῦ ἤθελεν ἀνήκει εἰς τὴν ἱερωσύνην.

Δ'. Εἶναι ὁμοίως ὑποχρεωμένοι νὰ διεξέρχωνται δύο φοραὶς τὸν χρόνον εἰς κάθε μέρος τῆς ἐπαρχίας των διὰ νὰ ἐρευνήσωσιν ὀφθαλμοφανῶς τὴν κατάστασιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὅλον ἐκεῖνο, ὁποῦ ἀποβλέπει τὴν λατρείαν καὶ τὰς πράξεις, ὁποῦ εἰς ταύτας τὰς θείας γυμνάσεις ἀνήκουσιν.

Ε'. Ὁ Γερουσιαστὴς τοῦ ἐσωτερικοῦ εἶναι ἐπιφορτισμένος διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ παρόντος θεσπίσματος μετὰ τὰς ἐπικυρώσεις τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος κυρίου κομμισαρίου αὐτοκρατορικοῦ.

Θεοτόκης,	*Πρόεδρος*	
Κόντες Ῥώμας,	*Γερουσιαστὴς*	
Στεφανίδης	»	*Ἐκυρώθη*
Κασιμάτης	»	*ὑπὸ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Κομμισαρίου*
Κόντες Σορδίνας	»	***Ἰουλιανοῦ Βερθιέρη***
Ἰωάννης Πλαρινὸς	»	
Μ. Καραντζίας	»	*Διὰ τὸν ἀπαράλλακτον*
Φλαμπουριάρης	»	*ὁ ἐξ Ἀπορρήτων* **Ἰ. Ἀγράτης**
Ἀγράτης,	*ἐξ Ἀπορρήτων*	

Τὸ τῇ 18 Σεπτεμβρίου τοῦ 1811 ἔτους ἐπεκυρώθη ἐκκλησιαστικὸν διάταγμα ἐξ ἑκατὸν δεκατεσσάρων ἄρθρων φέρον τίτλον: ***Διαταγὴ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ κλήρου τῶν Γραικῶν τῶν Ἰονικῶν Νήσων.***

*

Ὅταν ἦλθον οἱ αὐτοκρατορικοὶ Γάλλοι, ἔφορος τῆς Δημοσίας Σχολῆς ἦτο ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ καὶ **ὁ ἐξ Ἀπορρήτων τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας.** Θεωρῶν οὗτος πρόσκαιρον τὴν ὑπὸ τῶν Γάλλων κατάληψιν τῆς Ἑπτανήσου, ἕνεκα τῆς ἀβεβαιότητος τῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως, ἀπεποιήθη νὰ ἀναλάβῃ ὑψηλὰ ὑπουργήματα, τὰ ὁποῖα αὐτῷ προσέφερεν ὁ αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος. Διὰ τοῦτο ἀπεδέχθη τὴν γενομένην αὐτῷ πρόσκλησιν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον τὸν Α' καὶ μετέβη εἰς τὴν Ῥωσικὴν πρωτεύουσαν.

(Ἕπεται συνέχεια) ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

[1] *Πρβλ. Σ. δὲ Βιάζη:* **Νικόλαος Κουτούζης** *ἐν* **Ποιητικῷ Ἀνθῶνι** *Ζακύνθου ἀρ. 5 καὶ* **Ἑπτανήσιοι Ποιηταὶ** *ἐν* **Νέᾳ Ζωῇ** *Ἀλεξανδρείας ἀρ. 59 — 60 Αὔγουστος Σεπτέμβριος 1909.*

Ἐπειδὴ τὰ **Μεγαληνάρια** *εἶναι ἀνέκδοτα δημοσιεύομεν τινά:*

Τῆς Γαλλίας πάπας ὁ κραταιός, ἰσχυρός, γενναῖος, Αὐτοκράτωρ καὶ Βασιλεύς, κατ' ἐχθρῶν Ρωσσία βραβεῖα Νίκης φέρει. Ὦ μέγα Ναπολέων καὶ περιβόητε.

Τῆς Γαλλίας πάπας ὁ κραταιὸς Αὐτοκράτωρ καὶ τῆς Ἰταλίας ὁ πανάριστος καὶ ἔνδοξος Βασιλεύς, Μέγας Ναπολέων, Ρωσσίας ταῖς δυνάμεσι καὶ θρόνον Ἀλεξάνδρου κατεδάφισε. Γαλλίας ἐνδόξου ὁ κραταιὸς καὶ ἥρως καὶ πάπας Ἰταλίας ὁ Βασιλεὺς Ναπολέων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Παμμεγίστου καὶ Κραταιοτάτου Ναπολέοντος Αὐτοκράτορος τῆς Γαλλίας καὶ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας ἁπάσης καὶ ὑπὲρ τοῦ ὑποτάξαι Κύριος ὁ Θεὸς ὑπὸ τοὺς πόδας Αὐτοῦ πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον.

Ὑπὲρ τοῦ κραταιοτάτου, εὐσεβεστάτου, ἐναρέτου ἥρωος ἀνικήτου Ναπολέοντος Αὐτοκράτορος παμμεγίστου Γαλλίας καὶ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας ἁπάσης ἐν τῷ πιστῷ αὐτοῦ λαῷ.

[2] *Πβλ. Σπ. δὲ Βιάζη:* **Ἑπτανήσιοι Ποιηταὶ** *ἐν τῇ* **Νέᾳ Ζωῇ** *Ἀλεξανδρείας ἀρ. 58 Ἰούλιον 1909.*

[3] *Ὁ Δῆμος Κερκύρας ἐκτιμῶν τὴν μνήμην τῆς καλῆς κυβερνήσεώς του, μετωνόμασεν* **«ὁδὸς Δοντζελότου»** *τὰ Μουράγια.*

[1] *Τότε ἀδιακρίτως ἐγράφετο διὰ τοῦ* **ω** *ἢ διὰ τοῦ* **ο'** *τὴν τελευταίαν γραφὴν παρεδέχθησαν εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν πάντες.*

[2] *Ἰδιωτικαί. Ἐν Ἑπτανήσῳ εἶναι πολλαὶ αἱ ἰδιωτικαὶ ἐκκλησίαι.*

[3] *Ποινὴν φυλακίσεως.*

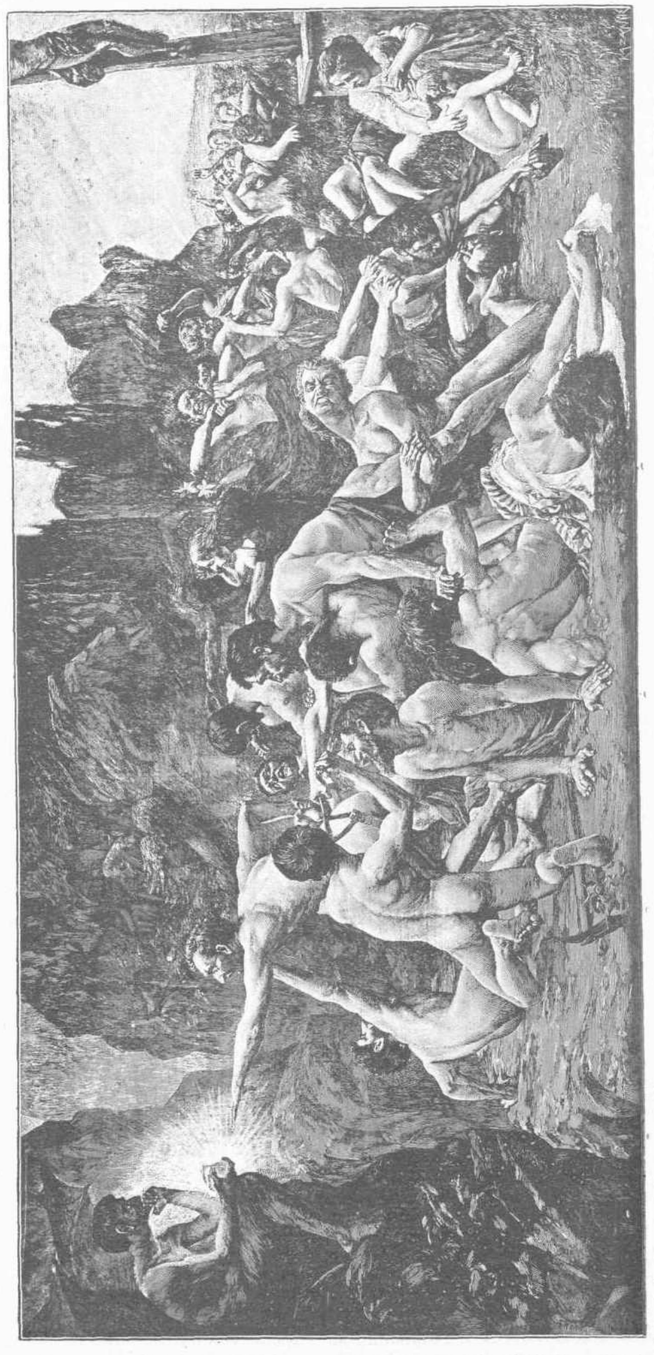

F. URBAN: Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ * * * * ΤΗΣ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,,

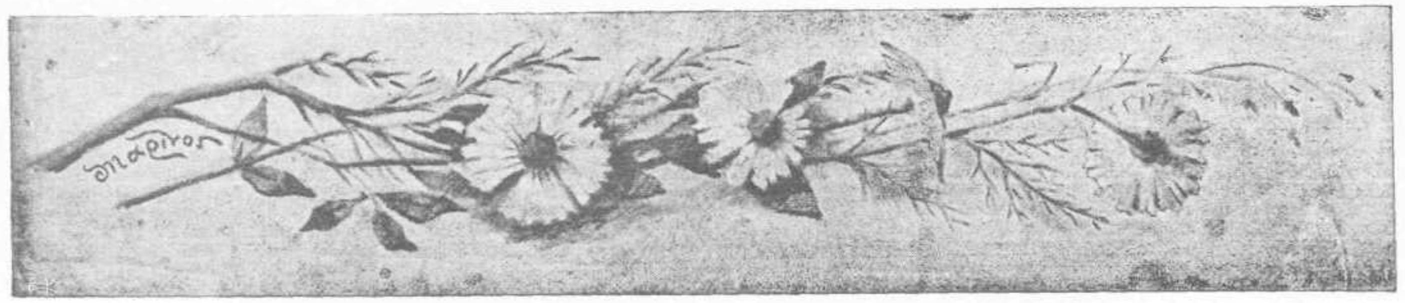

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

[Εἶναι ἰδέα πλέον ἡ βάσιμος ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ εἰς ἀξιόμαχον δύναμιν ἂν μὴ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατὰ θάλασσαν ὑπεροχήν. Ὁ ὑποπλοίαρχος κ. Λ. Τσουκαλᾶς, ἐν τῷ συγγράμματί του, περὶ οὗ ἐγράφομεν εἰς τὸ προηγούμενον, τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν τὴν στηρίζει καὶ εἰς ἱστορικὰ γεγονότα ἀνατρέχων ἕως τὰ Μηδικά].

Κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην καὶ μοναδικὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐκστρατείαν τῶν Μήδων ἢ Περσῶν, καθ' ἣν ὁ Ξέρξης ἡγούμενος 1200 τριήρεων καὶ 1,700,000 ἀνδρῶν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, αὕτη διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς διὰ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.

Μεθ' ὅλην δὲ τὴν κολοσσιαίαν αὐτοῦ δύναμιν ὁ Ξέρξης, καίπερ ὢν κατακτητὴς κατὰ γῆν, εὐθὺς ὡς ἀπώλεσε τὸ τῆς θαλάσσης κράτος, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ, εὑρεθεὶς ἀποκεκλεισμένος καὶ κινδυνεύων νὰ συναπολεσθῇ μετὰ τῆς ἀπειροπληθοῦς στρατιᾶς του, ἀφεὶς τὸν Μαρδόνιον ἐν Πλαταιαῖς, ἵνα ἀπασχολῇ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ κάθοδος αὐτοῦ ἀκινδύνως διὰ τῆς διαβάσεως τῶν γεφυρῶν τοῦ Ἑλλησπόντου.

Ἐὰν ὁ Θεμιστοκλῆς δὲν ἔπειθε τοὺς Ἀθηναίους καὶ λοιποὺς Ἕλληνας, ὅπως ἐπὶ τῶν ξυλίνων τειχῶν βασίσωσι τὴν ἰσχύν των, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ ὑπεδουλοῦτο καὶ θὰ κατεστρέφετο ἄρδην, ἐν ᾧ τοὐναντίον οἱ Ἕλληνες κρατήσαντες τῆς θαλάσσης ἠνάγκασαν τὸν κατὰ γῆν ἀνανταγώνιστον δορυκτήτορα νὰ ὑποχωρήσῃ ἐσπευσμένως καὶ ἐπιζητήσῃ τὴν διὰ τάχους σωτηρίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Ἅλυος χώραν.

Ἐὰν δὲ οἱ Ἕλληνες ἐστεροῦντο πλοίων καὶ ἐνίκων ἔστω κατὰ γῆν τὸν Ξέρξην, τίνι τρόπῳ θὰ ἠλευθέρουν τὰς ἑλληνίδας χώρας τὰς ἐντεῦθεν τοῦ Ἅλυος καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους; Καὶ πῶς θὰ κατώρθουν τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐνδόξου διὰ τὴν Ἑλλάδα Κιμωνείου συνθήκης καὶ διὰ τίνος μέσου, ἄνευ ἰσχυροῦ στόλου θὰ ἠδύναντο νὰ εἰσπλεύσωσι τὸ Βυζάντιον καὶ τὰς ἄλλας πρὸς Εὔξεινον χώρας, τὴν Σινώπην, τὴν Τραπεζοῦντα κλπ.;

*

Ἀλλὰ τὰ αὐτὰ διδάσκει ἡμᾶς ὁ μεταξὺ Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμος.

Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον οἱ Ἀθηναῖοι, ὀχυρώσαντες τὰς Ἀθήνας διὰ τοῦ Θεμιστοκλείου τείχους, ἀπέστελλον τὸν στόλον αὐτῶν καὶ ἐδῄουν τήν τε Πελοπόννησον καὶ τὴν Λακωνικήν, ἰδίως δὲ τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου ἀναγκάζοντες οὕτω τοὺς Πελοποννησίους νὰ ἐπανακάμπτωσιν εἰς τὴν πατρῴαν, ἀμυνόμενοι ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἐδάφους· οὕτω δὲ οἱ Ἀθηναῖοι κατελάμβανον διὰ τοῦ στόλου τὰ Κύθηρα καὶ τὰς λοιπὰς παραλίους πόλεις τῆς Πελοποννήσου, ἐκμεταλλευόμενοι πλούσια κτήματα ἐν τῇ Χαλκιδικῇ, ἄγοντες καὶ φέροντες κατὰ τὸ δοκοῦν τὸ Αἰγαῖον καὶ τὴν Ἰωνίαν καὶ ὑπεχρέουν τοὺς Πελοποννησίους νὰ ἀποσπῶσι μεγάλας φρουρὰς πρὸς προφύλαξιν τῶν παραλίων αὐτῶν, μηδὲν ὄφελος καρπούμενοι ἐκ τῆς κατὰ γῆν ὑπεροχῆς.

Οὕτω δὲ παρήρχοντο τὰ ἔτη, μέχρις οὗ οἱ Πελοποννήσιοι κατιδόντες, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐκραταιοῦτο κατὰ θάλασσαν καὶ προσεκτῶντο ἐδαφικὰς κτήσεις σημαντικάς, ἐνῷ οὗτοι οὐδὲν προσεδόκων ἐκ τῆς κατὰ γῆν ὑπεροχῆς, ἐτρέποντο τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν ἄγουσαν καὶ συμμαχήσαντες μετὰ τῶν δυσμενῶς τοῖς Ἀθηναίοις διακειμένων συμμάχων καὶ μετὰ τῶν Περσῶν, χορηγούντων ἀφειδῶς χρήματα, καὶ ἀσκηθέντες καλῶς περὶ τὴν ναυτικήν, μετέφερον τὸν πόλεμον ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μόνον ὅταν κατέστησαν οἱ Σπαρτιᾶται κραταιοὶ κατὰ θάλασσαν καὶ ὁ Λύσανδρος ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους καταναυμαχήσας τὸν στόλον αὐτὸν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς, κατέρριψαν τέλεον τὸ κράτος τῶν Ἀθηναίων· καὶ καθῃρέθησαν τότε τὰ ἀπόρθητα τούτων τείχη, ἐπιβληθέντων εἰς τὰς Ἀθήνας τῶν τριάκοντα τυράννων.

Διὰ τῆς κατὰ θάλασσαν ὁμοίως δυνάμεως προσεκτήσαντο οἱ Ρωμαῖοι τὴν κοσμοκρατορίαν καὶ δι' αὐτῆς ἐπετέλεσαν τοὺς φιλοδόξους αὐτῶν σκοπούς.

Ὡσαύτως καὶ ὁ ἐν Βυζαντίῳ Ἑλληνισμὸς ἐφ' ὅσον ἦρχε τῆς θαλάσσης, ἐδέσποζε καὶ κατέκτα ἐν τοῖς πᾶσι, μόλις δὲ ἀπέβαλε τὴν ἰσχὺν ταύτην, ὅτε μὲν Ρῶσσοι προσέβαλλον διὰ τοῦ Βοσπόρου τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, τὸ Βυζάντιον, ὅτε δὲ Ἄραβες καὶ ὅτε Ἄβαροι καὶ Τοῦρκοι, ὑποδουλωσάντων τέλος τούτων ὁλόκληρον τὸ ἑλληνικὸν κράτος καὶ ἐπιβαλόντων ἐπαχθέστατον ζυγόν.

Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἑνετοί, ἐρειδόμενοι ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν σθένους ἐκράτησαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τῶν ἑλληνίδων χωρῶν, ἐπιλαμπρύναντες τὸ μεγαλεῖον αὐτῶν διὰ τῶν θαλασσίων νικῶν.

*

Μελετῶντες εἶτα τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας, παρατηροῦμεν, ὅτι πᾶσα ἐνέργεια ἐπέτυχε μόνον ὁσάκις συνεταυτίζετο ἡ κατὰ γῆν μετὰ τῆς κατὰ θάλασσαν δράσεως, τοὐναντίον δὲ συνέβαινεν ὁσάκις μονομερῶς ἐνήργουν· οὕτως ἡ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν, τῆς Χίου καὶ τῆς Κρήτης ἐπῆλθον, μὴ συνεργήσαντος τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ εἰς τὴν κατὰ θάλασσαν ἄμυναν καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀποδοτέα καὶ ἡ μὴ ἅλωσις τῶν Πατρῶν παρὰ τοὺς ὑπερανθρώπους κατὰ θάλασσαν ἀγῶνας τῶν πατέρων ἡμῶν, καθὼς καὶ ἡ τῶν μεγαλειτέρων πόλεων τῆς Κρήτης, ἐνῷ τοὐναντίον ἡ κρατερὰ καὶ μακροχρόνιος ἄμυνα τοῦ Μεσολογγίου ἐδόξασε τοὺς μαχητὰς αὐτοῦ, συνδυάζοντας τὴν κατὰ γῆν ἄμυναν μετὰ τῆς κατὰ θάλασσαν. Καὶ εἰκότως τὸ Μεσολόγγιον ἀντετάχθη ὑπὸ τοιούτους ὅρους τοῖς πολιορκηταῖς, ἀποκροῦσαν ἁπάσας τὰς κατὰ γῆν ἐφόδους, τότε δὲ μόνον ἐνέδωκεν εἰς τὴν βίαν τῶν πολεμίων καὶ ἠλώθη, ὅταν ἀποκλεισθείσης ἁπανταχόθεν τῆς θαλάσσης ἀπεκαρτέρησε καὶ δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ ἀντίσχῃ πρὸς ἀνωτέραν βίαν, ἤτοι τὸν λιμόν.

Ὁμοίως κατὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον εἰσβολὴν τῶν Τούρκων, βλέπομεν, ὅτι οἱ Τοῦρκοι, μὴ κανονίσαντες τὴν ἐνέργειαν τοῦ στρατοῦ τοῦ Δράμαλη μετὰ τῆς θαλασσίας ἐπικοινωνίας, διῆλθον μὲν ἀμαχητεὶ τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα διήκοντες μέχρι Ναυπλίου, ἀλλὰ ποριζόμενοι τὰ ἐπιτήδεια ἀπὸ θαλάσσης ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσι δι' ἔλλειψιν τροφῶν, εὐθὺς ὡς ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὁ ἐν τῷ Ἀργολικῷ κόλπῳ εἰσκομίζων τροφὰς τουρκικὸς στόλος, ὅτε δὴ ὁ στρατὸς τοῦ Δράμαλη τέλεον κατεστράφη, παραδοθέντος τοῦ Ναυπλίου εἰς τοὺς ἡμετέρους· ἀξιομίμητον καὶ διδακτικώτατον τοῦτο παράδειγμα, ὅτι ὁ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσχωρῶν πολέμιος δὲν κατισχύει ὅσον ἰσχυρὸς καὶ ἂν εἶναι, μὴ κρατῶν συγχρόνως καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἂν ἐμμείνῃ ἐρειδόμενος μόνον εἰς τὴν κατὰ γῆν ὑπεροχὴν ἁλίσκεται εἰς παγήν, ἐξ ἧς ἐξέρχεται κατεστραμμένος.

Συνελόντι δ' εἰπεῖν, καθ' ὅλον τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, μολονότι οἱ Τοῦρκοι πολλάκις ἐξικνοῦντο μέχρι τοῦ μυχοῦ τῶν ἑστιῶν ἡμῶν, ἐν τούτοις μὴ ἔχοντες τὸ τῆς θαλάσσης κράτος δὲν κατώρθουν νὰ καταπνίξωσι τὴν ἐπανάστασιν.

Λ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ παραμῦθι τῆς Ρήγαινας.

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ «Παραμῦθι τῆς Ρήγαινας» ποίημα τοῦ ἐν Λεμησσῷ φίλου δικηγόρου κ. Εὐγενίου Ν. Ζήνωνος. Ἂς προσέξουν καλὰ οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Εἰκονογραφημένης». Δὲν εἶναι μόνον χαριτωμένον εἰς τὰς ἐκφράσεις του καὶ τορνευτὸν εἰς τὸν στίχον του καὶ εἰς τὰς ἰδέας του καὶ τὰς εἰκόνας του ἐξῃρμένον. Συμβολίζει καὶ κάτι. Συμβολίζει τὰ δεινοπαθήματα τῆς πατρίδος τοῦ ποιητοῦ εἰς μῦθον ἐξωτικὸν μὲ ἐξωτικὰ ὄντα. Ρήγαινα εἰς τὴν Κύπρον ἔλεγον τὴν Ἀφροδίτην, διότι ἡ περίφημος θεὰ ἦτο πολιοῦχος τῆς ἀδελφῆς μεγαλονήσου, ἀφοῦ ἐγεννήθη ἐν Πάφῳ. Ρήγαινα λοιπὸν ὀνομάζει καὶ ὁ ποιητὴς τὴν Κύπρον, βασίλισσαν δηλαδή, ὑπέροχον εἰς κάλλος, ὅπως ἡ Ἀφροδίτη, μεταξὺ τῶν ἑλληνίδων νήσων, τὰς ὁποίας φαντάζεται ὡς νηρηΐδας. Διηγεῖται λοιπὸν ὁ παπποῦς τὸ παραμῦθι τῆς Ρήγαινας — Κύπρου καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν κατάκτησιν τῆς ἁγνῆς νηρηΐδος τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὸ θαλασσινὸ στοιχειό, ὅπως φαντάζεται τὴν θαλασσοκράτειραν Ἑνετίαν. Ἔπειτα ἕνας Σάτυρος, ἡ Τουρκία, τὴν ἁρπάζει. Καὶ εἰς ὡραίους στίχους ἐνθυμίζει τῆς σκλαβιᾶς τὰ δύσκολα χρόνια ποῦ ἐπέρασε ἡ νῆσος, μέσα εἰς τὸ σιδερένιο κάστρο ποῦ τὴν εἶχε κλείσει ὁ Σάτυρος, εἰς τὴν πορφυρὴ κλίνη τοῦ ὁποίου ἀνέγγιχτη κι' ἀειπάρθενη ἔμεινεν ἡ Ρήγαινα, ἕως ὅτου ὁ ἀντίκτυπος κάποιου σεισμοῦ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, οὗ ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ ἐκχώρησις τῆς πολυπαθοῦς νήσου εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κατεκρήμνισε τὸ σιδερένιο κάστρο καὶ ἐξύπνησε τὴν Ρήγαινα. Τότε, ἐνῷ αὐτὴ τρέχει νὰ χαρῇ τὴν ζωὴν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου ποῦ ἁπλώνεται γύρω της, ἕνα ξανθὸ παιδί, παιδὶ τῆς θάλασσας, ἡ Ἀγγλία, τὴν σταματᾷ καὶ τῆς δίδει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ κάστρο τὸ σιδερένιο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἰδικοῦ του κρυσταλλίνου. Εἶναι ὡραῖος ὁ συμβολισμὸς τοῦ σημερινοῦ καθεστῶτος τῆς νήσου ὑπὸ τὴν Ἀγγλίαν, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ ποιητὴς δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ ἐξωτερικεύσῃ εἰς τὸ τέλος καὶ τὸν ἄσβεστον καὶ προαιώνιον πόθον τῆς νήσου, εἰς ἕνα ἀνατριχιαστικὸν ἐναγκαλισμὸν μὲ τὴν μητέρα της θάλασσαν, ἥτις εἶναι ἡ Ἑλλάς].

Τὸ χαϊδεμένο ἀγγόνι του στὰ γόνατά του παίρνει
κι' ἐκεῖνο τὸ κεφάλι του στὴν ἀγκαλιά του γέρνει
καὶ κλείνοντας τὰ μάτια του σὰν τάχα νὰ κοιμῆθῃ:
— Πές μου παπποῦ, τῆς Ρήγαινας — τοῦ λέει — τὸ παραμῦθι.
Σκύβει ὁ παπποῦς καὶ τοῦ φιλεῖ τὰ ὁλόχρυσα μαλλιά
καὶ λέει τὸ παραμῦθι:
Ἕναν καιρὸ καὶ μιὰ φορά—χρόνια καὶ χρόνια πᾶνε
καὶ πίσω ἀγαπημένο μου παιδάκι δὲν γυρνᾶνε —
ἡ γαλανὴ ἡ θάλασσα δὲν εἶχε μόνο ψάρια,
μόνο κοράλλια καὶ λευκὰ - λευκὰ μαργαριτάρια·
σὲ βάθη ποῦ δὲν κύταξε μάτι ποτὲ κανένα
ἔχει καὶ κάτι σπήλαια τεχνοπελεκημένα,
παλάτια ποῦ ἡ θάλασσα μὲ χρόνια ἔχει χτίσει
καὶ μέσα κεῖ κάποιοι θεοὶ δικοί της ἔχουν ζήσει.
Νεράϊδες ἀφρογένητες ἔχουν κεῖ μέσα φέξει
μαζὺ μὲ τὴ φεγγοβολὴ τῶν ἄστρων, ποῦ ἔχει μπλέξει
μέσ' τῶν φυκιῶν τὰ ὁλόσγουρα μαλλιά, σὰν πάει νὰ πάρῃ
ἀπ' τῶν ματιῶν του τὴ ζωὴ κάποια μεγάλη χάρι.
Νεράϊδες ἀφρογένητες κεῖ μέσα ἔχουν συνάξει
τοῦ ἥλιου ἀχτίδες καὶ μ' αὐτὸ τὸ αἰθέριο μετάξι,
τὸ μαγεμένο, ἔπλεξαν τὸ δίχτυ, ποῦ ψαρεύει
τοῦ οὐρανοῦ τὴν ὡμορφιά, στὴ θάλασσα σὰ γνεύει.
Μία τέτοια ἦταν κι' ἡ Ρήγαινα. Γεννήθη κάποιαν ὥρα,
κάποια στιγμή, ποῦ ὕστερα ἀπὸ μεγάλη μπόρα,
ἀπὸ βροχὴ καὶ σύνεφα καὶ κεραυνοὺς κι' ἀντάρα
καὶ τρικυμία κι' ἀστραπὲς ἡ θάλασσα ἡ ζηλιάρα
πρώτη φορὰ ἀντίκρυσε στὸν οὐρανὸ ἐπάνω
τ' Ἀποσπερίτη τὸ γλυκὸ τὸ βλέμμα καὶ τὸ πλάνο.
Τέτοια στιγμὴν ἀπόκοσμην ἡ Ρήγαινα ἐγεννήθη,
καὶ τὴν ἐβγάλαν Ρήγαινα, σὰ λέει τὸ παραμῦθι,
γιατί μ' αὐτὴ δὲ μπόραγε καμμιὰ νεράϊδα ἄλλη
νὰ παραβγῇ στ' ἀσύγκριτα κι' ἀγγελικά της κάλλη.
Κ' εἴτε πάνω στὰ κύματα τ' ἀφρόσγουρα ζητοῦσε
ἡ μιὰ τὴν ἄλλη τρέχοντας γοργά, τὰ ξεπερνοῦσε
παίζοντας τὸ κυνηγητό, κι' ἂν ἴσως ἦταν πάλι
μαζὺ ν' ἀραδιαζόντουσαν κοντὰ στὸ περιγιάλι
ἀποσταμένες, ὕστερα ἀπ' τὸ μεγάλο κόπο,
εὔκολα τὰ ματάκια σου θὰ βρίσκανε τὸν τόπο,
ποῦ ἀναγερμένη ἡ Ρήγαινα στ' ὁλόλευκό της χέρι,
στὴν ἀγκαλιά της γύρευε κάποιες ψυχὲς νὰ φέρῃ.
Ἀθῶα κι' ἀπονήρευτη κι' ὁλόγλυκη παρθένα,
δὲν εἶχεν αὐτὴ μιλήματα μὲ ξωτικὸ κανένα·
στῶν γλάρων τὰ λευκὰ φτερὰ δὲν ἔδεσε κοράλλια,
χαρίσματα ἐρωτικὰ γιὰ ξένα περιγιάλια
καὶ γιὰ κανένα κυνηγὸ δὲν κούρασε τὸν μπάτη
νὰ τὸν γυρεύει στῶν δασῶν τὸ κρύφιο μονοπάτι.
Κι' ἔτσι περνοῦσε τὴ ζωὴ ἀμέριμνη, μονάχη·
συχνὰ τῆς ἀκροθαλασσιᾶς τὴν ἔβλεπαν οἱ βράχοι
καὶ φεύγοντας τοῦ κύματος τὴν γαλανὴ ἀγκάλη
συχνὰ ἀποκοιμώτανε σιμὰ στὸ περιγιάλι.
Σὰν ν' ἀγαποῦσε πειὸ πολὺ φαινότανε τὴ ξέρα
κι' ἀνάπνεε πειὸ εὔκολα τὸ στεριανὸν ἀέρα.
Κι' ἂν ἦταν κόρη τοῦ γυαλοῦ συχνὰ εἶχε περάσει
τὲς λαγκαδιὲς κάποιων στεριῶν καὶ κάποια ἀπόσκια δάση.
Ἀπὸ πηγές, ποῦ στῶν βουνῶν ἐζοῦσανε τὰ πλάγια
ἦπιε νερὸ κρυστάλλινο, τὴν ἔδεσαν μὲ μάγια
κάποιες αὐγὲς καλοκεριὲς καὶ κάποια γλυκὰ βράδυα
πάνω σ' ἀπάτητες κορφὲς καὶ πράσινα λαγκάδια.
Νεράϊδα ἦταν μιὰ μαζὶ καὶ νύφη, κ' εἶχε πάρει
γιὰ σύμβολό της τοῦ γυαλοῦ λευκὸ μαργαριτάρι
καὶ μαργαρίτες τῶν ἀγρῶν — εὐτυχισμένη, ἀλήθεια!
εἶχε χαρὰ παντοτεινὴ ἡ Ρήγαινα στὰ στήθεια.
Μὰ δὲ βαστάει ἡ χαρὰ παντοτεινὰ δὼ πέρα —
Κ' ἦρθε καὶ γιὰ τὴ Ρήγαινα κάποια κακὴ ἡμέρα
κ' ἔνοιωσε δίπλα της κ' ἐμπρὸς καὶ πίσω της καὶ πέρα
ἀνήκουστη καὶ ἄγρια καὶ τρομερὴ φοβέρα
κάποιων στοιχειῶν, ποῦ ἐπόθησαν στὴν ἄγριά τους ἀγκάλη
νὰ γλυκοσφίξουν μὲ καϋμὸ τὰ ἐρωτικά της κάλλη.
Κ' ἔτσι ἡ ζωὴ τῆς Ρήγαινας ἀνήσυχη ἐγίνη·
τώρα μὲ μιᾶς τὰ κύματα τὰ γαλανὰ ἀφίνει,
πηδάει βράχους καὶ βουνά, δάση περνάει, λαγκάδια
γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ στοιχειοῦ θαλασσινοῦ τὰ χάδια
κι' ἀμέσως πάλι ἀπ' τὰ βουνὰ κατρακυλάει κάτω
σὰν κάποιο μάτι ἀντίκρυσε, φλόγες, φωτιὲς γεμᾶτο
Σατύρου μέσα στὴ σπηλιὰ νὰ τὴ γλυκοκυτάζῃ.
Κ' ἔτσι συχνὰ τὴ θάλασσα μὲ τὴ στεριάν, ἀλλάζει.
Κ' ἔτυχεν ἔτσι μιὰ φορὰ σὰν ἔφευγε καὶ πάλι
ἀπ' τὴ γλυκειὰ τὴ θάλασσα, κοντὰ στὸ περιγιάλι
τὸ ἐρωτιάρικο στοιχειὸ νὰ τὴν κοντοζυγώσῃ
καὶ γύρω στὸ κεφάλι της τὰ χέρια του ν' ἁπλώσῃ.
Μὰ τὴ στιγμὴ ποῦ ἡ καλὴ στὴν ἀγκαλιά του γέρνει
καὶ τὸ στοιχειὸ στὴ θάλασσα λιγόθυμη τὴ σέρνει,
νὰ καὶ μπροστά τους φοβερὸς ὁ Σάτυρος προβάλλει
κι' ἁρπάζει ἀπ' τὴν ἀγκάλη του τὴ Ρήγαινα καὶ πάλι
τραβάει κατὰ τὰ βουνά. Τὸ ἐλαφρό του βάρος
φτερὰ στὰ πόδια του ἔγινε καὶ στὴν καρδιά του θάρρος
καὶ περπατάει καὶ πετᾷ. Στ' ἀπόκρημνα τὰ βάθη
κάποιου βαράθρου ποῦ ἔστεκε τὸ κάστρο του ἐστάθη.
Τοῦ κάστρου ἀνοίγει μοναχὴ ἡ σιδερένια θύρα
καὶ κλείνει πάλι πίσω του· σὲ κλίνη ποὺ ἡ πορφύρα
βαθὺ σὰν αἷμα ἔβαψε τὸ κάτασπρο σεντόνι
λιγόθυμη κι' ἀχνόλευκη τὴ Ρήγαινα ξαπλώνει·
καὶ κλαίοντας ἀπὸ χαρὰ ἐμπρός της γονατίζει
καὶ τέτοια λόγια σκύβοντας στ' αὐτί της ψιθυρίζει:
— Νύχτα βαθειὰ κι' αἰώνια τριγύρω σου ἔχω ρίξει·
τὴ θύρα ποῦ διαβήκαμε κανεὶς δὲ θέλει ἀνοίξει.
Ζωὴ καινούργια σήμερα πειὰ ἀρχινᾷ γιὰ σένα·
ζωὴ καινούργια σήμερα πειὰ ἀρχινᾷ γιὰ μένα.
Τοῦ κάστρου αὐτοῦ ἀγάπη μου, ποῦ μοναχοὺς μᾶς κρύβει
ἡ στέγ' εἶνε ἀπ' σίδερο κ' οἱ τοῖχοι ἀπὸ μολύβι.
Δὲν ἔχει ἐδῶ παράθυρα κ' ἡ μοναχή του πόρτα
μὲ λίγον καιρὸν ὕστερα θὰ σκεπαστῇ ἀπὸ χόρτα.
Ξέχασ' τὸν κόσμο, ξέχαστον ποῦ ἔζησες ὡς τώρα,
τὸν οὐρανό, τὴ θάλασσα, τὴ γῆ τὴν ἀνθοφόρα,
τὸ κῦμα ποῦ σ' ἀγκάλιαζε, τοῦ φεγγαριοῦ τὰ χάδια,
τοῦ ἥλιου τὰ φιλήματα, τὰ μυρωμένα βράδυα
κάτω ἀπ' τοὺς γιγαντόσωμους τοὺς πεύκους, ποῦ ἐπερνοῦσες,
καὶ τὰ τραγούδια ποῦ ἔλεγες καὶ μόνη σου μεθοῦσες.
Ξέχασ' τα ὅλα, πέρασαν καὶ τώρα ἐδῶ ποῦ ἐχάθης
μιανῆς ἀπέραντης νυχτιᾶς τὴν ὡμορφιὰ θὰ μάθῃς.
Δικός σου πάντα, κλείνω σε μαζύ μου στὸ σκοτάδι
καὶ φέρνω σου γιὰ φῶτά σου, σ' αὐτὸ τὸ αἰώνιο βράδυ,
τὰ πειὸ καλὰ μαλάματα, τὰ πειὸ καλὰ διαμάντια,
σὲ δυὸ σωροὺς ποῦ ἔστησα στὴν κλίνη σου ἀγνάντια.
Κι' ἂν εἶμαι ἀλήθεια ἄσχημος, μὰ γύρω σου πετοῦνε
οἱ πόθοι μου πανέμορφοι καὶ σοῦ γλυκοφιλοῦνε
τὰ χέρια τὰ ὁλόκλευκα, τὰ κρινομάγουλά σου.
Κι' ἀνοίγοντας ἀγάπη μου, τὰ γαλανά σου μάτια
δὲ θἀντικρύσῃς φόβητρο μπροστά σου· στὰ παλάτια
αὐτὰ ἐδῶ, ποῦ ἡ σκοτεινὰ βασίλισσα ἁπλώνει,
μόνο μ' ἀγάπη ζῇ γιὰ σέ, ποῦ ἀνθεῖ καὶ μεγαλώνει.
Ἐσώπασε καὶ καρτερᾷ... καὶ καρτερᾷ γιὰ χρόνια,
ὅμως γυρμένη ἡ Ρήγαινα στὰ πορφυρὰ σεντόνια
δὲ θὰ ξυπνήσῃ· ἐτρύπησε τὴ σιδερένια στέγη
κάποια ἀχτίδα ἀστεριοῦ, ποῦ σπλαγχνικὰ ἀρμέγει
ἀπ' τὰ λευκὰ τὰ στήθη της κάθε ζωῆς σημεῖο,
καὶ πτῶμα βλέπει ὁ Σάτυρος ἐμπρός του, πτῶμα κρύο
καὶ καρτερᾷ... καὶ καρτερᾷ αὐτὸς σκυφτὸς κ' ἐκείνη
ἀνέγγιχτη κι' ἀπάρθενη στὴν πορφυρή του κλίνη,
ὡς ὅτου ὁ ἀντίχτυπος κάποιου σεισμοῦ ἀπὸ πέρα
συντρίμμια κάτω ἔρριξε τὸ κάστρο μιὰν ἡμέρα,
κ' ἐξύπνησεν ἡ Ρήγαινα. Ἐμπρός της πάλι βλέπει
τοῦ κόσμου τὴ φωτόλουστη καὶ γαλαζένια σκέπη,
τοὺς πεύκους της καὶ τὰ βουνά, τοὺς βράχους, τ' ἀκρογιάλι
καὶ γελαστὰ τῆς θάλασσας νὰστράφτουνε τὰ κάλλη
καὶ τρελλαμένη ἀπὸ χαρὰ πάει, πετάει νὰ τρέξῃ
καὶ μιὰ φωνὴ τὴ σταματᾷ: — Μικρούλλά μου, μιὰ λέξι
σ' ἐγέλασαν τὰ μάτια σου. Ἀληθινὰ μπροστά σου
θάλασσα βλέπεις, τὰ βουνὰ ἁπλώνονται σιμά σου,
ἀπάνωθέ σου ὤμορφα σὰν πρῶτα ὁ ἥλιος λάμπει
καὶ πράσινοι τριγύρω σου γλυκογελοῦνε οἱ κάμποι.
Ὅμως ἀκόμα γύρω σου δὲ φύσηξε τ' ἀγέρι
νὰ σοῦ χαϊδέψῃ τὰ μαλλιά· στὸ νοῦ σου αὐτὸ θὰ φέρῃ
πῶς ἂν νὰ πέσῃ τάφερε τὸ μαῦρο κάστρο ἡ Τύχη
ξαναγενῆκαν γυάλινοι οἱ μολυβένιοι τοῖχοι.
Τώρα μέσ' σὲ κρυστάλλινο παλάτι εἶσαι κλεισμένη.
Γιὰ σένα ὁ κόσμος φανερός, μὰ σὺ γι' αὐτὸν κρυμμένη.
Ὅλα τὰ βλέπεις ἀπὸ δῶ· μὰ σὲ κανεὶς δὲ βλέπει
πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ διάφανη ποῦ σοὔρριξα τὴ σκέπη.
Ἥλιος τῆς γῆς σ' ἀγκάλιασμα τοῦ ἥλιου ὁ πύργος μοιάζει
καὶ μοιάζει ἄστρο σύννεφο τὴν ὥρα ποῦ βραδυάζει.
Τὴ μέρα φῶς ἀπείραγο ἀπ' τῶν ματιῶν τὰ χάδια
καὶ κάτι ποῦ δὲ φαίνεται, ἀερινὸ τὰ βράδυα,
δικά σου ὅλα, μὰ ἐσὺ δική μου εἶσαι μόνο·
ὅλα τοῦ κόσμου τ' ἀγαθὰ μπροστά σου ξεδιπλώνω
καὶ σ' ἀγαπῶ, τρελλαίνομαι γιὰ σένα. Χρόνια τώρα
καρτέραγα - καρτέραγα τὴν ὤμορφη αὐτὴ ὥρα.
Τῆς θάλασσας εἶμαι κ' ἐγὼ παιδὶ καθὼς ἐσένα·
ἀπ' τὰ γαλάζια κύματα τὰ κοσμογυρισμένα
πέρνω ζωὴ καὶ δύναμι καὶ ὡμορφιὰ καὶ χάρι,
μ' ἂν εἶμαι καὶ θαλασσινός, σὰν εἶμαι παλληκάρι
καὶ τὴ στεριὰ τὴν ἀγαπῶ. Μύριες φορὲς διαβάτης
ἀξένοιαστος περπάτησα στὰ δάση, στὰ βουνά της.
Ὅλο τὸν κόσμο ἔφερα ἐγώ, ποῦ βλέπεις, γύρα·
κάθε πρωὶ ποιὰ τοὐρανοῦ ἀνοίγει ξέρω θύρα
ὁ ἥλιος, καὶ ποιὰ πίσω του σιγοσφαλνᾷ τὸ δεῖλι.
Ξέρω ποῦ γλυκοσμίγουνε σιγὰ - σιγὰ τὰ χείλη
ἡ νύχτα ἡ μαυρόμματη κ' ἡ ξανθομάλλα ἡμέρα
καὶ ξέρω κάθε τους φιλὶ π' ἀλλάζουν στὸν αἰθέρα
καινούργιου ἄστρου ἡ ζωγραφιὰ πῶς εἶναι. Ξέρω ἀκόμα
τῶν αὐγινῶν τὰ δάκρυα, ποῦ πέφτουνε στὸ χῶμα,
ἀπ' τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν δεντριῶν τὰ φύλλα στάλλα στάλλα,
πῶς γίνονται βαθειὰ στὴ γῆ διαμάντια. Τὰ μεγάλα
κι' ἀπόκρυφα μυστήρια τοῦ κόσμου αὐτοῦ γιὰ μένα
δὲν εἶναι πειὰ μυστήρια κι' ἀπόκρυφα καὶ ξένα.
Ὅ,τι ψηλὰ στὸν οὐρανό, στῆς θάλασσας τὰ βάθη,
στῆς γῆς τὰ σπλάχνα γίνεται, ἐγὼ τὰ ἔχω μάθει.
Πολύξενος καὶ δυνατὸς καὶ εὔμορφος, μονάχα
τὴν ὡμορφιά σου πόθησα καὶ τὴν καρδιά σου νἆχα.
Δὲν τοῦ μιλᾷ· τὰ μάτια της τὰ γαλανὰ στραμμένα
ἔξω, κοντὰ κι' ἀπόβαθα κυττάζουν δακρυσμένα,
ὅ,τι εἶχε κι' ὅ,τι ἔχασε, ὅ,τι ἀγαπᾷ καὶ θέλει.
— Κύττα! τοῦ λέει, ἡ θάλασσα χαιρετισμοὺς μοῦ στέλλει
καὶ τἀφρισμένα κύματα ποῦ ξεψυχοῦν σιμά μου
ἔξω ἀπὸ δῶ, μοῦ τραγουδοῦν τὰ χρόνια τὰ παληά μου.
Θὰ φύγω· ἄνοιξέ μου σὺ τὴ θύρα γιὰ νὰ φύγω,
γιατί δῶ μέσα πνίγομαι, ἢ μόνη την ἀνοίγω!
— Εἶσαι τρελλή!
— Ἀληθινά! κ' ἔτσι τρελλὰ θ' ἀνοίξω
πόρον, ἀπόθε νὰ διαβῶ καὶ θὲ νὰ πᾷ νὰ σμίξω
τὴ μάννα καὶ τ' ἀδέρφια μου.
Τὰ χέρια ἀναιβάζει
σφιχτὰ κλεισμένα, ὑψηλὰ κ' εὐθὺς χαμαὶ σωριάζει
τὸν τοῖχο τὸν κρυστάλλινο μὲ ἕνα κτύπημά της.
Καὶ ὅμοια μὲ τὴν ἀστραπή, ποῦ ἄστραψε ἡ ματιά της
γοργὰ - γοργὰ ἐπέρασε τ' ἀμμουδερὸ ἀκρογιάλι
κι' ἀγκάλιασε τὴ θάλασσα καὶ τὸν ἀφρό της πάλι.
Κι' ὁ ἀφρὸς τῆς γλυκοχάϊδεψε τὸ ματωμένο χέρι...

. . . .

— Ἔτσι παπποῦ, τῆς Λευτεριᾶς τ' ὁλόφωτο ἀστέρι
ἔχει γιὰ πάντα στέφανο αἱματηρὸ τριγύρω;
— Παιδί μου τἄγιο βάφτισμα ἔχει καὶ τἄγιο μῦρο.

Λεμησσός ΕΥΓ. Ν. ΖΗΝΩΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ

(ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ)

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ. *Ἔχε καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν σου: Θὰ ἀκούσῃς ἀνθρώπους νὰ χλευάζουν τὴν φιλοπατρίαν καὶ θὰ γνωρίσῃς ἄλλους οἱ ὁποῖοι, φιλοδοξοῦν νὰ φανοῦν προτρέχοντες τῆς ἐποχῆς των καὶ κηρύσσουν ἀληρχαιωμένην αὐτὴν τὴν ἐποχήν.*

Ὅσοι λέγουν ταῦτα ἢ εἶνε ἄνθρωποι στρεβλῶς σκεπτόμενοι καὶ ἡ γνώμη των δὲν ἔχει σημασίαν ἢ ἔχουν καρδίαν ἀγενῆ, ἀπρόσιτον εἰς τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς. Μάθε καλῶς ὅτι ἐὰν ποτὲ ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη ἐξηλείφετο ἐκ τῶν ἐνστίκτων τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἔφθανε νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ λόγου, διότι οὐδὲν αἴσθημα εἶνε ἀναγκαιότερον αὐτῆς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ ἄνευ τῆς κοινωνίας τῶν ὁμοίων του, ἀλλὰ κοινωνία διαρκὴς δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ τιμιότητος, δὲν ὑπάρχει δὲ τιμιότης ἀληθὴς ἄνευ φιλοπατρίας. Ἡ πατρὶς εἶνε ὁ κοινὸς δεσμὸς ὁ ὁποῖος μᾶς συνδέει πρὸς τοὺς ὁμοφύλους μας, τοὺς ὁμοφύλους μας τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, εἶνε τὸ σύμβολον τῶν ἀγαθῶν ὅσων ἀπολαμβάνομεν ἀπὸ τὴν γῆν ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν καὶ τῶν καθηκόντων ὅσα μᾶς ἐπιβάλλουν ταῦτα.

Εἶνε ἀγρὸς διαρκῶς σπειρόμενος καὶ διαρκῶς θεριζόμενος. Θερίζομεν ὅ,τι ἔσπειραν οἱ πρόγονοι ἡμῶν καὶ σπείρομεν ὅ,τι θὰ θερίσουν οἱ ἀπόγονοί μας.

Ἔρχεται ἡλικία κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς οἰκογενείας του· ἐφ' ὅσον ζῇς ὅμως ἔχεις ἀνάγκην τῶν ἀγαθῶν τῆς Πατρίδος. Ἀνήκεις εἰς αὐτὴν ὅπως τὸ δένδρον εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ῥοφᾷ τὸν χυμόν του. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ αὐξηθῇς ἐκτὸς αὐτῆς, ὅπως τὸ φυτὸν δὲν εἰμπορεῖ νὰ αὐξηθῇ εἰς τὸ κενόν· σὲ περιβάλλει ὅπως ὁ ἀὴρ τὸν ὁποῖον ἀναπνέεις καὶ καθ' ἑκάστην στιγμὴν σοῦ εἶνε ἀπαραίτητος.

Δὲν προνοεῖ μόνον διὰ τὴν ὑλικήν σου διατροφήν. Σοῦ παρέχει ἀκόμη τὴν τροφὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας.

Σὲ βοηθεῖ εἰς τὰς μυχοτέρας σου πράξεις, εἶνε κοντὰ εἰς τὰς μυστικωτέρας σου σκέψεις. Ἐξέτασε κατὰ βάθος τὸν ἑαυτόν σου καὶ εἰς ὅ,τι ἔχεις καλλίτερον μέσα σου, εἰς τὰς κλίσεις, τοὺς πόθους, τὰ αἰσθήματα, θὰ ἀνακαλύψῃς τὴν ἐπιρροήν της καὶ τὰ ἴχνη τῆς μορφώσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβες παρ' αὐτῆς.

*

ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ. *Σοῦ εὔχομαι νὰ ἀποκτήσῃς φίλους. Ἐὰν δὲν ἔχῃς προσπάθησε νὰ κάμῃς· ἐὰν ἔχῃς προσπάθησε νὰ τοὺς διατηρήσῃς. Μὴ ἐπιδιώξῃς ὅμως ἐκείνας τὰς εὐκόλως διατιθεμένας σχέσεις, αἱ ὁποῖαι στηρίζονται ἐπὶ πραγμάτων τόσον εὐμεταβόλων ὡς τὸ συμφέρον καὶ τόσον ἀστάτων ὡς ἡ ἡδονή, ἀλλὰ φίλους ἀληθινοὺς, πρὸς τοὺς ὁποίους νὰ σὲ συνδέῃ στενὰ ἡ στερεὰ ἐκείνη πεποίθησις τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἡ βεβαιότης ὅτι θὰ εὕρῃς εἰς αὐτοὺς τὰ ἁγνὰ καὶ εἰλικρινῆ αἰσθήματα τιμίου ἀνθρώπου.*

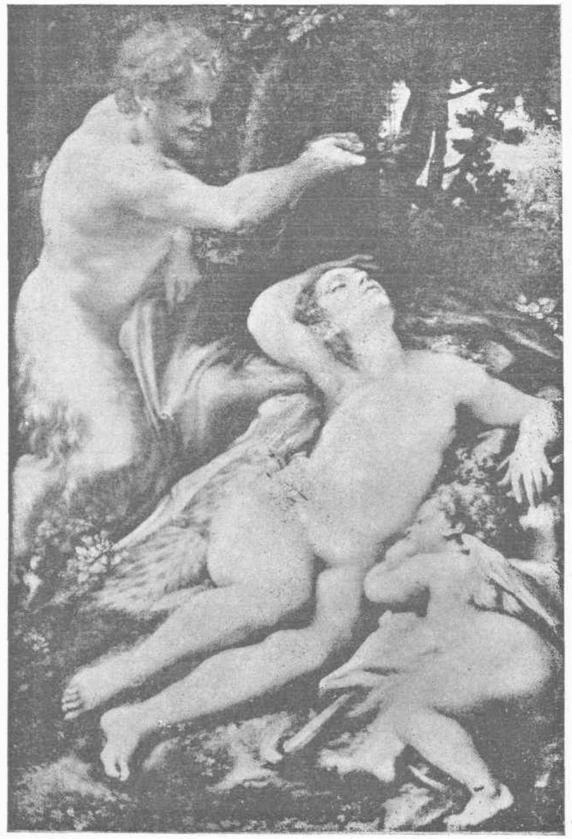

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ,, Η ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ ΑΝΤΙΟΠΗ ΤΟΥ ΚΟΡΡΕΓΙΟΥ

[Ὁ μῦθος τῆς Ἀντιόπης, ἀγαπωμένης ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ καταδιωκομένης ὑπὸ τοῦ Λύκου καὶ τῆς συζύγου του Δίρκης, ἐχρησίμευσε πολλάκις ὡς θέμα εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ τοὺς νεωτέρους καλλιτέχνας. Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων ἔργων διακρίνεται τὸ σύμπλεγμα τοῦ Φαρνεσίου Ταύρου, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ὀνομασθῇ καὶ ἡ «Ἐκδίκησις τῆς Ἀντιόπης». Ἐν τῇ νεωτέρᾳ τέχνῃ θαυμάζεται τοῦ Τισσιανοῦ «Ἀντιόπη καὶ Ζεύς», ὅπου ὁ πατὴρ τῶν θεῶν παρουσιάζεται ὑπὸ μορφὴν Σατύρου, καταλαμβάνων τὴν Ἀντιόπην κοιμωμένην. Ἡ κοιμωμένη Ἀντιόπη τοῦ Κορρεγίου, εἶναι πίναξ εὐρισκόμενος εἰς τὴν τετράγωνον αἴθουσαν τοῦ Λούβρου, παριστᾷ δὲ τὸν Ἔρωτα πλαγιασμένον ἐπὶ δορᾶς λέοντος καὶ κοιμώμενον πλησίον τῆς Ἀντιόπης, ἐνῷ ἕνας Σάτυρος ὑπεγείρει τὸν πέπλον δι' οὗ καλύπτεται ἡ κοιμωμένη].

Ἡ φιλία εἶνε τὸ ἄνθος τῆς κοινωνικῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως καὶ τῆς ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται οὗτος νὰ καταστήσῃ ἕνα ἄλλον κοινωνὸν τοῦ βίου του. Ἔχει τὰς ῥίζας της εἰς τὰ μυχιαίτατα τῆς ὑπάρξεώς μας, δι' ὃ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀπομονώσει γίνεται ἀτελὲς ὄν. Πράγματι εἶνε δύσκολον νὰ εἶνε κανεὶς δίκαιος, ἐὰν δὲν αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἀγαπώμενον, ἀφοῦ εἶνε τῆς φύσεώς μας νὰ μοῇ τὸ κενὸν καὶ νὰ ζητῇ γύρω συμπαθείας καὶ ἀγάπης.

Αἱ ἐλεεινότεραι ἰδέαι γεννῶνται ἐν τῇ ἀπομονώσει, διότι ὁ μονάζων σκέπτεται περὶ ἑαυτοῦ καὶ μόνον, καὶ περὶ ἑαυτοῦ δὲ φροντίζων, λησμονεῖ τὸν κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὸν χαρακτῆρά του καὶ ῥέπει πρὸς τὴν κακίαν. Διὰ τῶν φίλων λοιπὸν ἐξασφαλίζει κανεὶς διὰ μεγάλων ἐγγυήσεων τὴν τιμιότητά του. Εἶνε τὸ καλλίτερον νὰ ἔχῃ κανεὶς πλησίον του μάρτυρα τῶν πράξεών του, τῶν ὁποίων ἡ στοργὴ ἐξασκεῖ εἶδος ἐλέγχου εἰς τὴν διαγωγήν μας, διότι μᾶς ἐνθυμίζει διαρκῶς ὅτι δὲν εἰμεθα ἀπομεμονωμένοι καὶ ἀνεύθυνοι. Ὁ φόβος νὰ μὴ ἔχῃς ἀφορμὰς νὰ ἐρυθριᾷς ἀπέναντι τῶν φίλων θὰ σὲ προστατεύσῃ κατὰ τῶν παρεκτροπῶν σου. Φοβεῖσαι μήπως ὁ φίλος σου μάθῃ τὴν τάδε πρᾶξίν σου. Λόγος ἰσχυρὸς νὰ τὴν ἀποφύγῃς.

Ὀφείλεις ὅμως νὰ ἐκλέγῃς τοὺς φίλους σου μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Νὰ τοὺς ἐκλέγῃς μεταξὺ τῶν ἀγαπώντων τὸ καλόν, οὕτως ὥστε νὰ εὑρίσκεσαι ἐν μέσῳ περιβάλλοντος τιμιότητος. Τοῦτο κυρίως πρέπει ν' ἀξιοῖς παρ' αὐτῶν.

Ὁ δεῖνα εἶνε πλούσιος. Τί σὲ μέλλει; Ὁ δεῖνα εἶνε ἰσχυρός. Τί πρὸς σέ; Αὐτὸς εἶνε εὐφυής· πρέπει νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχήν σου. Ὁ ἄλλος εἶνε χρηστὸς καὶ δίκαιος· ἀφιέρωσέ του τὴν καρδίαν σου.

Τί θὰ κερδίσῃς ἂν ἐπιδιώξῃς τὴν φιλίαν τῶν πρώτων; Κινδυνεύεις νὰ ταπεινωθῇς διὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃς, ἐνῷ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ χρηστότης εἶνε ὡς ὁ ἥλιος ὁ ζωογονῶν διὰ τοῦ φωτὸς του χωρὶς νὰ τὸ ἐξαντλῇ, καὶ σκορποῦν διαρκῶς γύρω των θησαυρούς, τὸ μὲν πνεῦμα διὰ τῶν νέων ὁριζόντων, τοὺς ὁποίους διανοίγει καὶ ἡ χρηστότης διὰ τῶν παραδειγμάτων, τὰ ὁποῖα παρέχει.

*

ΠΛΟΥΤΟΣ. *Εἶσαι πτωχός. Νὰ ὑποφέρῃς μὲ θάρρος τὴν πτωχείαν σου. Μήπως αὐτὴ σὲ ἐμποδίζει νὰ πράξῃς τὸ καθῆκον σου καὶ νὰ ἐκτελέσῃς τὸν προορισμόν σου εἰς τὸν κύκλον εἰς τὸν ὁποῖον σὲ περιώρισε; Ὄχι βέβαια, ἀφοῦ ἕκαστος ἐκλήθη νὰ πράξῃ ὅ,τι εἰμπορεῖ. Μήπως σ' ἐμποδίζει, ἂν ἔχῃς ἥσυχον*

τὴν συνείδησίν σου νὰ ἀπολαμβάνῃς τῆς γαλήνης τῆς ψυχῆς σου; Οὔτε. Αὐτὸ εἶνε τὸ πᾶν.

Δὲν εἶνε λοιπὸν δυνατὸν νὰ πάσχῃς πράγματι χάριν τῆς πτωχείας καὶ εἰμπορεῖς μόνος σου νὰ πεισθῇς ὅτι πλούσιος εἶνε ὁ αὐτάρκης.

Ἐὰν φιλοδοξῇς ζωὴν ἄνετον ἔχε πάντοτε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐντιμώτερον μέσον πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ παρὰ νὰ μεταχειρισθῇς καλῶς τὰ φυσικὰ προσόντα σου καὶ ὅτι τίποτε τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ὠφέλιμον εἰς τὴν πατρίδα εἰμπορεῖ νὰ εἶνε ὠφέλιμον εἰς ἡμᾶς.

Ἂν πλουτίσῃς ἐκ τῆς ἐργασίας σου νὰ δεχθῇς τὸν πλοῦτον εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς δραστηριότητός σου καὶ διάθετε αὐτὸν ὡς ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔζησε καὶ εἰμπορεῖ νὰ ζήσῃ καὶ χωρὶς αὐτὸν καὶ εἶνε ἀνώτερός του.

PAUL BOYRDE

ΠΩΣ ΝΑ ΜΗ ΕΙΜΕΘΑ ΝΕΥΡΟΠΑΘΕΙΣ

(ΤΟΥ ΚΡΑΦΦΤ ΕΒΙΝΚ)

Ζῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα τῆς νευροπαθείας καὶ ὁ σοφὸς Κράφφτ Ἔβινκ ἰσχυρίζεται ὅτι, ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ κανείς, εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὸ χρηματιστήριον, εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς τὴν Βουλήν, εἰς τὴς ταβέρνες, εἰς τὰ σχολεῖα, παντοῦ θὰ συναντήσῃ νευροπαθεῖς. Συχναὶ αὐτοκτονίαι, συχνὰ ἐγκλήματα, ὁ ἀλκοολισμός, εἶνε δείγματα νευροπαθείας, τῆς νευροπαθείας ἡ ὁποία ἀπειλεῖ τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν τοῦ αἰῶνος.

Καὶ ὁ Ἔβινκ διετύπωσε τὸ εὐαγγέλιόν του κατὰ τῆς νευροπαθείας.

Διὰ νὰ ἔχετε ὑγιὰ νεῦρα πρέπει τὸ αἷμά σας νὰ εἶνε ὑγιές, αὐτὸ δὲ πάλιν προϋποθέτει καλὴν τροφὴν καὶ καλὸν ἀέρα. Τὸ δεύτερον σπουδαιότερον τοῦ πρώτου.

Ἐφ' ὅσον τὸ καλοκαῖρι μὲν ἀπὸ ἡλιοφοβίαν καὶ τὸν χειμῶνα ἀπὸ κρυοφοβίαν ζῆτε μὲ κατάκλειστα παράθυρα ἢ ὅταν κοιμᾶσθε δύο καὶ τρεῖς εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον εἰσθε μοιραίως καταδικασμένοι εἰς ἀναιμίαν καὶ εἰς τὰ νευρικὰ νοσήματα.

Κοιμᾶσθαι ἐπαρκῶς, ἰδοὺ ἄλλος ὅρος ἀποφυγῆς τῆς νευροπαθείας. Διαρκοῦντος τοῦ ὕπνου ἐλαττοῦται ἡ κατανάλωσις τοῦ ὑλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ ἀθροιζόμενον κεφάλαιον τοῦ ἐγκεφάλου. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὰ ἔχει χαλάσῃ μὲ τὸν ταμίαν καὶ θησαυροφύλακα αὐτὸν εἰς τὸ διανοητικόν του βασίλειον, τὸν ὕπνον. Ἡ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ του χρεωκοπία εἶνε ἀναπόφευκτος. Προμηνύματα αὐτῆς τῆς μεγάλης συμφορᾶς εἶνε αἱ παρατηρούμεναι διαταράξεις τοῦ ὕπνου, τὸ γεγονὸς δηλαδὴ νὰ μὴ κοιμᾶσθε ἀμέσως ἅμα πέσετε, τὸ νὰ ἐξυπνᾶτε συχνά, τὸ νὰ βλέπετε δυσάρεστα ὄνειρα. Ἀκόμη καὶ τὸ νὰ μὴ σηκώνεσθε τὸ πρωὶ δροσεροὶ καὶ εὔθυμοι, ἀλλὰ κουρασμένοι καὶ βαρύθυμοι.

Ἂν τὰ παρατηρήσετε αὐτὰ εἰς τὸν ἑαυτόν σας εἴσθε νευροπαθεῖς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ αἴτια τῆς νευροπαθείας σπουδαῖον ῥόλον παίζει ἡ κληρονομικότης. Ἀπὸ τῶν γονέων εἰς τὰ τέκνα, πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ πάππων καὶ προπάππων δὲν μεταδίδονται μόνον ἀρεταὶ καὶ προτερήματα, ἀλλὰ καὶ διαφόρων εἰδῶν φυσιολογικὰ στίγματα. Κυρίως παρετηρήθη ὅτι τὰ τέκνα μεθύσων ἢ ἀκολάστων ἀνθρώπων ἔρχονται εἰς τὸν κόσμον μὲ ἀδύνατον τὸ νευρικὸν σύστημα. Ἐπίσης οἱ καρποὶ τῶν μεταξὺ στενῶν συγγενῶν γάμων δὲν εἶνε καρποὶ ὑγιεῖς. Ὅλοι αὐτοὶ εἶνε *στιγματισμένοι*. Ἔχουν ἐμφυτον τὴν νευροπάθειαν. Συνήθως εἶνε λυμφατικοὶ καὶ ἀναιμικοί, εὐκόλως κοκκινίζουν καὶ κιτρινίζουν, συγκινοῦνται διὰ τὸ τίποτε, μὲ τὸ παραμικρὸν γίνονται ἐκτὸς ἑαυτῶν. Πάσχουν συνήθως ἡμικρανίαν καὶ αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαὶ τοὺς ἐπηρεάζουν.

Καὶ τώρα, πατέρες καὶ μητέρες, μάθετε ὅτι μετὰ τὴν κληρονομικότητα αἰτία τῆς νευροπαθείας εἶνε ἡ ἀνατροφή. Ὅσοι θέλετε νὰ μάθετε πολλὰ γράμματα τὰ παιδιά σας καὶ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, ὅσοι τὰ ὑποβάλλετε ἐνωρὶς εἰς τὸ βασανιστήριον τοῦ πιάνου, ὅσοι τὰ βλέπετε ἀταθῶς νὰ ταλαιπωροῦν τὸ μυαλό των μὲ τὰ βασανιστήρια τῆς γραμματικῆς, ὅσοι δὲν φροντίζετε νὰ ἀπολαμβάνουν τὰ θέλγητρα τοῦ ὑπαίθρου βίου, ὅσοι ἀφίνετε τὰ παιδιά σας νὰ ξενυχτοῦν εἰς τὰ θέατρα, ὅσοι ἀφίνετε τὰ κορίτσια σας νὰ σφίγγωνται ἐνωρὶς μὲ τὸν κορσέν, ὅλοι σεῖς ἀνοίγετε χάσμα μέγα, εἰς τὸ ὁποῖον ῥίπτετε τυφλὰ τὰς ἀγαστητάς σας ὑπάρξεις καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἐξέλθουν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου ὄχι μόνον ἄοπλοι καὶ ἀβοήθητοι, ἀλλὰ καὶ πληγωμέναι ἀπὸ τὰ στίγματα τῶν διαφόρων νευρικῶν ἀτελειῶν καὶ νοσημάτων, τοῦ ἑνὸς χειροτέρου ἀπὸ τὸ ἄλλο, τοῦ ἑνὸς δεινοτέρου ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ἄλλος λόγος γεννήσεως νευροπαθείας εἶνε ἡ κατάχρησις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Ὅσον αὐξάνει ἡ κατανάλωσις τοῦ τείου, τοῦ καφέ, καὶ τῶν οἰνοπνευμάτων τόσον αὐξάνει ἡ νευροπάθεια· καὶ ὄχι μόνον ὁ πίνων εἶνε νευρασθενικός, ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιά του.

Ἡ πολλὴ διανοητικὴ ἐργασία εἶνε μία τῶν σπουδαιοτέρων ἀφορμῶν τῆς νευροπαθείας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ Κάντιος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει ὀκτὼ ὥρας νὰ ἐργάζεται, ὀκτὼ νὰ κοιμᾶται καὶ ὀκτὼ νὰ διασκεδάζῃ εἶνε καθ' ὅλους τοὺς νευρολόγους χρυσοῦς κανών.

Κεφαλαλγίαι, διαταράξεις ὕπνου, ἀνορεξία, δυσθυμία, ἰδοὺ τ' ἀποτελέσματα ὑπερβολικῆς διανοητικῆς ἐργασίας. Μὴ προλάβετε τὰ φαινόμενα αὐτὰ καὶ εἰσθε νευροπαθεῖς.

Ἡ συγκίνησις ὑποσκάπτει καὶ αὐτὴ τὸ νευρικὸν σύστημα. Ἡ συγκίνησις καὶ ἡ ἀνησυχία. Ὑστερισμοί, ἐπιληψίαι, ὑποχονδρίαι εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συγκινήσεων τοῦ ἐμπόρου, τοῦ χρηματιστοῦ, τοῦ καλλιτέχνου, τοῦ ὑφισταμένου ἐξετάσεις, τοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ οἰκογενειάρχου, τῆς νέας μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεώς της. Θὰ αἰσθανθοῦν ὅλοι αὐτοὶ κεφαλαλγίας, ἀϋπνίας, ἀδυναμίας. Εἶνε ἤδη νευρασθενικοί.

Καὶ ἐπὶ τέλους αἰτία σοβαρὰ νευρασθενειῶν ὁ νεώτερος γάμος. Αὐτὰ τὰ διαζύγια δι' ἀνομοιότητα χαρακτῆρος καὶ αἱ αὐτοκτονίαι τῶν ἐγγάμων, ὅπως ἐπίσης καὶ αἱ ἀπιστίαι, εἶνε ἀποτελέσματα νευρασθενείας παραχθείσης ἀπὸ τοὺς ἀφυσίκους ὅρους, ὑφ' οὓς γίνονται οἱ γάμοι.

Τὸ ναυάγιον τῶν νεωτέρων γάμων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς εὐτυχισμένους παλαιοὺς ὀφείλεται: Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀνατροφῆς τῆς γυναικός, εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀνατροφῆς τοῦ ἀνδρός. Ἔπειτα εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου εἰς καθαρὸν ἐμπόριον διὰ τὴς προικοθηρίας. Καὶ τελευταῖον καὶ σπουδαιότερον εἰς τὴν φυσικὴν τῆς γυναικὸς κατάστασιν, ἥτις εὑρίσκεται εἰς παρακμὴν συνεπείᾳ τῆς ἀντιφυσικῆς της ἀνατροφῆς.

*

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡμεῖς νευροπαθεῖς ὅλοι, ἀφοῦ ὅλα αὐτὰ τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα ἀνεφέραμεν μᾶς περιστοιχίζουν. Ἀλλ' ἀφοῦ γνωρίζομεν τὰ αἴτια πρέπει νὰ τ' ἀποφεύγομεν.

Νὰ πεισθῶμεν καὶ νὰ πείσωμεν ὅτι τὸ οἰνόπνευμα ὑπονομεύει τὰ νεῦρα. Ὅτι οἱ πολλοὶ καφφέδες καὶ ὁ καπνὸς κάμνουν τοὺς καρδιακούς.

Νὰ προσέχωμεν εἰς τοὺς γάμους. Ἀνὴρ καὶ γυνὴ διὰ νὰ ζήσουν εὐτυχεῖς πρέπει νὰ εἶνε ἄμομοι ὑπὸ τὴν ἔποψιν σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ὑγιείας. Ἐκεῖνος ὅστις ἐπιδιώκει τὴν εὐτυχίαν ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων του ἂς ἐξετάζῃ καλῶς εἰς τί εἴδους οἰκογένειαν θὰ μπῇ. Ἂς ἐξετάζῃ

ΤΑ ΦΥΓΑΔΕΥΘΕΝΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΜΑΣ Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ, ΛΟΥΒΡΟΝ

ὄχι μόνον ἐκείνην ποῦ θὰ πάρῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδελφούς της καὶ τοὺς γονεῖς της καὶ τοὺς πάππους της, εἰ δυνατόν. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ποῦ θὰ πέσῃ εἰς σπίτι, ἕνα μέλος τοῦ ὁποίου πάσχει ἀπὸ οἱαδήποτε στίγματα.

Ὅταν ἐργάζεσαι διανοητικῶς νὰ μεταβάλλῃς συχνὰ ἀντικείμενον ἐργασίας. Ἄλλως ὑπόκεισαι εἰς ἐρεθισμὸν τῶν νευρικῶν κέντρων τὰ ὁποῖα πιέζονται ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐνασχολήσεως καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως. Περισσότερον ἀπὸ δύο ὥρας μὴ ἐμμένῃς εἰς τὴν αὐτὴν πνευματικὴν ἐργασίαν.

Δίαιτα εἰς τὴν ἀνάπαυσιν εἶνε ὅρος διὰ νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν νευροπάθειαν. Ὅπως ἀδιάκοπος ἐργασία βλάπτει, ἐξ ἴσου βλάπτει καὶ ἀδιάκοπος ἀνάπαυσις. Καὶ βλάπτει πάλιν ἡ ἀνάπαυσις, ὅπως ἐννοεῖται ἀπὸ μερικούς. Αὐτοὶ διακόπτουν τὴν ἐργασίαν των, ἀλλὰ κάμνουν πεζοπορίας, ἀναβαίνουν ὄρη, ἀγρυπνοῦν, διασκεδάζουν, χορεύουν. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ ἀνάπαυσις ἀντὶ νὰ θεραπεύσῃ τὴν νευρασθένειαν τὴν ἐξερεθίζει.

Ἂς ὁμιλήσωμεν καὶ διὰ τὰ ποτά. Νὰ ἀπαγορεύσῃ κανεὶς τὴν χρῆσιν των εἶνε ματαιοπονία. Ἡ κατάχρησίς των ὅμως εἶνε ὄλεθρος. Τὰ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ εἶνε ἡ μπύρα καὶ τὸ κρασί. Τὰ οἰνοπνεύματα καταστροφή. Ὁ καφφές, τὸ τσάϊ καὶ ὁ καπνὸς δὲν γεννοῦν νευροπάθειαν, ἀλλ' ὅταν τὴν εὕρουν τὴν ἐνισχύουν.

Ἐφαρμόσατε τοὺς κανόνας αὐτοὺς καὶ ἡ νευροπάθεια θὰ λείψῃ. Θὰ λείψῃ ἀπὸ τὰ ἄτομα, θὰ λείψῃ ἀπὸ τὰ ἔθνη. Θὰ εἶνε κάθε πρᾶξίς σας λογική, κάθε ἐνέργειά σας ἔντονος, κάθε ἀπόφασίς σας μετρημένη.

ΤΟ ΨΑΡΡΙΑΝΟ ΜΠΟΥΡΛΟΤΟ

Μὲ ταῖς φτερούγαις ἀνοικταῖς τὰ πέλαγα τρομάζει
'περήφανο 'σὰν Γίγαντας τὰ κύματα χωρίζει.
Μὲ τῶν Ψαρρῶν τοὺς κεραυνοὺς τοὺς κολοσσοὺς τινάζει,
συντρίβει, καὶ τοὺς ἄπιστους 'στὰ Τάρταρα βυθίζει.

Κέρκυρα, Ὀκτώβριος 1909. Ν. Γ. ΜΑΥΡΟΧΗΣ

Ο ΦΙΛΟΣ ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ

Ο φίλος μου ὁ Κωστούλας τέως «παρηγκωνισμένος» λοχίας τῶν εὐζώνων προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ.

— Κι' ναὶ μὲν, δὲν σὶ λέου, ἰκ τῆς μελέτης ἀπὸ διάφορα συγγράμματα καὶ κανονισμῶν ἤμην ἱκανὸς ἀλλ' εἶνε μαρτύριουν, ἀδελφούλι μ', ἡ ἐξιτάσ' ς. Δελαδίς. Κάθιτι ἡ ἰπιτροπὴ ἀπ' τοὺ ἕνα μέρους τοῦ τραπεζιοῦ κὶ σὺ ἀπέναντι. Πέρ' ς κλῆρο. Ζήτ' μα πενῆντα τέσσαρα. Σελὶς ἑκατὸν ἑπτά. Φράπ! Φράπ! Βρίσκει οὐ πρόεδρος τὶ σελίδα. Λέγε Κωστούλα! Τί νὰ τ' πῇς; Προυσηυχητάριο εἶνι οὐ κανονισμός; Πάτερ ἡμῶν εἶνι; Πῶς νὰ τοῦ τ' πῇς μὲ τὰς ἰδίας λέξ' ς; Δὲν σὶ κάν' ἀνθυπασπιστὴ καὶ ἂς ὑπηρετῇς εἰς τὰ μεταβατ' κὰ ἔπι τριακονταπενταετίαν!

Διακόπτει ἐπὶ ἓν λεπτόν, ἀνεβάζει τὸ πηλίκιον, στρίβει τὸ μυστάκι του, προφανῶς τεχνητῆς μαυρίλας, καὶ ἐξακολουθεῖ.

— Κὶ νὰ ἔχ' ς ἐργασθῆ εὐσυνειδήτους. Ὅπ' φυγόδικους, ὁ Κωστούλας. Τρέχα Κωστούλα! Δὲ σ' λέου ἔχει κὶ τὰ καλά του τοὺ μεταβατικό. Δελαδὶς εἶσιν' ὑπουχρεουμένους ἅμα πᾷς στὸ χωριὸ νὰ πᾷς στοὺ σπίτι τοῦ καταζητουμένου ὑποκειμένου. Δὶν εἶνε ἐδῶ; Ἀμ' ποῦνε; Μά, μά, μά! Μοῦ, μοῦ, μοῦ! Καλά!

Κύτταξε δικανέα γιά κανα σφαχτό. Ἰέρχιτι τὸ σφαχτό. Ἰσὶ ὁ ἀποσπασματάρχης θὰ ψήσ' ς τοὺ κουκουρέτσι. Διὰ τὰ λοιπὰ οἱ κατώτεροι.

— Ὁ ἀποσπασματάρχης πρέπει νὰ ψήσῃ τὸ κοκορέτσι;

— Κὶ βέβαια. Εἶνε ἔθιμον τῆς ὑπηρεσίας!

Ἔπ' ται τρῶτι κὶ ἔπ' τα ἀλλάζετε γιὰ δίκα πέντε ἡμέρας κὶ χωρὶς νἄχετι ροῦχα.

— Μὰ πῶς;

— Πιδί μου! Πέφτεις μὲ τὰ ροῦχα ποῦ φορεῖς στὸ κρεβάτ' τοῦ χωριάτη καὶ ἰννοεῖς ὅ,τι κὶ ἂν ἰέχ' ς ἐπάνω σου ἰνουχλιτικὸν ἰέντομον φεύγει. Εἶσι πεντακάθαρος. Βλέπ' ς κάθι μικρόβιο τρέχει στὴν καθαριότητα.

Πώ! πώ! πώ! Μιγαλεῖον! Ὁ Κωστούλας στρίβει δύο ἑκατοστὰ τριχῶν περίσσευμα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ μύστακός του, χαμηλώνει τὸ πηλίκιον καὶ ἀτενίζει πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ καπηλείου, ὅπου μία ὑπηρέτρια τοῦ ἀπέναντι φαρμακοποιοῦ αἰκίζεται.

— Μιγαλεῖον, πιδί μου!

Τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν σοβαρότητα τῆς ὁμιλίας συνομιλητής, ὁ ὁποῖος τὸν ἐρωτᾷ διὰ τὸν πόλεμον.

Ὁ ἀγαθὸς ἀνθυπασπιστὴς δὲν θεωρεῖ ἡρωϊσμὸν ὅτι μετέσχε τοῦ πολέμου.

Μετριοφρονέστατος, δὲν διηγεῖται κατορθώματα καὶ στερήσεις.

— Ἰέρχιτι ἡ διαταγή. Ὁ Κωστούλας θὰ πάῃ ἐδῶ. Ὁ ἄλλος ἐκεῖ. Ὁ τρίτους παρέκει. Καλά. Τοὺ βράδι ριντιβοὺ ἐδῶ. Κρεατάκι, ψωμάκι, ἀπ' οὖλα εἴχαμε. Καμμιὰ φορὰ ἰέλειπε ὁ ἕνας ἐκ τῆς παρέας. Ἂν σκοτώθηκε, Θεὸς σχωρέσ' τον. Ἂν λαβώθηκε, περαστικά τ'.

Ἀνυπόκριτος αὐτὴ ἡ ἀφέλεια.

Κἄποιος ἐκ τῆς συντροφιᾶς φέρων γερμανοφανὲς ὄνομα ἀντέταξε τὸν ὄγκον τῆς Γερμανίας πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Κωστούλας ἠρεθίσθη. Ἐνόμισεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος συνέκρινε τὴν μεγάλην Γερμανίαν πρὸς τὴν πατρίδα μας διὰ νὰ τὴν ἐξευτελίσῃ. Προσεπάθησε λοιπὸν καὶ ὁ Κωστούλας νὰ ἐξευτελίσῃ τὴν Γερμανίαν.

— Ἰν πρώτοις, ἠθέλατε γαμβρὸν κἰ ἰπήρατι Ἕλληνα! Ἰκτὸς αὐτοῦ. Ἂν κάθι βασίλειουν τῆς Γερμανίας πάρ' τὴν μπαντιέρα τ' νὰ τραβήξῃ κατὰ τοῦ μέρους του, ἀντίου Γερμανία!

Ὁ Κωστούλας ἐθριάμβευε καὶ ὁ δῆθεν Γερμανὸς στενοχωρηθεὶς πολὺ ἠναγκάσθη νὰ ἀπειλήσῃ ἐπέμβασιν διπλωματικήν, διότι ὑβρίζεται ἡ Γερμανία.

Ὁ Κωστούλας ἐξηρεθίσθη, ἀλλὰ μὴ ὢν ἄμοιρος διπλωματικῶν γνώσεων ἐσκέφθη τοὺς κινδύνους καὶ ἀπεφάσισε νὰ σιγήσῃ. Δὲν ἐκρατήθη ὅμως νὰ εἴπῃ.

— Ἰέτσι τοὺ κάνιτι ἰσεῖς. Πέφτητε κ' ἔξω στὴ συζήτησι κὶ φωνάζιτι τὸν πρέσβυ σας νὰ σᾶς γλυτώσῃ!

Ἐστρέψαμεν ἀλλοῦ τὴν ὁμιλίαν πρὸς ἀποφυγὴν περιπλοκῶν. Ὁ Κωστούλας μᾶς διηγήθη τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν στολὴν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ.

— Στενόχωρη! Παντελόνια, μπότες! Θὲς ἰένα ἰργαλεῖον νὰ βγάζ' ς τῆς μπότες. Ἰένα ξύλου. Εἶπα στὸν παπουτσῆ νὰ μοῦ κάνει φαρδὲς τς μπότς. Δὶν πάει, μ' λέει. Βρὶ πιδί μ' ἂν τύχῃ καὶ πρίπι νὰ διαμείνου κἄπου καὶ ὄχι εἰς τὸ σπίτι μ', θὰ σέρνου καὶ τοὺ ξύλου μαζύ μ' ἢ θὰ κοιμηθῶ μὶ τὶς μπότες «δίκην κυνός;»

Ἀπὸ τὴν στιγμὴν τοῦ διπλωματικοῦ ἐπεισοδίου ἡ συνομιλία εἶχε ψυχρανθῆ. Ἀπεφασίσαμεν νὰ φύγωμεν· ὁ Κωστούλας καλεῖ τὸν μικρὸν τοῦ καπηλείου νὰ φέρῃ κρασί.

— Τί τὸ θέλεις;

— Α! Πλυνοδόντιουν!

Τὸν ἠρωτήσαμεν ποῦ κατοικεῖ καὶ τὸν εἴδομεν νὰ ἐρυθριᾷ.

— Ἀφ' ὅτου κατετάγην ἰδῶ καὶ τριάτα πὲντ χρόνια δὶν ἐκάθσα σὶ σπίτι. Κονάκι κὶ στρατῶνας. Τώρα π' ἀξιώθηκα νὰ κάτσω σὶ σπὶτ δικό μου τοὺ σπὶτ δὶν ἰέχει ἀριθμό.

Ἐστενοχωρεῖτο δι' αὐτό. Ἕνα σπίτι ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἀριθμόν. Νὰ ἀποκτήσῃς σπίτι μετὰ τριάντα πέντε χρόνια καὶ νὰ μὴ ἔχῃ αὐτὸ τὸ σπίτι οὔτε ἀριθμόν!

ΑΠΟ ΤΟ "SALVE AMOR!..."

"ΝΥΜΦΑ ΛΕΧΟΣΔΕ"

Στὴν κλίνη σου τὸ κάτασπρο ἁπλώνεται σεντόνι
καὶ ποῦ καὶ ποῦ ἀνάλαφρες κυματωσὲς πετᾶ
καὶ τοῦ κορμιοῦ σου τὸ ἁγνὸ ἁπλοσκεπάζει χιόνι,
τῆς πλάτες τῆς μαρμάρινες, τὰ στήθεια τὰ χυτά...

Τριγύρω στὸ μετάξινο λευκό σου προσκεφάλι
ἁπλώνονται οἱ χρυσάφινες πλεξίδες σου λυτές,
σὰν κἄποιας νέας Μέδουσας τὸ μαγικὸ κεφάλι
νὰ στεφανώνουν φωτεινά, μὲ χάρι φειδωτές...

Στὴν κλίνη σου ἀστραποβολᾷ θαμπωτικὴ ἡ πάστρα
καὶ γώ, ποὺ λέω πὼς μ' ἄγγελο στὰ τρίψηλα πετῶ,
τὴν ἄρπα σφίγγοντας, τὰ δυὸ ποὺ σπιθοφέγγουν ἄστρα
κάτω ἀπ' τἀσημένιο σου τὸ μέτωπο κυττῶ...

Φέξε φεγγάρι!... Ξάπλωσε τἀνέσπερά σου φῶτα
στὴ Ναΐδα ποὺ ἄφησε τὰ δάσια κι' ἦρτε 'δῶ.
Καὶ σεῖς ἄστρα, ῥυθμίστε μου μιὰ ἀνακρεόντεια νότα
στὴν ἄρπα μου τὰ κάλλη της νὰ ποθοτραγουδῶ...

Καὶ σὰν ὁ Χάρος — μιὰ φορὰ θὲ νἄρθῃ — ὅταν ἔρτῃ
κι' ἁπλώσει τὸ δρεπάνι του μιὰ νύχτα φλογερὸ
καὶ μὲ διατάξῃ:
Αἴ, θνητέ, περάσαν χρόνια. φέρτη,
θέλω κι' ἐγὼ τῆς χάρες της στὰ νέφη νὰ χαρῶ.

Θὲ νὰ τοῦ πῶ: Χάρε, γιατί εἶνε σκληρὴ ἡ ψυχή σου
καὶ δακρυφόρα τἄσπλαχνο δρεπάνι σου πηγή;
Θὰ ζημιωθοῦν τόσο πολὺ οἱ ἡλιόφωτοι οὐρανοί σου
σὰν ἕνα μόνον ἄγγελο ἀφήσῃς καὶ στὴ γῆ;...

ΜΗΤΣΟΣ ΔΟΥΡΑΚΗΣ

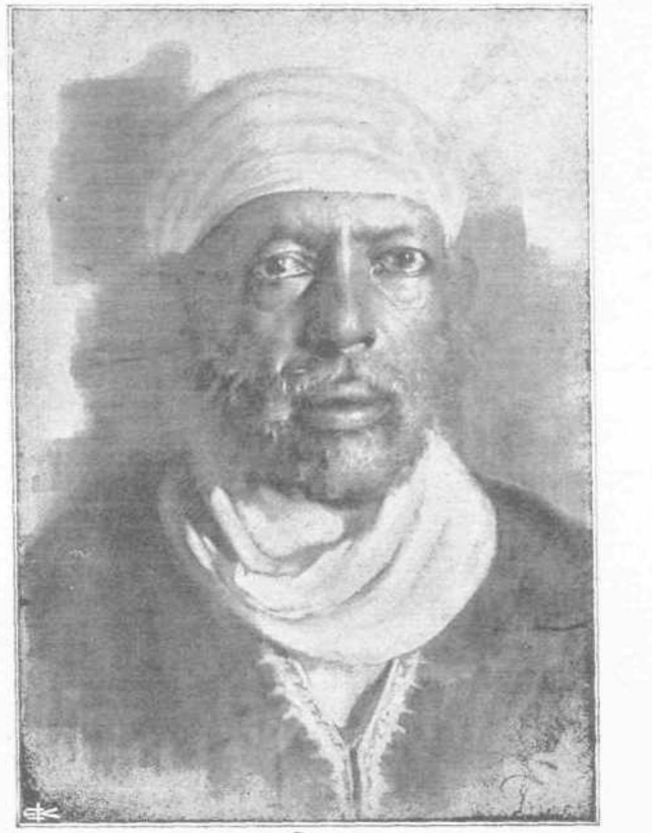

Η Α. Α. Μ. Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ ΜΕΝΕΛΙΚ Β'

Η Α. Α. Μ. Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ ΟΥΪΤΕΡΟ ΤΑΪΤΟΥ

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΕΝΕΛΙΚ

Ὁ γηραιὸς καὶ τόσον ἀγαπῶν τοὺς Ἕλληνας Αὐτοκράτωρ τῆς Ἀβυσσινίας, προσβληθεὶς ὑπὸ ἡμιπληγίας ἐσκέφθη τὸν θάνατον καὶ προλαμβάνων ταραχάς, αἵτινες θὰ προεκαλοῦντο διὰ τὴν διαδοχήν, ὥρισε τὸν διάδοχόν του.

Εἶναι ὁ ἔγγονος αὐτοῦ Λίδζι-Γιασσοῦ, ἡλικίας δεκαπέντε ἐτῶν, νυμφευθεὶς τὴν ἐγγονὴν τοῦ πρώην Αὐτοκράτορος Ἰωάννου. Ὁ Αὐτοκράτωρ διώρισε καὶ κηδεμόνα τοῦ διαδόχου του τὸν Ρὰς-Τασσάμα.

Ὁ ἐν Ἀβυσσινίᾳ φίλος κ. Καββαδίας μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ Α. Υ. ἀνετράφη ὑπὸ τὰς αὐστηρὰς παραδόσεις τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, ἐκλήθη δὲ ἐκ τῆς ἐπαρχίας του πρὸ τριῶν ἐτῶν εἰς Ἀδὶς-Ἀμπέμπα διὰ νὰ λάβῃ ἀνωτέραν ἀνάπτυξιν, ἰδίως δὲ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ μυστήρια τῆς αὐστηρᾶς αὐλικῆς ἐθιμοτυπίας. Ἔχει ἐπίσης κληθῆ καὶ γερμανὸς διδάσκαλος διὰ νὰ διδάξῃ τὸν διάδοχον τὴν Γερμανικήν.

Ὁ κ. Καββαδίας προσθέτει ὅτι τὰ τρία βιβλία ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει εἰς τὴν φωτογραφίαν τὴν χεῖρά του ὁ διάδοχος εἶναι ὁ βίος τοῦ Αἰθίοπος ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ Ἀμπούνα-Τέκλα-Χαϋμανότ, τὸ ἄλλο ἡ Ἱστορία τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τὸ τρίτον ἡ Γενικὴ Ἱστορία.

Ὁ διάδοχος εἶναι γλυκείας φυσιογνωμίας προδιδούσης ὀξυδέρκειαν καὶ παρατηρητικότητα, ἀφελέστατος δέ.

Εἶναι ὡσὰν ἐπιστολὴ πατρὸς πρὸς τέκνα τὸ διάγγελμα τοῦ Μενελὶκ πρὸς τοὺς ὑπηκόους του διὰ τοῦ ὁποίου ἀνακηρύσσει τὸν διάδοχον, διὰ τὸ περίεργον δὲ τὸ παραθέτομεν ὁλόκληρον σταλὲν ἀπὸ τὸν ἐν Ἀδὶς-Ἀμπέμπα φίλον ὁμογενῆ κ. Καββαδίαν.

ΜΕΝΕΛΙΚ Ο Β'

Ἐλέῳ Θεοῦ, Αὐτοκράτωρ καὶ Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων τῆς Αἰθιοπίας.

Ὦ ἄνδρες τῆς χώρας μου Αἰθιοπίας, οἱ ὁποῖοι εἶσθε τέκνα μου, ἀδελφοί μου καὶ φίλοι μου, μέχρι σήμερον βασιλεύω ἐφ' ὑμῶν ἐλέῳ Θεοῦ καὶ ἐκυβέρνησα τὴν χώραν μου χωρὶς ποτὲ κανεὶς ἐξ ὑμῶν νὰ μὲ ἐνοχλήσῃ εἴς τι καὶ τοῦτο ἀπὸ τὴν πρὸς Ἐμὲ ἀγάπην Σας. Ἐπειδὴ δὲ εἴσθε ἑνωμένοι μὲ μίαν καρδίαν, οὐδεὶς ἐχθρὸς ἠδυνήθη νὰ βλάψῃ τὴν πατρίδα μας, τὴν ἀγαπητήν μας Αἰθιοπίαν. Καὶ τώρα, ὡς σᾶς ἔχω γνωστοποιήσει καὶ προηγουμένως, μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου μου εἶνε ὁ ἔγγονός μου Λίδζι-Γιασσοῦ γεννηθεὶς ἐκ τῆς θυγατρός Μου Ὀϊζερὸ «Σόα Ρέγκας» καὶ τοῦ Ρὰς Μιχαήλ. Ἐπίσης σᾶς δίδω τὸν ἀγαπητόν μου Ρὰς Τασσάμα, προστάτην καὶ κηδεμόνα τοῦ πρίγκηπος καὶ ἀντιβασιλέα. Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ φυλάξῃ τὸν θρόνον μου· δὲν ἔχω ἄλλον υἱόν. Κάμνω αὐτὴν τὴν προκήρυξιν, διότι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν μένω εἰς τὴν οἰκίαν μου δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀνησυχῆτε, ἐφ' ὅσον ζῶ. Ὅστις δήποτε θελήσῃ νὰ βλάψῃ τὸν διάδοχον προσωπικῶς ἢ νὰ τὸν μετακινήσῃ ἐκ τῆς θέσεώς του, τὸν ἀναθεματίζω. Τὸ ἀνάθεμα τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτη καὶ ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Ἀρίου νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐκείνου, ὅστις ἤθελε παρακούσει τοὺς λόγους μου.

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ ΛΙΔΖΙ-ΓΙΑΣΣΟΥ

Ἡ Γῆ ἂς μὴ δεχθῇ τὰ σώματα ἐκείνου ἢ ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον παρακούσει τοὺς λόγους μου καὶ τὴν θέλησίν μου καὶ ἂς γίνουν βρυκόλακες.

Ὅλοι σεῖς ὦ ἀρχηγοὶ καὶ ἀξιωματικοί, τοὺς ὁποίους ἐτίμησα καὶ ἐβράβευσα καὶ σεῖς στρατιῶταί μου καὶ λαέ μου, νέοι καὶ γέροντες, οὓς τόσον ἠγάπησα, ὑπακούσατε εἰς τὴν θέλησίν μου. Ἄλλως καὶ σεῖς ἐπίσης θὰ ἔχητε τὸ ἀνάθεμά μου ἂν παρακούσητε. Καὶ ἐὰν κανεὶς ἄνθρωπος, μετ' ἐμὲ δὲν ἀκολουθήσῃ τὸν διάδοχόν μου, ἐπίσης ἂς ἔχῃ τὸ ἀνάθεμά μου.

Ὁ ἀγαπητὸς διάδοχός μου καὶ ὁ ἀγαπητὸς Ρὰς Τασσάμα, δὲν θὰ ἐργασθῶσι ποτὲ ἐναντίον σας ἢ ἐναντίον τῶν συμφερόντων τῆς χώρας μας. Σεῖς εἶσθε οἱ πατέρες καὶ οἱ ἀδελφοί των, δηλῶ δὲ ὅτι τοὺς ἔχω ἀναθεματίσει καὶ αὐτούς, ἐὰν δὲν ἐργασθῶσι μόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος μας.

Τὸ διάγγελμα αὐτὸ ἀνεγνώσθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου καὶ ἀμέσως ἔπειτα οἱ παριστάμενοι Ρὰς καὶ μεγιστᾶνες καὶ ἄρχοντες καὶ ὑπουργοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ ὡρκίσθησαν νὰ ὑπακούσουν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ἀμέσως τὴν ἐπαύριον τῶν τελετῶν τῆς ἀναρρήσεως ὁ Λίδζι-Γιασσοῦ (Ἰησοῦς) προήδρευσε τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντά του.

Οἱ ἐν Ἀδὶς Ἀμπέμπα Ἕλληνες ἐνθουσιωδῶς ἀπεδέχθησαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀβυσσινιακοῦ λαοῦ τὴν ἀνάρρησιν στηρίζουν δὲ τὰς καλλιτέρας ἐλπίδας, εἰς τὸν μέλλοντα Αὐτοκράτορα.

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΥΠΟ MASSON FORESTIER)

Μετὰ τεσσάρων ἡμερῶν ἔπλεον ὁ «Ἑσπερινὸς Ἀστὴρ» μὲ τὸν πλοίαρχον Σεβάζ. Ὁ διάπλους ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἦτο ἀρκετὰ καλός. Ἐν συμβᾷν — ἡ θαῦσις ἑνὸς σωλῆνος ἀτμοῦ, τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μοχλοῦ τοῦ πηδαλίου — συνετέλεσεν ἔξαρνα νὰ καταστήσῃ λίαν δυσχερῆ τὴν χρῆσιν τοῦ πηδαλίου.

Ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθοῦν τὸν χειροκίνητον οἴακα, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπικίνδυνον τὸν χειρισμόν. Ἐπὶ τῶν ἀγγλικῶν πλοίων ὁ κίνδυνος εἶναι τόσον μεγαλήτερος καθ' ὅσον αἱ συναρμογαὶ τῶν τροχῶν τῶν μηχανῶν εἶναι ἀπολύτως ἀποκεκαλυμμέναι.

Ὅταν ἐθραύσθη αἰφνιδίως ὁ σωλὴν ἑνὸς ἐμβόλου, ὁ μικρὸς Βαλλερέτς, εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ μοχλοῦ. Ὁ πλοίαρχος, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ὁ νέος Βρεττανὸς δὲν ἦτο ἀροχούντως βαρὺς διὰ νὰ ἀντιστῇ εἰς τοὺς τιναγμοὺς τοῦ τροχοῦ, τὸν διέταξε νὰ κατέλθῃ ὡς πηδαλιοῦχος τοῦ ἐπικινδύνου χειροκινήτου μοχλοῦ.

Ὁ Βαλλερέτς ὑπήκουσεν. Ὑπήκουσεν ἄνευ ἀντιλογίας, καίτοι ἐνόει τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἐξέθετον. Ἀλλ' οἱ Βρεττανοὶ δὲν συζητοῦν· ἡ διαταγὴ εἶναι δι' αὐτοὺς ἱερά.

Καὶ ὁ Βαλλερέτς, ἀμέσως ἐκαλοκάθισεν ὄπισθεν τοῦ τροχοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ἐργάζεται. Μόνον ἡ μεταξὺ τῶν ὤμων βεβυθισμένη κεφαλή του, ὁ μὲ τοὺς τεταμένους μῦς λαιμός του, οἱ μικροὶ λάμποντες ὀφθαλμοί του, ἐδείκνυον τὴν τρομερὰν προσπάθειάν του. Τὸ δυσχερὲς αὐτὸ ἔργον καθίστα δυσχερέστερον τὸ ὅτι ὤφειλε νὰ μὴ χάνῃ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν πυξίδα ὁ πηδαλιοῦχος, κακῶς φωτιζομένην, ἥτις ἐδείκνυεν ποίαν ὁδὸν ὤφειλον ν' ἀκολουθήσουν.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, εἶχεν ἐξαντληθῇ ὁ ναύτης, ὁ ἱδρὼς ἔρρεε κρουνηδὸν γύρω εἰς τὸν λαιμόν του. Ἐν τούτοις, εἰς τὴν γέφυραν ὁ πλοίαρχος ἐγόγγυζεν. Ἐκτύπα μὲ τὸ ποδὶ του τὴν στέγην τοῦ θαλαμίσκου! . . . Διὰ τοῦ φωναγωγοῦ σωλῆνος ἐπέπληττε δριμέως τὸν Βαλλερέτς. Αὐτός, χωρὶς ν' ἀπαντᾷ, ἔσφιγγε τὰ δόντια, προσεπάθει νὰ πράττῃ τὸ κατὰ δύναμιν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξηντλεῖτο. Ἤδη δὲν ἠσθάνετο πλέον νὰ ἔχῃ βραχίονας· δὲν θὰ ἀντεῖχεν. Ἡ μορφή του, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐλάμβανε μίαν ἔκφρασιν παραφορᾶς.

Αἴφνης, εἰς τὸ ἀπρόοπτον κτύπημα κύματος ἰσχυροτέρου, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ. Εἰς μάτην ἐκρεμάσθη ἀπὸ τὸν μεγάλον τροχόν. . . Ὁ τροχὸς τὸν ὕψωσε καὶ τὸν ἐξηκόντισε μακράν. Ἐξέβαλε κραυγὴν σπαρακτικήν. Ἡ ἀριστερά του κνήμη εἶχε συντριβῆ κάτωθεν τοῦ γόνατος. . . .

Τώρα τὸν ἔχουν ἐξαπλώσῃ εἰς τὴν αἰώρᾶν του. Εἰς τὸ ἀβέβαιον φῶς μιᾶς κρεμαστῆς λυχνίας, οἱ ναῦται θορυβημένοι, περίλυποι, σπεύδουν, συναθροῦνται. Διὰ τῶν χονδρῶν χειρῶν των, τῶν ἀδεξίων, προσπαθοῦν ν' ἀποσπάσουν ἀπὸ τὴν πληγὴν τὰ τεμάχια τοῦ ὑφάσματος, τὰ ὁποῖα ἦσαν πλεγμένα μὲ σάρκας καὶ νὰ δέσουν τὴν ἀρτηρίαν μὲ μίαν ἄκραν ἀπὸ καραβόσχοινον.

Ὁ μικρὸς Βρεττανὸς ἔχει ἀναλάβει. Κραυγάζει. Ὦ! τῆς τραχείας, τῆς τρομερᾶς κραυγῆς. . .

Τοῦτο μόνον κατώθωσαν: Νὰ σταματήσουν τὸ αἷμα.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν, παρατηροῦν ὅτι ὁ μικρὸς ἀπέκτησε διαβολικῶς κακὴν ὄψιν. Τὸν βασανίζει πυρετὸς καὶ ἔπειτα, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὸ τραῦμα του λαμβάνει χρῶμα ὑποπτον.

— Ἕναις γιατρός! Ἀλλὰ ποῦ; Νὰ ἐπερνοῦσεν ἕνα πλοῖον! . . . Ἀλλὰ ποῖον πλοῖον; Οὔτε ἓν ἱστιοφόρον δὲν ἐφαίνετο.

Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ποτὲ δὲν ἔχουν ἰατρόν. Εἰς τὸν βόρειον Ἀτλαντικὸν δὲν διασταυροῦνται εἰμὴ πλοῖα μεταφέροντα πετρέλαιον. Ἔχουν ἤδη ἐξ αὐτῶν ἴδει ἓν, ἀλλὰ εἰς τί θὰ ἐχρησίμευεν νὰ τοῦ κάμουν σημεῖα; Πῶς νὰ φανταισθοῦν ὅτι εἷς ἰατρὸς ἤθελεν ἔχει τὴν ἰδέαν ν' ἀψηφήσῃ τὸν Ὠκεανὸν ἐπὶ ἑνὸς σκάφους, ἐπὶ ἑνὸς βυτίου πυρίτιδος;

Ὁ πλοίαρχος ὑποχωρῶν εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ πληρώματος, δέχεται νὰ παρεκκλίνῃ ὀλίγον πρὸς Βορρᾶν. Θὰ εὑρεθοῦν εἰς τὰς γραμμὰς τῶν ταχυδρομικῶν πλοίων τῶν μεταβαινόντων εἰς Νέαν Ὑόρκην ἢ ἐπιστρεφόντων. Ἡ ὁδός των εἶναι γνωστή, καὶ διέρχονται, κατὰ μέσον ὅρον, πρὸς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην διεύθυνσιν, τρία ταχυδρομικὰ πλοῖα κάθε εἰκοσιτετράωρον. Θὰ ἦτο ἀληθῶς ἀτύχημα νὰ μὴ συναντήσουν ἓν ἐξ αὐτῶν.

Ἐξέφραζον ὅμως δισταγμούς, ἂν θὰ ἐσταματοῦσε κανὲν πλοῖον. Ἓν ὑπερωκεάνειον — ἀξίας πολλῶν ἑκατομμυρίων, — φέρει χίλια ἑκατὸν ἢ χίλια διακόσια ἄτομα. Πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ προσεγγίσῃ ἕνα πλοῖον μετακομίζον πετρέλαιον;

Ἔρχεται ὁ ἐλάχιστος σπινθήρ. σπινθὴρ ἑστίας διεκφεύγων διὰ φατνώματος κακῶς κλεισμένου καὶ ἰδοὺ ἀνατίναξις.

— Μία μόνον ἀληθῶς τύχη ὑπάρχει, νὰ συναντήσωμεν ταχυδρομικὸν πλοῖον γαλλικόν. Ἀ! τότε, διαφέρει, εἶπεν ὁ ναύκληρος. Καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ἐπαναλαμβάνουν σείοντες τὴν κεφαλήν, μὲ σοβαρὰν φωνὴν ἐν ᾗ καταφαίνεται βαθεῖα συγκίνησις.

— Βέβαια, διαφέρει. Ἕνα γαλλικό!

Μάλιστα, ἀλλ' εἶναι τόσον ὀλίγα· δύο κάθε ἑβδομάδα. Ἕνα ἐκ Νέας Ὑόρκης καὶ ἕνα ἐκ Χάβρης. Ἐνῷ εἶναι δώδεκα ἀγγλικά, δύο σκανδιναυϊκά, τέσσαρα γερμανικά. . . .

Τέλος διακρίνεται ἐν πλοῖον, ἐκεῖ κάτω, πέραν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τοῦ ὁρίζοντος, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα συγχέονται.

Ταχύτατα ὁ πλοίαρχος τοῦ «Ἑσπερινοῦ Ἀστέρος» ὑψώνει εἰς τὸν πρόσθιον ἱστὸν τὴν σημαίαν, ἥτις δεικνύει ὅτι ἔχουν κᾶτι ν' ἀνακοινώσουν.

Ἐν ἀνοικτῇ θαλάσσῃ τὸ πᾶν εἶναι σοβαρόν· δι' αὐτὸ ὑπακούουν θρησκευτικῶς πάντοτε εἰς τὸ ἄγγωστον πλοῖον τὸ ὁποῖον ὑψώνει τὸ σῆμα.

Τὸ πλοῖον εἶδε! Ἀπαντᾷ ὑψοῦν εἰς τὸν ὀπίσθιον ἱστὸν τὴν ἐθνικὴν σημαίαν του. Εἶναι ἀγγλικόν. Εἶναι τοῦτο κᾶτι. Ἀξίζει περισσότερον παρὰ ἂν ἦτο γερμανικόν!

Τοῦ τηλεγραφοῦν τότε διὰ δύο ὑπερκειμένων σημαιῶν, τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ: Ἔχομεν βαρέος πληγωμένον· ἔχετε ἰατρόν;

Τὸ μεγάλο πλοῖον ἀπαντᾷ: —Ἀδύνατον!

Οὐδὲν πλέον.

Ἡ νὺξ παρέρχεται. Ἔπειτα ἡ ἐπαύριον, ἥτις φαίνεται μακρὰ καὶ ἀτελείωτος. Ὁ καύσων εἶναι βαρύτερος. Παντοῦ ἡ ἀχανὴς ἐρημία. Καμμία ἐλπίς.

Καὶ ἰδοὺ ἡ πένθιμος αὕτη ἡμέρα, πλησιάζουσα νὰ τελειώσῃ. Ἴσως εἶναι ἡ τελευταία τοῦ μικροῦ.

Τὰς πρώτας ἡμέρας, ἤρχοντο καὶ τὸν ἔβλεπον οἱ ἄλλοι ναῦται. Τώρα μένει μόνος μὲ τὸν ξυλουργόν, ἕνα Βρεττανόν, ὡς αὐτόν. Διατί νὰ τὸν ἐπισκέπτονται; Τί νὰ τοῦ λέγουν; Καὶ ἐξασθενεῖ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ἀναστενάζει συχνά, ὑποφέρει ὡς ἐτοιμοθάνατος.

Κάθε παρερχομένη ὥρα εἶναι πένθιμος, διότι ἡ μόλυνσις προχωρεῖ. Τώρα, ἐὰν ἔκαμνον ἐγχείρησιν, θὰ ἐχρειάζετο νὰ κόψουν πολὺ ἐπάνω τὸ ποδί.

Ὁ ἥλιος ὠχριᾷ, κατέρχεται πρὸς τὸν ὁρίζοντα. Σχεδὸν δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπίς . . . Οὐδέποτε τὴν νύκτα τὰ πλοῖα συγκατατίθενται νὰ σταματήσουν. Τὸ σκότος θὰ ηὔξανε δι' αὐτὰ τὸν κίνδυνον δυνατῆς συγκρούσεως. Ἔξαφνα ὁ φρουρὸς ναύτης σημειοῖ, ὄρτσα. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος διέκρινε καπνὸν λίαν ἐλαφρόν, σχεδὸν ἀδιόρατον.

Ὁ δεύτερος, ὁ ὁποῖος εἶναι τῆς ὑπηρεσίας, διατάσσει νὰ διευθυνθοῦν πρὸς τὰ ἐκεῖ.

— Πρόσω ὁλοταχῶς!

Τὴν φορὰν ταύτην . . . δὲν πρέπει ν' ἀποτύχουν.

Τὸ βλέπουν πλέον τὸ πλοῖον. Ἔχει δύο καπνοδόχους, ἀλλὰ δὲν διακρίνεται τὸ χρῶμά των. Κρῖμα, διότι θὰ εἶχον μίαν ἔνδειξιν περὶ τῆς ἐθνικότητος. Οἱ Γάλλοι βάφουν τὰς καπνοδόχας ἐρυθράς.

Ἐν τούτοις ὁ πλοίαρχος Σεβάζ, προειδοποιηθεὶς περὶ τῆς συναντήσεως, ἀνέλαβε ἀμέσως τὴν κυβέρνησιν. Εὐθὺς ὡς ἐπλησίασε τὸ πλοῖον διατάσσει τὸν χαιρετισμόν.

Τὸ ἀτμόπλοιον μετ' ὀλίγον χαιρετᾷ μὲ τὴν σειράν του ὑψοῦν τὰ χρώματά του ὄπισθεν. Μάλιστα τ' ἀφίνει νὰ κυματίζωσι. Ἀλλὰ διάβολε δὲν ὑπάρχει μέσον νὰ τὰ διακρίνῃ κανείς.

Εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ «Ἑσπερινοῦ Ἀστέρος», ὅλοι παρατηροῦν πρὸς τὸ πλοῖον μὲ ἀγωνίαν.

— Οὔρα! Γαλλικόν! Γαλλικόν! φωνάζουν ὅλοι σχεδὸν ταυτοχρόνως.

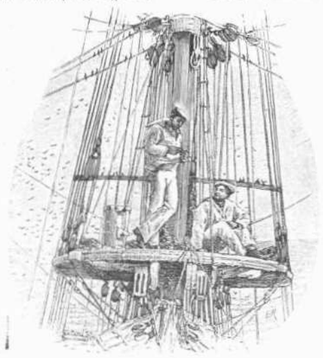

Μία συγκίνησις ἀπερίγραπτος ἐκφήγνυται ἐπὶ τοῦ πλοίου· φθάνει μέχρι τοῦ πλοιάρχου. Γελᾷ, ὁ ἀγαθὸς ἄνθρ, εἶναι εὐτυχής, καὶ μὲ ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπαναλαμβάνει: Γαλλικὸν Γαλλικόν! Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅλοι εἶδαν καλῶς τὸ λευκὸν καὶ ἐρυθρὸν χρῶμα· τὸ κυανοῦν, ὅμως! Αὐτὸ δὲν εἶναι τόσον εὐδιακρίτως ὁρατόν.

Τότε ὁ πλοίαρχος Σεβὰζ κάμνει ἐν βίᾳ νὰ ὑψώσουν τὰ αὐτὰ σημεῖα ὅπως καὶ τὴν προτεραίαν. «Ὑπάρχει τραυματίας . . . . ἀποστείλατε ἰατρόν». Καὶ προσθέτει: Γάλλος τραυματίας!

Καὶ ἤδη ὅλοι προσέχουν.

Δὲν ἀπαντᾷ τὸ ἀτμόπλοιον· ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν του!

Αὐτὸ εἶναι παράδοξον! Εἶναι πάρα πολύ!

Καὶ ἐν τούτοις ἔλαβε χώραν μία κίνησις ἐπὶ τοῦ πλοίου. Κᾶτι συμβαίνει ἐκεῖ.

Διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ διακρίνεται τὸ κατάστρωμα γεμᾶτον ἀπὸ κόσμον.

Ἀναμφιβόλως οἱ ταξειδιῶται ἀνήρχοντο ἐκ τῶν αἰθουσῶν καὶ συνωθοῦντο μετὰ περιεργείας νὰ ἴδουν τὸ πλοῖον μὲ τὴν σημαίαν, ἡ ὁποία ἐκάλει εἰς βοήθειαν. Θέαμα ἐμποιοῦν ἐντύπωσιν καὶ τὸ ὁποῖον, μὰ τὴν πίστιν μου, τὸ βράδυ μετὰ τὸ δεῖπνον, μεταξὺ δύο κναθίσεων τεῖον αἱ Ἀμερικανίδες ἐπιβάτιδες θὰ σημειώσουν εἰς τὰ κομψά των ταξειδιωτικὰ ἡμερολόγια.

Ἀλλοιμονον! Εἶναι ἀληθέστατον, θὰ προσπεράσῃ τὸ πλοῖον! Διὰ νὰ ἔχῃ καθαρὰν τὴν συνείδησιν ὁ «Ἑσπερινὸς Ἀστὴρ», σταματᾷ καὶ σφυρίζει ἐν ἀπελπισίᾳ.

Ἔ καλά, ὄχι! Τὸ ἀτμόπλοιον περιορίζεται νὰ χαιρετίσῃ. Ἡ σημαία τῆς πρύμνας του καταβιβάζεται, καὶ ἀνυψοῦται τρίς. Ἤδη ἤχεῖ τὸ τηλεβόλον. Ὦ! ὦ! Ὁ μέγας χαιρετισμὸς τῆς τελετῆς, ὁ χαιρετισμὸς εἰς τοὺς ἀποθανόντας ἀξιωματικούς, καθ' ἣν στιγμήν, διὰ τῆς ἀνοικτῆς κανονοθυρίδος, πίπτει ἡ σορὸς εἰς τὴν θάλασσαν. Ὡραία γαλλικὴ λεπτότης πρὸς τὸν συμπατριώτην τὸν ἄγνωστον, ὅστις θνήσκει ἐπὶ τοῦ μεταφέροντος πετρέλαιον πλοίου.

Αἴφνης βαία ἀναφώνησις, κραυγὴ πόνου καὶ κραυγὴ λύσσης, διαφεύγει ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ πληρώματος.

— Εἶναι. . . εἶναι. . . καὶ χαμηλοφώνως, διὰ νὰ μὴ ἀκούσῃ ὁ μικρὸς τὴν δυσάρεστον εἴδησιν, εἶναι γερμανικόν!

Ἀ! Ναί! . . . Εἶχον ἀπατηθῇ! Εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοιάζουν τόσον αἱ δύο σημαῖαι. Δὲν εἶχον ἴδει ὅτι τὰ χρώματα τούτου ἦσαν ὀριζόντια. Ὁ ἄνεμος τώρα ἀπλώνει τὸ ὕφασμα τὸ ὁποῖον ἦτο παρὰ τὸν κοντόν.

— Εἶναι ἀπολολός· ψιθυρίζει ἕνας γέρων, ὁ ὁποῖος κρύπτει τὴν συγκίνησίν του ὑπὸ μυκτηριστικὸν γέλοτα.

Οὐδεὶς ἀπαντᾷ. Ὁ πλοίαρχος ὑψώνει τοὺς ὤμους του. Ἤδη διατάσσει τὴν μηχανὴν νὰ τεθῇ εἰς κίνησιν μὲ πρώραν πρὸς τὴν Ἀμερικήν. Ἐμπρός, καλὸν ταξείδιον. Γερμανικόν! Ὁ μικρὸς Βαλλερέτς, ὅστις ἔχει ἀκούσει, θέλει νὰ δείξῃ ὅτι εἶναι ἀνδρεῖος, ὅτι δὲν φοβεῖται πολὺ τὸ μέγα βούτηγμα, καὶ συναθροίζων ὅλον τὸ θάρρος του λέγει εἰς τὸν ξυλουργόν.

— Πέτρο μου, ἄρχισε νὰ φτειάνῃς τὸ κουτί μου.

Ὁ ἄνεμος εἶναι νότιος. Φέρει εἰς τὸ πετρελαιοφόρον τοὺς θορύβους τοῦ ταχυδρομικοῦ ἀτμοπλοίου· παίζουν μουσικὴν, χορεύουν ἐκεῖ κάτω.

Αἰφνιδίως, ἀπὸ μακράν, ὁ κώδων ἠχεῖ. Ἔπειτα ταχέως ὁ θόρυβος τῆς μηχανῆς τοῦ ὑπερωκεανείου μειοῦται. Ἡ ἔλιξ δὲν κτυπᾷ πλέον τὸ νερό. Τί συμβαίνει; "Α! Ἓν σημεῖον! Προσοχή! Τὸ Γερμανικὸν ὁμιλεῖ. Λέγει πρῶτα: Σταματῶμεν. Ἔπειτα: Ἐρχόμεθα εἰς βοήθειάν σας!

Ἐπὶ τοῦ «Ἑσπερινοῦ Ἀστέρος», ναῦται πίπτουν εἰς τὰ γόνατα καὶ κλαίουν ὡς παιδιά.

Βραδέως, πολὺ βραδέως, βαίνει ἡ φαλαινίς. Καὶ ἐν τούτοις ἔχει δέκα κωπηλάτας, οἵτινες συγχρόνως κωπηλατοῦσι κανονικῶς, ὡς πλήρωμα πολεμικῆς νηός! Ἔχουσι δύο ἀρχηγοὺς εἰς τὴν λέμβον. τὸν ἕνα μὲ ἕνα γαλόνι, ὡς ἀρχηγὸν μανούβρας· ὁ ἄλλος ὁ μὲ τὴν φαιὰν κόμην καὶ μὲ παχέα κεντήματα εἰς τὸ κασκέτο του, θὰ εἶναι ὁ χειρουργός. Τὸ ὑπερωκεάνειον δὲν ἠθέλησε νὰ προσεγγίσῃ. Προχωρεῖ σιγά.

Οὕτω τὸ ἔργον τῶν κωπηλατῶν εἶναι δυσχερές.

Ἡ θάλασσα δὲν εὐνοεῖ μίαν τοιαύτην ἐπιβίβασιν. Τέλος, δυσχερῶς ὁ χειροῦργος κατώθωσε νὰ ἀνυψωθῇ μέχρι τοῦ ὕψους τῆς κλίμακος.

Σπεύδουν νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ πατήσῃ εἰς τὸ κατάστρωμα. Εἶναι ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, μὲ μορφὴν πλατείαν καὶ εὐφυᾶ φυσιογνωμίαν. Φέρει διόπτρας σκιαζούσας τὸ βλέμμα. Ἀφοῦ ἐχαιρέτησε, μὲ τὴν τυπικωτάτην χειρονομίαν τῶν γερμανῶν ἀξιωματικῶν, ἐρωτᾷ γαλλιστί:

— Περὶ τίνος πρόκειται; Δυστύχημα;

— Ἀπὸ ἐδῶ, ἐὰν εὐαρεστεῖσθε.

Τὸν ὁδηγοῦν πλησίον τοῦ πληγωμένου.

Ἐξετάζει.

—Ὦ! ὦ! Ἀλλὰ αὐτὸ ἔγινε πρὸ ἡμερῶν.

— Πρὸ ἓξ ἡμερῶν· ψιθυρίζει μία φωνή.

— Πτωχόν μου παιδί. Κούμ! . . . Ἐὰν ἐγνώριζον, θὰ ἔφερναι κᾶποιον νὰ σὲ χλοροφορμίσῃ . . . Καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν. Ἔχω φέρει χλωροφόρμιον γιὰ λίγη ὥρα, μὰ ἐδῶ βλέπω πῶς θὰ ἔχω πάρα πολὺ νὰ καθαρίσω.

Ὁ Βαλλερέτς δὲν ἀπαντᾷ· ἴσως δὲν ἔχει τὴν δύναμιν.

Ὁ χειροῦργος ἀνοίγει τὴν θήκην τῶν ἐργαλείων του καὶ διὰ σημείων, ὥστε νὰ μὴ ἀποθαρρύνῃ τὸν τραυματίαν, τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ προδίδουν ἀγωνίαν, δεικνύει εἰς ἕκαστον τὸν ρόλον αὐτοῦ ὡς βοηθοῦ. Ὅταν τὸ πᾶν ἡτοιμάσθη:

— Θάρρος, παιδί μου, θάρρος. Σκέψου τὴν μητέρα σου . . . ἐκεῖ κάτω!

Ἀρχίζει τὴν ἐργασίαν του.

Καί, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης γενικῆς σιγῆς, ἀκούσουν τὴν φωνὴν ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνει:

— Ἐμπρός, προχωροῦμεν. Σὲ λίγο θὰ τελειώσωμεν.

Ἐπάνω ὁμιλοῦν οἱ ναῦται μὲ τοὺς γερμανοὺς ναύτας τῆς φαλαινίδος. Ὁ πλοίαρχός των ἐπὶ πολὺ ἐδίστασε νὰ σταματήσῃ. Ἀλλ' ὁ χειρουργὸς ἐπέμεινε. Καὶ τότε ὁ πλοίαρχος συνήνεσεν. ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τῶν ταξειδιωτῶν ὅλων.

Τέλος ἡ ἐγχείρησις ἐτελείωσεν. Ὁ χειροῦργος φαίνεται ἀρκούντως ἱκανοποιημένος. Βεβαίως ἦτο ἀγγά· ἀλλά, χάρις εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ εἰς τὸ ὑγιὲς αἷμα τοῦ ἀσθενοῦς θὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον. Ταχέως, θρησκευτικῶς ἀκουόμενος, ὑποδεικνύει εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ πληρώματος πᾶν ὅ,τι θὰ ἔχῃ νὰ πράξῃ τὰς ἑπομένας ἡμέρας. Τῷ δίδει μικρὰς τινας φιάλας ἄλλαχῶν, ἔπειτα σπεύδει νὰ συναθροίσῃ τὰ ἐργαλεῖα του, διότι ἡ νὺξ ἤδη ἐπλησίασεν.

— Ἐμπρός, χαῖρε παιδί μου. Θὰ γλυτώσῃς.

Ὁ Βαλλερέτς δὲν ὁμιλεῖ. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ εὐχαριστήσῃ.

Ὁ πλοίαρχος Σεβάζ, μὲ τὸν πίλον ἀνὰ χεῖρας ὁδηγεῖ τὸν χειρουργόν. Εἶναι ἐν ἀμηχανίᾳ. Σύει τὴν κεφαλήν του. Πρέπει νὰ προσφέρῃ χρήματα διὰ τὴν ἐπισκεψιν αὐτήν; Μάλιστα, ἀλλὰ πόσα; Ὁ πλοίαρχος ψελλίζει. Εἰς τὴν πρώτην λέξιν, ὁ Γερμανὸς τὸν σταματᾷ διὰ μιᾶς μὲ χειρονομίαν ὑψηλόφρονα. Μὲ ἓν ὥραῖον βλέμμα εἶναι ὡς νὰ λέγῃ: Ὁ κίνδυνος ποῦ διέτρεξα μὲ τοὺς ἀνθρώπους μου, δὲν πληρώνεται μὲ χρήματα.

Ὦ! τοιαύτη βέβαια εἶναι ἡ ἀπάντησις, ἣν εἶχε μαντεύσει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ πληρώματος, Γάλλος, ὅπως καὶ ὁ τραυματίας.

Ἡ πρᾶξις πληρώνεται . . . κατ' ἄλλον τρόπον!

Καὶ τότε, λίαν συγκεκινημένος, ὀχρότατος, βγάζει τὸ σκιάδι του, πλησιάζει τὸν χειρουργόν, ὅστις προετοιμάζεται νὰ φύγῃ καὶ δι' ἀρρενοπῆς φωνῆς.

— Κύριε ταγματάρχα . . .

— Πῶς, φίλε μου; λέγει ὁ Γερμανὸς ἔκθαμβος διὰ τὸν στρατιωτικὸν τοῦτον τίτλον.

— . . . Ἐγώ . . . Ἐγώ . . .

Ἀποτόμως ὁ χειρουργὸς ταπεινοῖ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν βραχεῖαν βλοῦζαν τοῦ ναυτικοῦ, ὅπου κᾶτι εἶδε.

— Στρατιωτικὸν μετάλλιον;

— Μάλιστα.

— 1870, Παρίσιοι;

—"Οχι, στρατὸς τοῦ Βορρᾶ!

Ἀνεγνώρισαν ἀλλήλους οἱ δύο ἄλλοτε ἀντίπαλοι.

Ὁ Γερμανὸς δι' ὑποκώφου φωνῆς.

— Καὶ ἐγώ . . . Ὦ! . . . Ἀνδρεῖοι ναῦται! . . .

Καὶ οἱ δύο ἄνδρες σιωποῦν. Παρατηρεῖ ὁ εἷς τὸν ἄλλον μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν.

—Ἔλα νὰ ἀγκαλιασθοῦμε· λέγει ὁ Γερμανός.

—Ἕνας Γάλλος πολεμιστὴς σ' εὐχαριστεῖ.

— Εἶναι ἡ πλέον εὐτυχισμένη ἡμέρα τῆς ζωῆς μου, συνάδελφε.

Ο ΦΙΛΟΣ ΜΑΚ ΔΟΝΑΛΔ

Ὁ Μάξ Ο' Ρέλλ ἐξέδωκε πλείστας ἡθογραφικὰς ἐντυπώσεις διὰ τοὺς Ἄγγλους. Εἰς ἓν ἐκ τῶν σχετικῶν βιβλίων του «Ὁ φίλος Μὰκ Δόναλδ» δημοσιεύει ἀνέκδοτα διὰ τοὺς Σκώτους μερικὰ τῶν ὁποίων γεμάτα ἀπὸ ἐγγυτιμὴν εὐφυΐαν δημοσιεύομεν.

Ἐρωτικὴ ἐξομολόγησις.

Ὁ Δόναλδ προτείνει εἰς τὴν Μαρίαν ἕνα περίπατον ἔξω τῆς πόλεως. Περνοῦν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον καὶ εἰσέρχονται. Πρὸ τοῦ οἰκογενειακοῦ του τάφου ὁ Δόναλδ σταματᾷ.

— Μαρία, λέγει εἰς τὴν συνοδόν του, ἐδῶ ἀναπαύονται οἱ γονεῖς μου. Καὶ πλησιάζων περισσότερον ψιθυρίζει:

— Πές μου, Μαρία, θὰ ἤθελες ν' ἀναπαυθῇς καὶ σὺ μίαν ἡμέραν εἰς αὐτὸ τὸ μνῆμα;

Ἡ Μαρία χαμηλώνει τὰ μάτια, ἀναστενάζει, ὅπως ἁρμόζει εἰς καλοανατεθραμμένο κορίτσι καὶ βάζει τὸ χέρι της μέσα εἰς τὸ χέρι τοῦ Δόναλδ. Εἶναι ἀρραβωνισμένοι.

Συγχώρησις.

Ὁ γέρων ψυχορραγεῖ καὶ ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ τὸν ἀκούει νὰ ψιθυρίζῃ κατάρας κατὰ παλαιοῦ οἰκογενειακοῦ του ἐχθροῦ. Τοῦ λέγει τότε:

— Πρέπει πρὶν ὑπάγῃς εἰς Κύριον νὰ λησμονήσῃς ὅλας σου τὰς ἔχθρας. Ὁ Θεὸς μᾶς διέταξε νὰ λησμονοῦμεν τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον μᾶς ἔχουν κάμῃ καὶ νὰ συγχωροῦμεν τὸν θανασιμώτερον ἐχθρόν μας.

— Καλὰ λοιπόν, ψιθυρίζει ὁ ἐτοιμοθάνατος. Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι τὸν συγχωρῶ. Καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν υἱόν του.

— Ἐγὼ τὸν συγχωρῶ, ἀλλὰ τὴν κατάραν μου νὰ ἔχῃς, ἂν τὸν συγχωρήσῃς καὶ σύ.

Γιὰ φοβέρα.

Ἐπαίτης κρατῶν βιολὶ πλησιάζει ἕνα διαβάτην καὶ ζητεῖ ἐλεημοσύνην.

— Κρατεῖς τὸ βιολὶ καὶ δὲν παίζεις· τοῦ λέγει ὁ διαβάτης.

— Ἀφέντη, δός μου ὅ,τι θέλεις χωρὶς νὰ παίξω βιολὶ καὶ δὲν θὰ μετανοήσῃς.

Ὁ διαβάτης ἐνόησε τὴν λεπτότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἔδωσε ἐλεημοσύνην.

— Ὥστε δὲν μεταχειρίζεσαι ποτὲ τὸ βιολί σου;

— Καμμιὰ φορά, γιὰ φοβέρα.

Ἡ πρώτη αἰτία.

Ὁ ποιμὴν μπαίνει εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τὸν σκύλλον του. Εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τὸ ζῶον κάθηται ἥσυχον καὶ οὐδεὶς τὸ παρατηρεῖ. Ἐξαφνα ὁ ἱεροκῆρυξ ἀρχίζει τὸ κήρυγμα καὶ ὁ σκύλλος ἀνησυχεῖ καὶ σηκώνεται. Ὅταν ὁ ἱεροκῆρυξ ὑψώνει τὴν φωνὴν τον τὸ ζῶον ὀργίζεται. Φωνάζει μὲ ἀγανάκτησιν ὁ ἱερεὺς διὰ τὰ ἐλατώματα τῶν συγχρόνων του καὶ τώρα πλέον σείονται οἱ τοῖχοι τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τὰ γαυγίσματα.

Ὁ ἱεροκῆρυξ διατάσσει τὸν ποιμένα νὰ δώσῃ τὸν σκύλλον του καὶ ἐκεῖνος ὑπακούει, ἀλλὰ στρεφόμενος πρὸς τὸν ἄμβωνα φωνάζει.

— Καλά, παπᾶ μου, μὰ τὸ ψταιξιμο δὲν εἶναι τοῦ σκυλλιοῦ. Ἐσὺ ἔκανες τὴν ἀρχήν!

Τί ἔχασαν.

Περιηγητὴς ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν τόπον ὅπου ἔζησεν ὁ ἔξοχος Σκῶτος συγγραφεὺς Βάλτερ Σκώτ, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατόν του. Ἐμβῆκεν εἰς ἓν πανδοχεῖον ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὴν οἰκίαν τοῦ συγγραφέως.

— Τί ἔχασεν ὁ τόπος σας! λέγει εἰς τὸν κάτηλον.

— Ἀλήθεια εἶναι μεγάλη ἡ ζημία γιὰ μᾶς. Ὁ σὲρ Βάλτερ ἔπαιρνε πάντοτε ἀπὸ τὸ μαγαζί μας τὸ ρακί του!

MAX O' RELL

Ο ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΣΙΑΝ

Τὸ περσικὸν θέατρον ὁμοιάζει κατά τι πρὸς τὸ θέατρον τοῦ Μέσου Αἰῶνος. Εἰς τὴν χώραν τοῦ Σάχου τὸ θεατρικὸν προγραμμα περιλαμβάνει τρία εἴδη, σκηνικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται «*Τενασάχ*», «*Καραγκὲζ*» καὶ «*Τεατζιέ*».

Οἱ «*Τενασάχ*» εἶναι κωμῳδίαι μονόπρακτοι, μὲ χονδροκομμένας εὐφυολογίας, καὶ ὑπαινιγμοὺς φθάνοντας τὰ ὅρια τῆς αἰσχρολογίας. Ἡ ὑπόθεσις τῶν κωμῳδιῶν τούτων λαμβάνεται ἐνίοτε ἐκ τοῦ ἀγροτικοῦ βίου. Οἱ αὐτοσχεδιάζοντες αὐτὰς ὀνομάζονται «*Λουτήδες*», εἶναι δὲ χορευταὶ καὶ μουσικοὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἔχοντες εἰς τὸν θίασόν των χορευτρίας, πολλάκις δὲ πιθήκους καὶ ἄρκτους. Ἀλείφονται μὲ ἀσβόλην, μὲ κρόκον ὠοῦ ἢ μὲ ἄλευρα, ὅπως οἱ γελωτοποιοὶ τῶν ἱπποδρομίων.

Ὁ «*Καραγκὲζ*» εἶναι εἶδος θεάτρου ἀνδρεικέλων. Ὁ ἡμέτερος Φασουλῆς ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ «*Κετεχὲλ - Πεχλιβὰν*» τοῦ φαλακροῦ ἥρωος. Ὁ ρόλος του εἰς τὴν σκηνὴν εἶναι νὰ φαίνεται θρῆσκος, ὑποκριτής, εὐλαβὴς καὶ λόγιος. Ἐνίοτε ποικίλλει τοὺς διαλόγους του διὰ στίχων. Ἡ προσφιλὴς ἀπασχόλησίς του εἶναι νὰ δελεάζῃ τοὺς *μολάδες* διὰ τῆς προσποιητῆς αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἅμα εὑρεθῇ ἀπέναντι τῶν ἁγίων τούτων ἀνδρῶν, παρακαλεῖ, ἀναστενάζει, ἀπαγγέλλει στίχους τοῦ Κορανίου, ψάλλει μυστηριώδεις ᾠδάς, ὁμιλεῖ περὶ Θείας Προνοίας, περὶ Παραδείσου καὶ τῶν ἀπείρων ἡδονῶν τῶν ἐπιφυλασσομένων εἰς τοὺς καλοὺς Μουσουλμάνους, ὥστε τέλος ὁ *Μολᾶς* μεθυσκόμενος ὑπὸ τῶν ἀπατηλῶν εἰκόνων, τὰς ὁποίας τοῦ παρέχουν οἱ λόγοι τοῦ «*Πεχλιβὰν*» ἀφίνει τὸ κομβολόγιον καὶ τὸ Κοράνιον καὶ ἄρχεται χορεύων ἢ παίζων κιθάραν, χωρὶς νὰ παραλείπῃ νὰ ροφᾷ φιάλας τινὰς οἴνου τοῦ Σιράζ.

Οὐδὲν κοινὸν ὅμως ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο τούτων θεατρικῶν εἰδῶν καὶ τῶν «*Τεατζιέ*». Ταῦτα εἶναι θρησκευτικὰ δράματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι πολλὰ σημεῖα ὁμοιότητος πρὸς τὰ *μυστήρια* τοῦ Μεσαιῶνος. Τὰ ἔργα ταῦτα οὐδεμίαν δραματικὴν πλοκὴν ἔχουσιν, οὐδένα χαρακτῆρα καθαρῶς διαγραφόμενον, ἀλλὰ συνίστανται εἰς ἀλεπαλλήλους ἐπαναλήψεις. Τὰ μέσα, ὁ σκηνικὸς διάκοσμος καὶ ὁ τρόπος τῆς παραστάσεως εἶναι ἐντελῶς διάφορα τῶν εὐρωπαϊκῶν ὁμοίων θεάτρων.

Ἡ ἐπισημοτέρα τῶν θρησκευτικῶν ἑορτῶν ἐν Περσίᾳ εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν τελοῦσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος κατὰ τὰς δέκα πρώτας ἡμέρας τοῦ «*Μουχαρεμίου*». Ἡ περίοδος αὕτη εἶναι καθιερωμένη εἰς τὴν παράστασιν τῶν Τεατζιέ, τῶν ὁποίων οἱ συγγραφεῖς ζητοῦσιν ἀποκλειστικῶς τὰς ἐμπνεύσεις των εἰς τὰ μαρτύρια τοῦ Ἀλῆ, τὴν δηλητηρίασιν τοῦ Χασὰν καὶ τὴν δολοφονίαν τοῦ Χουσεΐν. Τὰς δαπάνας τῶν παραστάσεων τούτων ἀναλαμβάνουσιν οἱ πλούσιοι μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιδείξωσι τὴν θεοσέβειάν των ἀφ' ἑνὸς—ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ θρησκευτικῶν ἔργων, —καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως λάβωσιν εὐκαιρίαν καὶ ἐπιδείξωσι τὰ πλούτη των, τοὺς ἀδάμαντάς των, τὰ ὑφάσματα, τοὺς τάτητας καὶ τὰ ἀργυρᾶ των σκεύη.

Αἱ παραστάσεις γίνονται εἴτε ὑπὸ στοάς, εἴτε εἰς αὐλάς, εἴτε εἰς δημοσίας πανηγύρεις. Οἱ μεγιστάνες, οἱ ξένοι καὶ οἱ διπλωμάται καταλαμβάνουσι τὰ παράθυρα ἐξ ὧν φαίνεται ἡ σκηνή. Αἱ γυναῖκες κάθηται χαμηλὰ ἐπὶ μικρῶν καθισμάτων τὰ ὁποῖα φροντίζουσι νὰ φέρωσιν ἐκ τῆς οἰκίας των, εἰς ἄλλο δὲ μέρος πέριξ κάθηνται οἱ ἄνδρες ὁκλαδόν, ὡς αἱ ἀναπαυόμεναι περσικαὶ κάμηλοι. Ἐν τῷ μέσῳ ὑπάρχει εἶδος σκηνῆς κεκαλυμμένης διὰ ταπήτων, ἐπὶ τῆς ὁποίας τοποθετεῖται ἕδρα. Στιγμάς τινας πρὸ τοῦ θεάματος ἀναβαίνει προσωπόν τι καὶ κάθηται ἐπὶ τῆς ἕδρας. Τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι ὁ Ρουσκετζὰν, ὁ διηγούμενος τὰ συναξάρια τοῦ βίου τῶν ἰμάμηδων, ἀκολουθεῖται δὲ ὑπὸ ἓξ ψαλτῶν καὶ φέρει μαῦρο τουρμπάνι ἢ καὶ πράσινον μὲ ζώνην ὁμοιόχρωμον.

Πρὸς στιγμὴν ἀναταύεται, εἶτα δὲ οἱ νεαροὶ ψάλται — ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παιδιά—ψάλλουν διαφόρους θρηνώδεις προσευχὰς διὰ νὰ κατανύξωσι τὴν καρδίαν τῶν θεατῶν καὶ τοὺς παρασκευάσουν διὰ τὸ θρησκευτικὸν δράμα, ὅπερ θ' ἀρχίσῃ μετ' ὀλίγον. Ὁ Ρουσκετζὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διακόπτει τοὺς βοηθούς του, ἐκρήγνυται εἰς λυγμοὺς καὶ ὀλοφύρεται ἐν συντριβῇ καρδίας διὰ τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἡρώων τοῦ δράματος, τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τοὺς θεατάς του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν παρασκευασθῇ οὕτω τὸ κοινὸν ἀρχίζει τὸ δρᾶμα. Οἱ θεαταὶ παρακολουθοῦν μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν τὰς ἀνελισσομένας τραγικὰς σκηνάς, μὲ φωνάς, ἀποσπῶντες τὰς τρίχας των, ἢ, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν κορυφοῦται ἡ συγκίνησις, τραυματίζοντες ἑαυτοὺς μὲ τὰ ἐγχειρίδιά των.

ΣΟΦΟΣ

Ἔζοῦσε, διηγεῖται ἡ κυροῦλα, εἰς ἕνα τόπον ἕνας σοφὸς γέρος. Ὅλοι ἔλεγαν ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον πρᾶγμα ποὺ νὰ μὴ τὸ ξέρῃ, ἀλλὰ ὁ σοφὸς δὲν εἶχε τὴν ἴδια γνώμην. Ἐκεῖνος ὅλο ἕνα ἐδιάβαζε καὶ ἔλεγε πῶς εἶναι πράγματα ποὺ ξέρει καὶ πράγματα ποὺ δὲν ξέρει.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ σπίρτα δὲν ἦσαν καὶ οἱ γείτονες συχνὰ ἐδανείζοντο φωτιὰ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἕνα βράδυ τοῦ χειμῶνα ὁ σοφὸς ἐδιάβαζε ἕνα μεγάλο βιβλίο, καὶ ἀκούει νὰ τοῦ κτυποῦν τὴν πόρτα.

— Ἐμπρός! εἶπε.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ἐμβῆκεν ἕνα κοριτσάκι σεμνὸ καὶ ἀθῶο.

— Κύριε σοφέ, τοῦ εἶπε, μ' ἔστειλε ἡ μητέρα μου νὰ μοῦ δώσῃς λίγη φωτιά ν' ἀνάψωμε κ' ἐμεῖς.

— Εὐχαρίστως, μικροῦλά μου, μὰ ποῦ θὰ τὴν βάλῃς τὴν φωτιά. Ἔφερες τίποτα;

— Ἔφερα, κύριε σοφέ.

— Τί ἔφερες;

— Τὰ χέρια μου.

— Μὰ θὰ τὰ κάψῃς μικρή μου.

— Δὲν τὰ καίω, κύριε σοφέ. Θὰ ἰδῇς.

Καὶ τὸ κοριτσάκι ἔσκυψε εἰς τὸ τζάκι καὶ ἐγέμισε στάκτη τὴν παλάμην του. Ἔπειτα μὲ ἕνα μισοαναμμένο ξύλο ἔσπρωξε εἰς τὸ χέρι του δυὸ τρία κάρβουνα ἀναμμένα.

— Εὐχαριστῶ, κύριε σοφέ. Καλὴ νύκτα.

Καὶ ἔφυγε μὲ τὴν φωτιὰ εἰς τὸ χέρι του τὸ κοριτσάκι, χωρὶς νὰ καίγεται.

— Νὰ ἕνα πρᾶγμα ποῦ δὲν εἤξερα, εἶπεν ὁ σοφός, καὶ ποῦ δὲν θὰ μοῦ τὸ ἐμάνθανον ὅλα τὰ βιβλία τοῦ κόσμου. Νὰ ποῦ αὐτὸ τὸ κοριτσάκι μοῦ ἔδωσε ἕνα μάθημα. Μόνον ὁ Θεὸς τὰ ξέρει ὅλα.

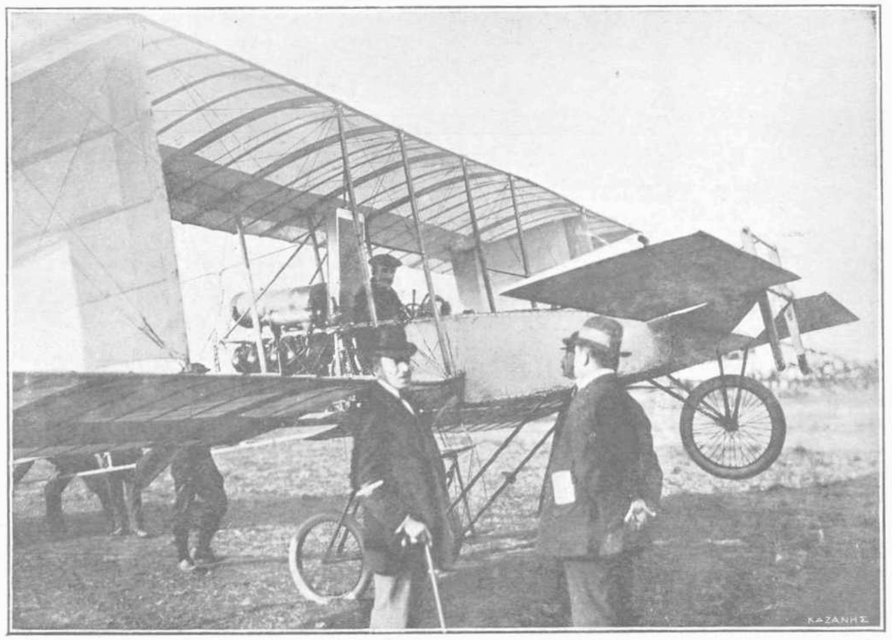

Ο ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ ΒΑΡΩΝΟΣ ΔΕ ΚΑΤΕΡΣ, ΟΣΤΙΣ ΘΑ ΠΕΤΑΞΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΥ ΤΟΥ

ΣΙΛΛΕΡ - ΕΛΛΑΣ

Ἡ Γερμανία, ἑορτάσασα πρό τινος τὴν ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σίλλερ καὶ πάλιν ἐθώρτασε τελευταίως τὴν συμπλήρωσιν ἑκατονπενταετηρίδος ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐξαίρεται ἡ τάσις τοῦ Σίλλερ καὶ τοῦ φίλου του Γκαῖτε πρὸς τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα. Οἱ «ἥρωες ποιηταὶ» ἐν τῇ ρωμαλεωτέρᾳ ἐκφράσει τῆς δυνάμεώς των ὑπέστησαν κρίσιν, εἶδος ἀλλαγῆς πίστεως. Τοὺς κατέλαβε δισταγμὸς πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Σαιξπήρου, γράφουν οἱ κριτικοί, καὶ ἐγκαταλείποντες τὸ πρὸ αὐτῶν πῦρ ἠμίσβεστον, ὡς ἡ πίστις των, ἐστράφησαν διὰ νὰ ζητήσουν ὑψηλότερον καὶ τελειοτέραν καλλιτεχνικὴν ἀλήθειαν. Καὶ τὴν εὗρον ὑπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς βωμούς. Ἡ «Μαρία Στοῦαρτ», ἡ «Ἀθηναϊκὴ Παρθένος», ἡ «Νύμφη τῆς Μεσσήνης», ὁ «Γουλιέλμος Τέλλος» εἶνε ἔργα ὑπὸ τὰ νέα ἐθνικὰ γραφέντα ἀπὸ τὸν Σίλλερ. Ὅπως εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τραγῳδίαν καὶ ὁ Σίλλερ εἰς τὰ ἔργα του ἐπικαλεῖται τὴν ἀπ' εὐθείας ἐπέμβασιν τῆς θεότητος καὶ ἐπικρεμᾷ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων βουλήσεων ἓν θεῖον πρόσταγμα, τρομερὸν ὅπως τὸ ἀρχαῖον πεπρωμένον. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἔγραψε καὶ τὴν «Ἀθηναϊκὴν παρθένον», ἡ ὁποία προσκάλεσεν ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν. Διὰ νὰ παραλείψωμεν τὸ γνωστὸν ἀπὸ τὸν βίον τοῦ Σίλλερ, ὅτι δὲν εἠμποροῦσε νὰ γράψῃ ἂν δὲν εἶχεν ἐπάνω εἰς τὸ γραφεῖόν του σαπισμένα μῆλα, ἂς διηγηθῶμεν ἓν ἐπεισόδιον μὲ τὴν «Ἀθηναϊκὴν παρθένον». Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν πρώτην παράστασιν, ἀσθενῶν ὁ Σίλλερ μετέβη εἰς τὴν Δρέσδην ὁπόθεν ἐπανερχόμενος ἔμειναν εἰς τὴν Λειψίαν. Ἤκουσεν ὅτι εἰς τὸ θέατρον τῆς πόλεως αὐτῆς θὰ ἐδίδετο τὸ ἔργον του καὶ παρευρέθη εἰς τὴν παράστασιν. Ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἦτον ἀξία τοῦ ἔργου, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην πρᾶξιν θέλλα ἐξερράγῃ: Ζῆτω ὁ Φρειδερῖκος Σίλλερ! Ὁ λαὸς ἐφώναζε καὶ οἱ μουσικοὶ τῆς ὀρχήστρας μὲ τὰς σάλπιγγας συνόδευον τὸν ἐνθουσιασμόν.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ θέατρον ὅλοι συνωθοῦντο νὰ ἴδουν τὸν μεγάλον ποιητήν. Συνωστισμὸς τρομερός. Ὅταν ἐφάνη ὁ Σίλλερ ὑψηλὸς καὶ ὠχρὸς ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, τὸ πλῆθος μὲ σεβασμὸν τοῦ ἤνοιξε δίοδον.

— Βγάλτε τὰ καπέλλα σας! ἐφώναξε κάποιος.

Καὶ χιλιάδες κεφαλῶν ἀπεκαλύφθησαν πρὸ τῆς μεγαλοφυΐας.

Σιγὴ νεκρική γύρω.

Ποῦ καὶ ποῦ καμμία μητέρα σηκώνουσα τὸ παιδί της ὑψηλὰ τοῦ ἔδειχνε τὸν ποιητήν: — Αὐτός εἶνε!

*

ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ἡ πρώτη γυνὴ τυπογράφος ὑπῆρξεν ἡ Περρέτα Ἐστιέν σύζυγος τοῦ τυπογράφου Ροβέρτου Ἐστιέν. Ἡ Περρέτα ἦτο ὁ καλλίτερος βοηθὸς τοῦ συζύγου της, ἦτο δὲ καὶ ἐγκρατὴς τῆς φιλολογίας καὶ ὡμίλει τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Λατινικήν. Αὕτη διετήρει εἰς τὸν οἶκόν της κέντρον λογίων οἱ ὁποῖοι ἦσαν γάλλοι καὶ γερμανοὶ μεταχειριζόμενοι διὰ νὰ συνεννοοῦνται τὴν λατινικήν.

Σημειωτέον ὅτι ἂν ἡ Περρέτα ἐπισήμως ἐχαρακτηρίζετο ὡς τυπογράφος καὶ δύο τῆς ἀδελφαὶ ἡ Αἰκατερίνη σύζυγος Βασκοσὰ καὶ Ἰωάννα σύζυγος Ρσανὸ ἐγνώριζον τὴν τυπογραφικὴν καὶ εἰργάζοντο εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ πατρός των. Ἡ μήτηρ των Θελίφη ἦτο καὶ αὐτὴ τυπογράφος καὶ διετήρησεν ἐπὶ μακρὸν τὸ τυπογραφεῖον τοῦ συζύγου της Φιλίππου Μόλλερ, τὸ ὁποῖον ἔδωσε προῖκα εἰς τὸν δεύτερόν της σύζυγον Τρέσχελ καὶ εἰς τὸν τρίτον Ι. Κλάϊν. Αὐτὰ περὶ τὸ 1570.

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Περρέτας τυπογράφος καὶ λόγιος ἔγραψεν ἐπιστολὴν λατινιστὶ εἰς τὴν ὁποίαν θρηνεῖ τὴν τυπογραφίαν, τέχνην θείαν, διότι ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν γυναικῶν!

*

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ

Ὁ κ. Κωνστ. Σκόκος βεβαίως πρέπει νὰ σημνύνεται ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς εἰκοσιπενταετίας τοῦ Ἡμερολογίου του. Ἐργασία εὐσυνείδητος εἰκοσι πέντε ἐτῶν βραβεύεται μὲ γενικὴν ἐπιδοκιμασίαν. Ὁ τόμος τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος εἶνε πολυτελέστατος, κοσμεῖται δὲ μὲ τὰς εἰκόνας ὅλων τῶν συνεργατῶν τοῦ ἡμερολογίου ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας. Ὁ ἐφετεινὸς τόμος πλούσιος, ὅπως πάντοτε, εἰς ὕλην καὶ εἰκόνας ἐγράφη ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοτέρους καλάμους.

*

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὴν περὶ τοῦ ναυαγίου τοῦ Β. βρόμωνος «Ἀμαλίας» μελέτην τοῦ συνεργάτου μας κ. Κ. Σαράφη Πιτζιπιοῦ, πλωτάρχου τοῦ Β. Ναυτικοῦ, παρεισέφρυσαν λάθη τινα, ἀλλοιοῦντα τὴν ἔννοιαν, ὧν παραθέτομεν ὧδε διόρθωσιν.

Σελ.	134	στ.	α'	στίχ	52	ἀντὶ	«φρουρίων»	γράφε	«συστηματιῶν κτισμάτων»
»	150	»	α'	»	16	»	«ἄκρου»	»	«ἄρκτου»
»	150	»	β'	»	2	»	«Φρούτα»	»	«Ῥούφα»
»	150	»	β'	»	62	»	«ἐρεθισμόν»	»	«εὐθετισμόν»
»	166	»	β'	»	24	»	«ἐπρόκειτο»	»	«προέκειτο»
»	167	»	α'	»	45	»	«τούτῳ»	»	«ἐχόμενα τοῦ σκάφους αὐτοῦ»
»	186	»	α'	»	19	»	«ἀκώμονι»	»	«ἀεύμονι»
»	186	»	β'	»	38	»	«χαρουσιῶν»	»	«Χαρουσιῶν»
»	186	»	β'	»	61	»	«καθέτῳ»	»	«κακοθέτῳ»

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΒΡΕΤΟΥ

Θαῦμα περιεκτικότητος, πυκνοτυπωμένος, φορτωμένος ἀπὸ εἰκόνας, πλουσιώτατα τυπωμένος ἐξεδόθη ὁ δέκατος τόμος τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Ἡμερολογίου Ι. Α. Βρετοῦ. Δὲν ὑπάρχει θέμα διὰ τὸ ὁποῖον νὰ μὴ λέγῃ κάτι νέον τὸ ἡμερολόγιον Βρετοῦ, ἀπὸ τὰ ἐπιστημονικώτερα, ἕως τὰ ἱστορικά, τὰ περίεργα, τὰς ἐφευρέσεις, ἐπεισόδια, γνωμικά, ποιήματα, τὰ φιλολογικά. Εἶνε μεταλλεῖον γνώσεων καὶ εἶνε μαζὺ καὶ τελεία πινακοθήκη, διότι δὲν ὑπάρχει γεγονός, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἰκονογραφῇ.

Εἶνε πανθομολογούμενον ὅτι ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ Ἡμερολογίου Βρετοῦ τὸ ἐφετεινὸν εἰς τὸ ὁποῖον, ὅπως καὶ πέρυσι συνειργάσθη καὶ ἡ «Εἰκονογραφημένη», εἶνε μία ἀπὸ τὰς μεγαλητέρας.

Ἀποστέλλεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Εἰκονογραφημένης» ἀντὶ δρ. 5 ἡ πολυτελὴς ἔκδοσις, δρ. 4 ἡ χρυσόδετος καὶ δρ. 3 ἡ χαρτόδετος. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς φρ. χρ.

*

ΔΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥ!

Μαργαριτες δροσεραῖς
καὶ χρυσάνθεμ' ἀνθισμένα
π' ἔχουν χρώματα εὐμορφα
μὰ δὲν εἶνε μυροφμένα,

σοῦστειλα ἀρχόντισσα,
σῆμερα χρυσῆ,
μυροδιὰ ἀπ' τὴ νιότη σου
δός' τους, φῶς μου, δός.

ΔΟΓΗΣ

*

ΜΙΑ ΑΡΧΑΙΑ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΜΕΝΗ

Τὸν ἔνατον αἰῶνα μετὰ Χριστὸν ὑπῆρχεν Ἑλληνὶς χειραφετημένη κατὰ ἀναμφισβήτητον ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

Ἡ γυνὴ αὕτη ἔζη ἐν Πάτραις καὶ ὠνομάζετο Δανηλίς. Ἡ Δανηλὶς ἦτο πλουσία δέσποινα ἡ ὁποία ἐνδεῖ νὰ πρωτοστατῇ ἐν παντὶ εἰς τὰς Πάτρας. Ἔδρυσε τότε ἐργοστάσια σηρικῶν καὶ ἐριούχων ὑφασμάτων εἰς τὰ ὁποῖα εἰργάζετο πλῆθος ὁλόκληρον, χιλιάδες, λέγουσιν οἱ συγγραφεῖς, ἄγνωστον ὅμως ἂν ἄνδρῶν ἢ γυναικῶν, μολονότι ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς χειροτεχνίας φαίνεται πιθανώτερον τὸ δεύτερον. Ἀπὸ τὰ ὑφάσματά της αὐτὰ ἡ Δανηλὶς ἔστελλε καὶ δῶρα εἰς τὸν φίλον της αὐτοκράτορα Βασίλειον τὸν Μακεδόνα.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ὑφασμάτων εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Δανηλὶς ἔστειλεν εἰς τὸν Βασιλέα καὶ σκεύη χρυσὰ καὶ ἀργυρᾶ πλούσια, ὥστε οἱ σύγχρονοι νὰ τὰ θαυμάζουν καὶ νὰ γράφουν ὅτι «δῶρα τοσοῦτον πολυτελῆ τῶν ἐθνικῶν βασιλέων οὐδεὶς σχεδὸν μέχρι καὶ τότε πρὸς Βασιλέα Ρωμαίων εἰσήγαγεν».

Ὥστε αἱ Πατρεῦαι κυρίαι εἠμποροῦν νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι ἀπὸ τὸν τόπον των ἤρχισεν ἡ χειραφεσία, μία χειραφεσία εὐεργετικὴ μάλιστα, χειραφεσία ἐν ἐργασίᾳ καὶ ἀγαθοεργίαις.

*

Η "ΠΡΩΙΑ,, ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΣΗΣ

Μία δύναμις ἡμισυοιγραφική, ἡ ὁποία ἔφθασε νὰ ἡμιουργήσῃ εἰς τὸν Βόλον πρώτης τάξεως ἐφημερίδα τὴν «Θεσσαλίαν», ὁ κ. Δημ. Τσιμπούκης, πηγαίνει νὰ θαυματουργήσῃ εἰς τὴν Λάρισσαν τώρα. Ἀφοῦ διηθύνθη ἐπὶ πενταετίαν τὴν «Θεσσαλίαν» ἱδρύει τώρα εἰς τὴν Λάρισσαν τὴν «Πρωίαν», διαλύσας τὴν μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς πρώτης ἑταιρίαν.

ΚΩΝΣΤ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

Εἶνε εὐτύχημα ὅτι εἰς τὴν Λάρισσαν ἡ ἡμισυοιγραφικὴ φάλαγξ στέλλει ἕνα ἀπὸ τοὺς γενναιοτέρους μαχητάς της, διότι ἡ πόλις αὐτὴ εἶνε τὸ μεταίχμιον ἐλευθέρας Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας, μεταίχμιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου διέπραξαν ἀκολασίας ἕως τώρα ψευδοδημοσιογραφικαὶ δῆθεν ἐνημερότητες καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον μία τσιμπούκειος ἀντίληψις εἠμπορεῖ νὰ παράσχῃ ὑπηρεσίας σπουδαίας ἐθνικάς. Ἂν ὑπ' αὐτὰς τὰς ἐπόψεις ἐξεταισθῇ ὡς ἡμισυοιγραφικὸς προμαχὼν ἡ Λάρισσα καὶ ἂν ἀκόμη ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι μὲ τὸν σιδηρόδρομον καὶ μὲ τὴν ψηφισθεῖσαν αὐρεῖαν περιφέρειαν ὁ προμαχὼν αὐτὸς ἔχει εὐρυτάτην τὴν ἐνέργειαν γύρω του, ἔπρεπε Τσιμπούκης νὰ εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἱδρύσῃ ἐκεῖ καθημερινὴν ἐφημερίδα.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ φίλους μας Πηλιορίτας εἶνε τὸ ὅτι ἡ «Πρωία» θὰ ἔχῃ ἰδιαίτερον γραφεῖον εἰς τὸν Βόλον ἐπίτηδες διὰ νὰ τοὺς παρέχῃ καὶ τὰς μικροτέρας εἰδήσεις τῆς ἐπαρχίας Βόλου. Ὁ Πηλιορίτης διευθυντής της ἐννοεῖ νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ Πήλιον καὶ εἶνε γνωστὸν πῶς εἠμπορεῖ νὰ ἐξυπηρετῇ ἐκεῖνο ποὺ θέλει. Ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι τὰ καλὰ ἐπαρχιακὰ ὄργανα τὰ θεωροῦμεν ἑστίας φωτισμοῦ, ἀναγεννήσεως, προόδου τῶν ἐπαρχιῶν, δὲν εἶνε παράδοξον τὸ ὅτι χαιρετίζομεν μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν ἐν Λαρίσσῃ ἀναγγελλομένην ὁρᾶσιν τοῦ κ. Τσιμπούκη.

*

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑι

Μὲ πόσην ὑποπτίαν ὑπεδέχθησαν οἱ Κερκυραῖοι τὸ ἑλληνικὸν μελόδραμα ἀποδεικνύει τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν οὐδεὶς σχεδὸν θεωρεῖοῦχος ἐκράτησε τὸ θεωρεῖόν του, πληρωθείσης μόνον τῆς πλατείας. Τὰ αὐτὰ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν παράστασιν.

Νὰ ἀκούσῃ ὁ Κορφιάτης «Ernani» καὶ «Lucia» εἰς ἑλληνικὴν μετά-

φρασιν ἔπειτα ποῦ γνωρίζει ἀπό στήθους καὶ τό ἐλάχιστον recitativo εἰς τήν πρωτότυπον γλῶσσαν τοῦ ἐφαίνετο βεβύλωσις τοῦ libretto.

— Μά εἰς τήν Γαλλίαν δέν εἶναι Γαλλική μετάφρασις, εἰς τήν Γερμανίαν Γερμανική κ.τ.λ.; ἔλεγον οἱ φρονοῦντες ὅτι ἡ ἑλληνική γλῶσσα εἶναι κατάλληλος διά νά δώσῃ λέξεις ἐξ ἴσου γλυκείας πρός τάς Ἰταλικάς.

— Νοῖ ἄλτρο, τζόγια μου, σέμο ἀδέτσι α σεντίρλο ἰν Ἰταλιάν' σοῦ ἀπήντα... κορφιατιστί ὁ κορφιάτης.

Ἡ σκουριασμένη προκατάληψις ἐξέλιπεν ἀπό τῆς τρίτης παραστάσεως, μιᾶς ἐπιτυχεστάτης «Lucia», ἐνώπιον ὑπερπλήρους θεάτρου χειροκροτοῦντος τήν καλλίστην ἐκτέλεσιν καὶ πειθομένου ὅτι ἐν τῷ θιάσῳ τούτῳ ὑπάρχουσιν ἀξιόλογα στοιχεῖα, δυνάμενα νά χειροκροτηθοῦν ὄχι χάριν πατριωτισμοῦ, ἀλλά διότι ἔχουν ἀξίαν αὐτά καθ' ἑαυτά.

Κατά τά διαλείμματα τά σχόλια λίαν κολακευτικά διά τούς ἠθοποιούς καὶ διά τόν τιτάνα Λαυράγκαν.

Εἰς τήν παράστασιν τοῦ Κερκυραϊκοῦ μελοδράματος «Ὑποψήφιος Βουλευτής» τοῦ μουσουργοῦ Ξύνδα piena generale. Μετά τήν Β' πρᾶξιν ἡ ἐπιτροπή τοῦ θεάτρου, ἀξιεπαίνως σκεπτομένη, προσέφερε στέφανον δάφνης εἰς τόν ἐπί τῆς σκηνῆς ἐπανειλημμένως προσκληθέντα στιχουργόν κ. Ἰωάννην Ρινόπουλον, ὅστις συγκεκινημένος ηὐχαρίστησε τό ἐπευφημοῦν κοινόν.

Ὁ θίασος εἶναι καλός καλλίτερος ἀπό πολλά ἀνεμομαζώματα Ἰταλῶν ἀοιδῶν ποῦ μᾶς ἐπεσκέφθησαν πλέον ἢ ἅπαξ, μαξιλαρωθέντα, ἐννοεῖται, παρά τήν μακροθυμίαν τῶν νεωτέρων Κερκυραίων. Ἐγεννήθη μάλιστα σκέψις νά ἀναλάβῃ τό ἑλληνικόν μελόδραμα τήν σειράν παραστάσεων τῆς χειμερινῆς περιόδου ἐν τῷ θεάτρῳ μας, ἀφοῦ ἔχει δραματολόγιον σχετικῶς ἐπαρκές καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων δέν ἀποκλείει εὐμενεῖς κρίσεις.

Κρίσεις περί ἑνός ἑκάστου τῶν προσώπων δέν ἔχουν τήν θέσιν τους διότι πάντες φιλοτιμοῦνται νά ἐκτελέσουν τά μέρη των ὅσον τό δυνατόν καλλίτερον, ἕκαστος ἀναλόγως τῶν δυνάμεών του, παρουσιάζοντες οὕτω ἓν σύνολον ἱκανοποιητικόν.

Ἐν Κερκύρᾳ 28/10/09 Κ.

✱

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Οὐΐλλιαμ Μίλλερ - Σπ. Λάμπρου ***Ἱστορία τῆς Φραγκοκρατίας*** *ἐν Ἑλλάδι (1244 - 1566).* — Τό σύγγραμμα τοῦ Μίλλερ εἶνε γνωστόν εἰς τούς φίλους τῆς ἱστορίας ὡς κλασικόν ὥστε νά μή χρειάζεται νά ἐξαρθῇ ἡ ἀξία του. Ἡ «Ἑλλ. Ἐκδοτική Ἑταιρία» ἐπιχειρεῖ νά τό καταστήσῃ γνωστόν καὶ εἰς εὐρύτερον κύκλον, ἀνέθεσε δέ εἰς τόν κ. Λάμπρον τήν μετάφρασίν του, μετάφρασιν παρέχουσαν πᾶσαν ἐγγύησιν ἀκριβείας. Εἰς τήν μετάφρασιν προσετέθησαν καὶ βελτιώσεις γενόμεναι ἀπό τόν ἴδιον συγγραφέα, ὡς καὶ ἄλλαι τοῦ κ. Λάμπρου. Ἡ ἐκτύπωσις τῶν τευχῶν εἶνε πολυτελεστάτη μέ εἰκόνας θαυμασίας. Ἕκαστον τεῦχος τιμᾶται δρ. 1. Θά ἐκδοθῶσιν 18 - 20 τεύχη. Ἤδη ἐξεδόθη τό Α' καὶ Β' τεῦχος.

Νέος Ἑλληνομνήμων, *Σπ. Λάμπρου.* — Ἐξεδόθη τό Β' τεῦχος τοῦ ἕκτου τόμου τοῦ «Νέου Ἑλληνομνήμονος» μέ ὅλην πρωτότυπον ὡς πάντοτε καὶ μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἀξίας.

Ποιητική *Κ. Ὀρατίου Φλάκκου. Μετάφρασις Ν. Λιβαδᾶ.* — Ἔκδοσις τρίτη.

✱

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Πέντε δισεκατομμύρια φράγκων, ὡς γνωστόν, ἐπλήρωσαν ὡς πολεμικήν ἀποζημίωσιν οἱ Γάλλοι εἰς τούς Γερμανούς κατά τό 1870. Ἐξ αὐτῶν οἱ Γερμανοί 120 ἑκατομμύρια μάρκων κατέθεσαν εἰς ὀχυρόν τινα πύργον, Ἰούλιον καλούμενον, πλησίον τοῦ Σπανδάου, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς πρῶτα προχειρότατα ἔξοδα ἐν ἐνδεχομένῃ πολεμικῇ ἐπιχειρήσει. Ὁ Ἰούλιος πύργος φρουρεῖται αὐστηρότατα, τό δέ ἐν αὐτῷ ποσόν ἐπιθεωρεῖται καὶ μετρεῖται τακτικῶς ὑπό δύο ἀνωτάτων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, μελῶν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς, οἵτινες καὶ κρατοῦσι τάς κλεῖδας τοῦ ἰδιαιτέρου δωματίου, ἐντός τοῦ ὁποίου φυλάσσεται ὁ θησαυρός. Διά νά ἀνοιχθῇ ἡ θύρα αὐτοῦ πρέπει νά εἰσαχθῶσι ταυτοχρόνως καὶ αἱ δύο κλεῖδες εἰς τά κλεῖθρά της. Πρό τούτου ὅμως συντάσσεται λεπτομερές πρωτόκολλον ἐμφαῖνον τήν ὥραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ τά ὀνόματα τῶν ἀποτελούντων τήν κουστωδίαν, ἥτις συνοδεύει τούς ἐπιθεωρητάς.

Ὁ θησαυρός εἶναι ἀποτεθειμένος εἰς μεγάλην περιφερικήν αἴθουσαν, χωρισμένην εἰς δέκα μεγάλα διαμερίσματα, ὧν ἕκαστον πάλιν ὑποδιαιρεῖται εἰς ἄλλα δέκα τμήματα, περιέχοντα ἀνά ἓν ἑκατομμύριον, εἰς δέκα σακκίδια μέ 100,000 μάρκων εἰς χρυσᾶ εἰκοσάμαρκα κατά τά δύο τρίτα καὶ εἰς δεκάμαρκα κατά τό ἕτερον τρίτον.

Ἡ καταμέτρησις γίνεται ὡς ἑξῆς στερεοτύπως. Ὁρίζουν τυχαίως ἕνα τμῆμα καὶ μετροῦν τό περιεχόμενον τῶν σακκιδίων πολλοί κατώτεροι ὑπάλληλοι ταυτοχρόνως καὶ ἀφοῦ βεβαιωθοῦν ὅτι τό περιεχόμενον εἶναι ἀνελλιπές λαμβάνουν ἀνά ἓν σακκίδιον ἐξ ἑκάστου τμήματος καὶ ἀριθμοῦν τά ἐν αὐτῷ νομίσματα. Ὑπολογίζουν ὅτι τό ὅλον βάρος τοῦ θησαυροῦ τούτου εἶναι 37,312 ὀκάδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μὲ πένθος εἰλικρινές ἡ «Εἰκονογραφημένη» ἀγγέλλει τόν θάνατον τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Στρατιωτικοῦ Οἴκου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Ἰωάννου Παπαδιαμαντοπούλου. Ἱστορικῆς οἰκογενείας γόνος ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος, υἱός τοῦ Δημητρίου Παπαδιαμαντοπούλου δράσαντος κατά τήν ἐπανάστασιν τοῦ 1862 καὶ ἔγγονος τοῦ πεσόντος κατά τήν ἔξοδον τοῦ Μεσολογγίου στρατηγοῦ Ἰωάννου Παπαδιαμαντοπούλου ἐτήρησεν ἄσπιλον τό οἰκογενειακόν του ὄνομα, προσηλωθεὶς δέ εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς Α. Μ. ἐξετέλεσε τά καθήκοντά του μέ πόνον διά τήν Δυναστείαν καὶ τήν Πατρίδα, πάντοτε ἄμωμος καὶ ἔντιμος, ἐν πτωχείᾳ θανών, πτωχεία ἀξιοζήλῳ, σπανίᾳ δι' ὅσους κατέλαβον καὶ ὀλιγώτερον ἐμπιστευτικάς καὶ μεγάλας θέσεις τῆς τοῦ Παπαδιαμαντοπούλου.

Ἡ κηδεία του ἐγένετο μεγαλοπρεπής τιμηθεῖσα καὶ διά τῆς παρουσίας τοῦ τόσον ἀγαπῶντος καὶ ἐκτιμῶντος αὐτόν Βασιλέως, ὅστις ἠσθάνθη βαθεῖαν λύπην διά τόν θάνατον τοῦ εἰλικρινοῦς αὐλικοῦ.

ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ

Διά νά ἔχετε γερά μάτια πρέπει νά τά ἀσκῆτε ἐκτός, ἐννοεῖται, τοῦ ὅτι πρέπει νά τά συντηρῆτε ὑγιᾶ.

Διά νά ἔχετε ὑγιᾶ μάτια πρό παντός μή τά κουράζετε. Ἢ ἂν τά ἐκουράσατε ὀφείλετε νά τά κλείσετε ἐν λεπτόν διά νά ξεκουρασθοῦν. Μή τά τρίβετε τά μάτια σας ποτέ ὅταν τά αἰσθάνεσθε κουρασμένα. Δυναμώνουν τά μάτια ἂν τό πρωΐ μόλις σηκωθῆτε βυθίσετε τό πρόσωπον εἰς τήν λεκάνην σας καὶ ἀνοίξετε τά βλέφαρα μέσα εἰς τό ψυχρόν νερόν.

Καὶ αὐτά μέν εἶνε τά στοιχειώδη διά τήν ὑγείαν τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐκτός ὅμως αὐτοῦ, προκειμένου μάλιστα καὶ περί λαοῦ, ὁ ὁποῖος καλεῖται νά δράσῃ πολεμικῶς πρέπει τά μάτια νά εἶνε ἠσκημένα. Στρατηγός τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ κρίνων τούς Μπόερς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἀντέσχον τόσον πολύ κατά τῶν ἀγγλικῶν δυνάμεων διά τήν σκοπευτικήν των δεινότητα καὶ ὅτι αὕτη ὀφείλεται εἰς τήν ὑγείαν τῆς ὁράσεώς των ἡ ὁποία προέρχεται ἀπό τήν ἐν ὑπαίθρῳ ἄσκησιν. Ἄγγλος ὅμως ἰατρός προσέθεσεν ὅτι δέν ἀρκεῖ ἁπλῶς νά ἀσκῆται ὁ στρατιώτης εἰς τό ὑπαίθρον ἀλλά χρειάζεται καὶ εἰδική ἄσκησις τῶν ὀφθαλμῶν νά βλέπουν πράγματα μακράν εὑρισκόμενα. Ἡ ὅρασις πρέπει νά γυμνάζεται, συνήθως δέ δέν γυμνάζεται εἰς τάς πόλεις ὅπου δέν ἔχει νά προβῇ πέραν ἑνός τοίχου, μιᾶς ἀμάξης, τοῦ ἄκρου μιᾶς πλατείας. Ποτέ σχεδόν τά μάτια δέν προσπαθοῦν νά ἴδοῦν μακρυνά ἀντικείμενα ὥστε νά ἐνταθοῦν τά ὀπτικά νεῦρα διά νά τά ἀποδώσουν καθαρά. Καὶ τό ἀποτέλεσμα εἶνε τά παιδιά νά γίνωνται ἄνδρες μύωπες ἢ τοὐλάχιστον μέ ἀδύνατα τά μάτια δηλ. κακοί σκοπευταί. Γυμνάζετε λοιπόν τά μάτια σας βλέποντες μακράν.

✱

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ὁ παλαιότερος ἀγών κατά τοῦ οἰνοπνεύματος — εἶνε ἐπίκαιρον τό θέμα τώρα ὁπότε καὶ ἐδῶ διεξάγεται τοιοῦτος — διεξήχθη εἰς τήν Ἀγγλίαν.

Ὁ πρῶτος ἀγγλικός φορολογικός κατά τοῦ οἰνοπνεύματος νόμος ἐψηφίσθη εἰς τά 1736. Μόλις πρό ὀλίγων ἐτῶν μόνον ἐγένοντο αἰσθητά τά ἀποτελέσματα τοῦ νόμου χωρίς ἐν τῷ μεταξύ ν' ἀποθαρρυνθοῦν οἱ ἄγγλοι οὐδέ νά παραμελήσουν κανέν μέσον διά νά πολεμήσουν τόν ἀλκοολισμόν.

Μετεχειρίσθησαν καὶ τήν γελοιογραφίαν ἀκόμη, δύο δέ ἄγγλοι γελοιογράφοι οἱ Οὐΐλλιαμ Χόγκορθ καὶ Γεώργ. Κρόϊκσαγκ ἐδημοσίευον διαρκῶς καρικατούρας παριστώσας παθήματα μεθύσων.

Σοβαρώτατα τώρα οἱ ἄγγλοι ἱστορικοί βεβαιοῦν ὅτι οἱ δύο αὐτοί καρικατουρίσται ὠφέλησαν περισσότερον τόν ἀντιαλκοολικόν ἀγῶνα, παρά σωρεία νόμων περί ἐγκρατείας.

✱

ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΣΑΣ

Ἡ σκηνή εἰς τό μέγαρον τοῦ Βίσμαρκ, τόν ὁποῖον ἔχει μεταβῇ νά ἐπισκεφθῇ ὁ ἄγγλος πρεσβευτής λόρδος Ρούσσελ. Ὁ λόρδος ἐν τῇ ὁμιλίᾳ λέγει εἰς τόν Βίσμαρκ ὅτι βέβαια θά τοῦ ἤρχοντο πολλαί ἐνοχλητικαί ἐπισκέψεις.

— Ὦ! Ἄλλο τίποτε.

— Θά ἔχετε ὅμως εὔρῃ τρόπον νά ξεφορτώνεσθε τούς ἀδιακρίτους ἐπισκέπτας.

— Καὶ βέβαια. Ἅμα μέ παραφορτωθῇ κανείς ἐπισκέπτης ἔρχεται ἡ γυναῖκά μου καὶ μέ φωνάζει μέ μίαν οἱανδήποτε πρόφασιν καὶ ἑκών ἄκων ὁ ἐπισκέπτης μέ ξεφορτώνεται.

Ἐκείνην τήν στιγμήν ἡ θύρα ἀνοίγει καὶ ἐμφανίζεται ἡ κυρία Βίσμαρκ.

— Ὄθων! Εἶναι ὥρα νά πάρῃς τό γιατρικό σου. Μή τό λησμονῇς!

Ὁ ἄγγλος πρέσβυς ὑπεκλίθη μειδιῶν καὶ ἔφυγε.

✱

Ο ΛΕΟΝΚΑΒΑΛΛΟ ΤΗΝ ΠΑΘΑΙΝΕΙ

Εἰς τό Μάντζεστερ ἐπαίζοντο οἱ «Παληάτσοι» καὶ ὁ Λεονκαβάλλο, ὁ συνθέτης των ταξειδεύων ἐπῆγεν ἄγνωστος ἐκ περιεργείας νά ἴδῃ πῶς ἐπαίζετο τό ἔργον του. Ἐκάθησεν εἰς τήν πλατείαν καὶ ὅταν ὁ διπλανός του θεατής τοῦ ἐξέφρασε τόν ἐνθουσιασμόν του διά τό ἔργον ὁ συνθέτης, θέλων νά ἀστεϊσθῇ εἶπεν: «Ἀριστούργημα! Κουραφέξαλα. Ἐγώ εἶμαι μουσικός καὶ γνωρίζω. Ἐάν δέν ἐφοβούμην μή σᾶς δυσαρεστήσω θά σᾶς ἔλεγα πῶς εἶνε κλεμμένο ὅλο. Ἕνα μέρος τῆς α' πράξεως εἶνε τοῦ Βερλιόζ, ἡ δυωδία της εἶνε ἀπό τόν Γκουνώ καὶ οὕτω καθεξῆς».

Τό ἄλλο πρωΐ ὁ φιλοπαίγμων μουσουργός ἀνεγίνωσκε τά ἑξῆς εἰς μίαν ἀπό τάς σημαντικωτέρας ἐφημερίδας τῆς Μάντζεστερ. «Ἡ γνώμη τοῦ μουσουργοῦ Λεονκαβάλλο διά τό μελόδραμμά του, οἱ «Παληάτσοι», εἶνε ὅτι τό ἔργον δέν ἀποτελεῖται παρά ἀπό μέρη κλεμμένα. Ἐξομολόγησις μουσικοῦ ἄνευ πρωτοτυπίας καὶ ἄνευ ἐντροπῆς». Ὁ γείτων τῆς χθές δέν ἦτο ἢ συντάκτης τῆς ἐφημερίδος, ὁ ὁποῖος ἔπαιξε καὶ αὐτός εἰς τήν σειράν του μέ τόν Λεονκαβάλλο, τόν ὁποῖον ἐγνώριζε κατ' ὄψιν.

✱

ΑΙ ΚΑΛΑΙ ΦΙΛΑΙ

— Δέν ξέρεις πῶς σέ ζηλεύω ποῦ τραγουδεῖς στά κονσέρτα.

— Δέν εἶνε δά τόσον σπουδαία ἡ φωνή μου γιά νά τήν ζηλεύῃς...

— Καλέ, δέν πρόκειται γιά τήν φωνήν σου. Τό θάρρος σου ζηλεύω.

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη — 7471.